

HUMANITAS

Anul II, nr. 5, noiembrie 2016

32 de pagini / se distribuie gratuit

G R U P U L HUMANITAS

Piața Presei Libere nr. 1, OP 33, 013701
București, www.humanitas.ro

Președinte: Gabriel Liiceanu
Director general executiv: Nicolae Ciurea
Director economic: Beatrice Constantinescu
Director executiv: Răzvan Pahonțu
Secretariat: Diana Constantinescu Altamer
secretariat@humanitas.ro
Telefon: 021.408.83.50, Fax: 021.408.83.51

EDITURA HUMANITAS

Director general Humanitas: Lidia Bodea
lidia.bodea@humanitas.ro
Secretariat de redacție:
Mariana Clinciu
Cristina Măceșaru – cristina.macesaru@humanitas.ro
tel.: 021.408.83.56
Redactor-șef Humanitas: Radu Gârmacea
radu.garmacea@humanitas.ro
Redactor-șef dezvoltare editorială: Iustina Croitoru
iustina.croitoru@humanitas.ro
Redactor-șef adjunct: Adina Săucan
adina.saucan@humanitas.ro
Director de promovare: Gabriela Maaz
gabriela.maaz@humanitas.ro
Director artistic: Angela Rotaru
angela.rotaru@humanitas.ro
Director de producție: Ioana Sandu
ioana.sandu@humanitas.ro

EDITURA HUMANITAS FICTION

Director general Humanitas Fiction:
Denisa Comănescu
denisa.comanescu@humanitas.ro
Redactor-șef Humanitas Fiction: Raluca Popescu
raluca.popescu@humanitas.ro

EDITURA HUMANITAS MULTIMEDIA

Director editorial Humanitas Multimedia:
Andrei Aivănoaei – andrei.aivanoaei@humanitas.ro

EDITURA HUMANITAS DIGITAL

Director economic: Beatrice Constantinescu
beatrice.constantinescu@humanitas.ro

LIBRĂRIILE HUMANITAS

Director general: Nicolae Ciurea
nicu.ciurea@humanitas.ro
Coordonator vânzări & marketing & PR:
Bogdan Băciu – bogdan.baciu@humanitas.ro

Drepturi de autor:

Gabriela Nica – gabriela.nica@humanitas.ro
Cristina Tofan – cristina.tofan@humanitas.ro
Mădălina Bucșa – madalina.bucsa@humanitas.ro
Lavinia Netcu – lavinia.netcu@humanitas.ro

Director de marketing: Andrei Aivănoaei
andrei.aivanoaei@humanitas.ro
PR Executive Humanitas: Alice Ene
alice.ene@humanitas.ro
PR Humanitas Multimedia: Anda Vișan
anda.visan@humanitas.ro
PR Humanitas Fiction: Ioana Iancu
ioana.iancu@humanitas.ro; tel.: 021.408.83.59

Director de creație: Mihail Coșulețu
mihail.cosuletu@humanitas.ro
DTP: Jora Grecea, jora.grecea@humanitas.ro

Director comercial: Ionuț Trupină
ionut.trupina@humanitas.ro; tel.: 021.408.83.53
Coordonator vânzări: Loredana Brașoveanu
loredana.brasoveanu@humanitas.ro
Agenți de vânzări:
Samuel Măgureanu – sam@humanitas.ro
George Brătan – george.bratan@humanitas.ro
Ionuț Alecu – ionut.alecu@humanitas.ro
Tudor Băciu – tudor.baciu@humanitas.ro

DTP: Jora Grecea
Prelucrare imagini: Carmen Petrescu, Dan Dulgheru

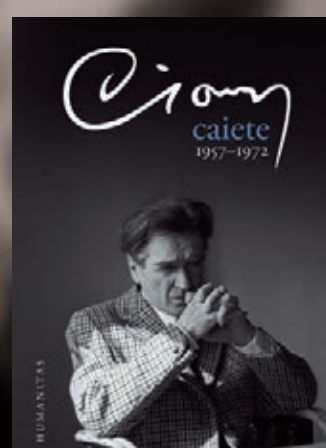
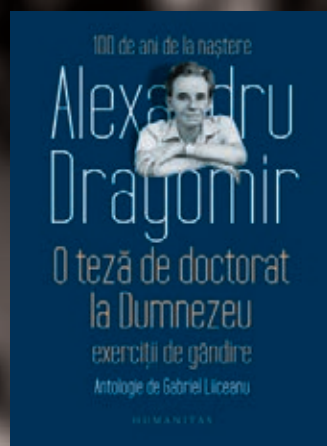
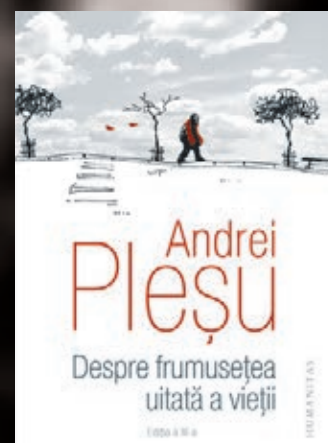
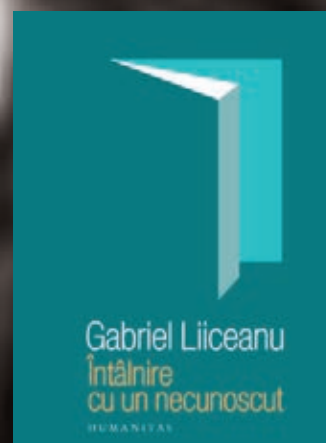
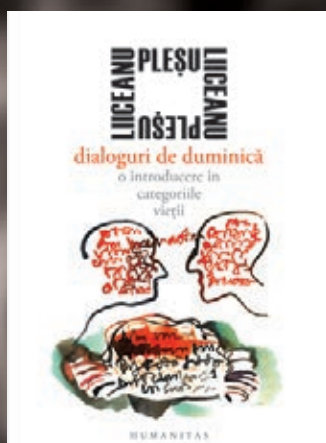
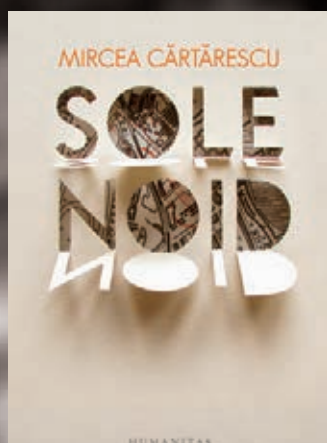

„Lucrul formidabil pe care ți-l oferă cititul este *această întâlnire cu altul în absența lui*. Iar consecințele acestei întâlniri sunt uriașe. Cei pe care-i citești nu sunt niște fitecine. Timpul selecționează ca autori cele mai strălucite specimene ale umanității. Intrând, prin carte, în contact cu ei, profiți de tot ce au gândit și simțit ei într-un mod exemplar. Așa se face că ei devin apoi *o măsură a umanului*.“

Gabriel Liiceanu în dialog cu Andrei Pleșu,
Dialoguri de duminică – bestseller Humanitas
la Gaudeamus 2015

HUMANITAS

ediții de colecție | prețuri speciale

Neagu Djuvara centenar

Această carte aniversară condensează viața și opera lui Neagu Djuvara în 444 de fragmente memorabile extrase din scrierile și spusurile autorului. Fragmentele cuprind momentele-cheie ale biografiei istoricului, precum și ideile, opiniile, obsesiile sale privind trecutul, actualitatea, lucrurile cu adevărat importante în viață. Cititorul are la dispoziție în aceste pagini esențialul despre Neagu Djuvara – redat cu vorbele sale.

La 73 de ani, când Îngerul compasiunii l-a readus în țară, Neagu Djuvara era perfect fertil și alegru, pregătit pentru o nouă tinerețe, pe care a trăit-o alături de noi cu o intensitate, o pasiune intelectuală și o distincție a civilizației admirabile. Cine a avut ochi de văzut a putut vedea. Cine a avut urechi de auzit a putut auzi. Mai mult decât a făcut Neagu Djuvara pentru noi nici pietrele nu pot striga. Îngerul compasiunii pentru suferințele irosite în istorie ni l-a adus, iar el și-a făcut cu asupra de măsură datoria de a ne arăta, în carne și oase, nouă, celor care am uitat, ce înseamnă să fii civilizat și european într-o manieră curat românească.

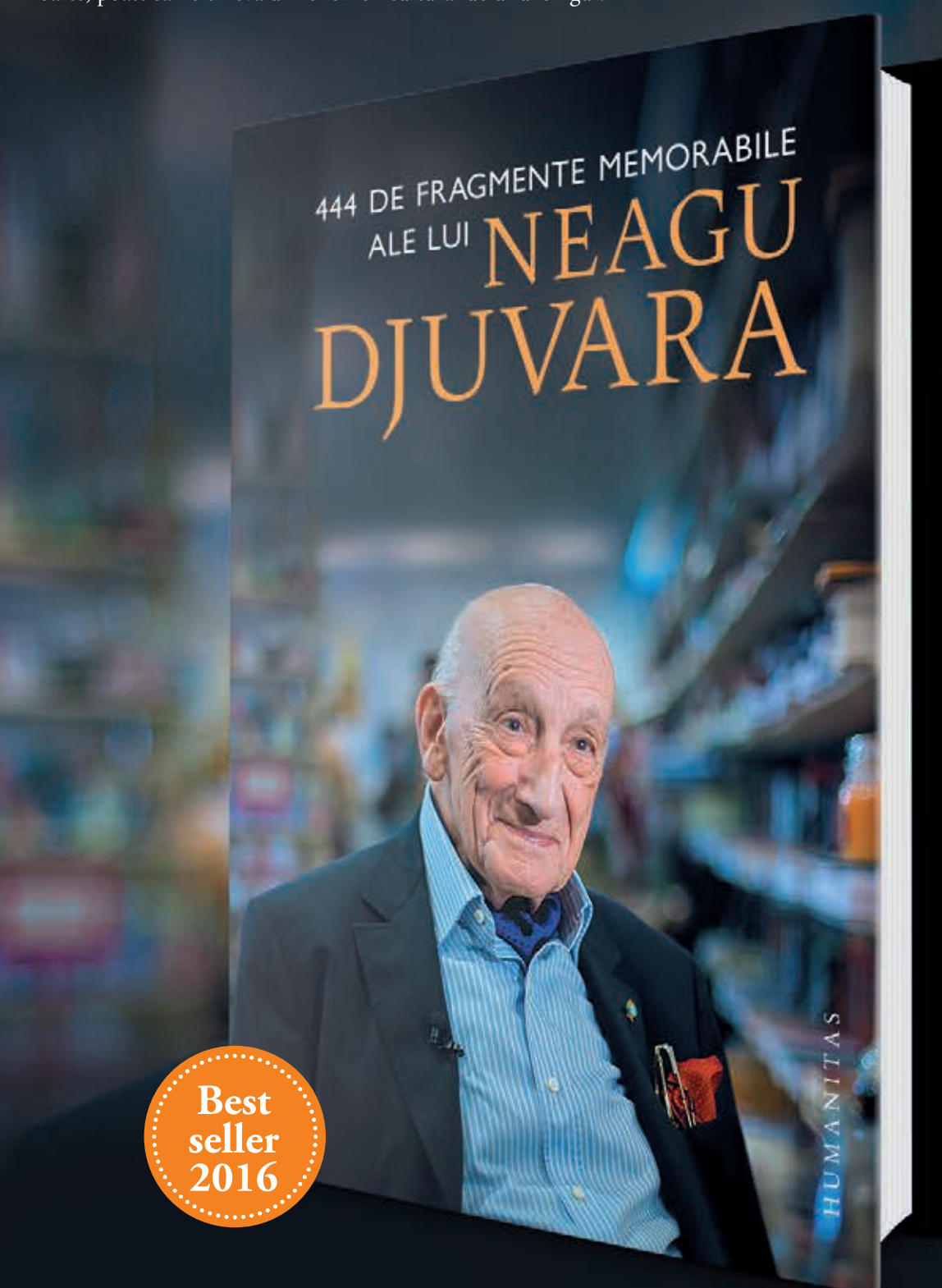
Horia-Roman Patapievici

Mai întâi m-a cucerit personajul Neagu Djuvara. Un ADN cu blazon de boierie sadea pe linie maternă și ighemonikon diplomaticesc dinspre tată, plus fibra armânească la care balcanismul aburos cațonnic din vinele mele a percutat euforic fără ezitare. Diplome sorbonarde în Istorie și Drept. Patriotie-romantice înrolări ofițerești pecetluite cu subtile misiuni politice de anvergură națională (și consecințe continentale) la nici treizeci de ani. Studii căftănite de Raymond Aron. Un exil împănat instituțional cu mult disputatele conturi prevăzător alimentate de „bietul” Ică Antonescu, dar și cu Cioran, Eliade, Vișoianu, Brutus Coste, Ionesco & Co. Abordări ale istoriei la nivel de Toynbee, dublate de misiuni secrete și comandouri parașutate, ambiguu păstorite de spionajul francez și american...

Dan C. Mihăilescu

Locul pe care-l ocupă domnul Djuvara în viața publică românească nu l-a luat de la nimeni și nu va fi niciodată luat de altcineva. Că l-am cunoscut și că o personalitate atât de originală stă cu noi de un sfert de veac este o aruncare a zarurilor sorții la fel de norocoasă pentru noi ca acelea care i-au determinat acestui om cotiturile unei vieți într-adevăr excepționale. Numai în societatea noastră, în care el, Neagu Djuvara, este supraviețuitorul unei civilizații morale moarte, poate să fie cineva un fenomen cultural de unul singur.

Andrei Pippidi

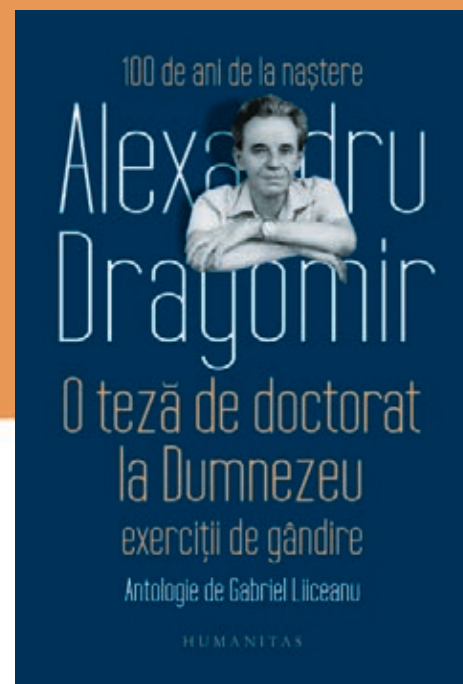
*444 de fragmente memorabile
ale lui NEAGU DJUVARA*
Cu o prefață de GABRIEL LIICEANU
Editura Humanitas, 208 pp., 49 lei
ediție cartonată, tiraj 15 000 de exemplare

**Neagu Djuvara
17 titluri
500 000 de cărți
milioane de admiratori**

Alexandru DRAGOMIR

100 de ani de la naștere

Alexandru Dragomir
O teză de doctorat la Dumnezeu: exerciții de gândire
Antologie de GABRIEL LIICEANU
Editura Humanitas, 272 pp., 49 lei
ediție cartonată, tiraj 3 000 de exemplare

O teză de doctorat la Dumnezeu

Cartea aceasta reprezintă o antologie care a pornit de la cele cinci volume ale lui Alexandru Dragomir, publicate postum de Editura Humanitas între anii 2004 și 2010. Ea este menită să marcheze împlinirea, la 8 noiembrie 2016, a o sută de ani de la nașterea autorului. Editorul și-a propus să scoată în evidență în aceste pagini tot ce este mai accesibil și mai „cuceritor” din însemnările pe care le-a făcut Dragomir, fără gândul vreunei publicări, de-a lungul a cincizeci de ani (1950–2000). Nu cunosc nicăieri în istoria Europei un caz similar. – Gabriel Liiceanu

Dragomir nu-și propusese să aibă nici un „destin cultural”. Spre deosebire de Noica, ce-și pregătea în noaptea istoriei, scriind tenace și încăpățânat, viitoarea ieșire la lumină *ca operă*, Dragomir își asumă dintru început istoria ca noapte eternă și se retrage în intimul pur al luminii sale interioare. Dacă nu greșesc, cred că e singura gândire specializată filozofică din istoria Europei *care s-a decuplat total de orice manifestare culturală prezentă sau viitoare*. Gândirea lui Dragomir este neverosimil de pură tocmai pentru că nu „iese pe stradă”, nu ia parte la dispute și nu se hrănește din vanitatea participării la turniruri intelectuale. Ea reprezintă performanța pură a posibilității de filozofare a unei ființe care se exersează într-o catacombă a istoriei.

În frenezia lui *de a înțelege totul* era ceva din psihologia unui etern student care abordează Creația ca pe o temă și care se pregătește asiduă pentru ziua în care urmează să fim examinați de Dumnezeu. De altfel, o știe și o spune, în 8 ianuarie 1993, într-o formidabilă notă din carnetele intitulate *Semințe*: „În fond, eu fac o teză de doctorat la Dumnezeu”. Lucrul cel mai important care s-a întâmplat în viața lui Dragomir este tocmai acesta: la un moment dat și-a schimbat conducătorul tezei. A trecut de la Heidegger la Dumnezeu.

Gabriel Liiceanu

Fragmente dintr-o interpretare la *O scrisoare pierdută*

„Curat” la Pristanda

Ce înseamnă răspunsul „curat” al lui Pristanda? Ca răspuns tip, „curat” reprezintă ecoul: un răspuns, dar un răspuns vid, exact răspunsul de care are nevoie Tipătescu pentru a fi confirmat în puterea lui „făcută”, ierarhic stabilită. Ecoul e un sunet reverberat, reiterat, amplificat, dar nu e un sunet adevărat; el nu este decât amplificarea sunetului original. Șeful se aude pe sine în răspunsul amplificat și, astfel, „se vede (se aude) mare”. Ecoul reflectă, reducând conversația la tautologie, dar în intensificarea pe care el o aduce cu sine se obține o *Selbstbehauptung*, o „afirmare de sine”, a șefului. Ecoul, deși vid, are astfel o funcție pozitiv administrativă: închiderea conversației în ecou se soldează cu confirmarea șefului ca șef.

„Prințipurile”

„Unde nu e moral, acolo e corupție și o societate fără prințipuri, va să zică că nu le are!” La prima vedere, această afirmație pare tautologică. Dar nu e. „O societate fără prințipuri” e aprincipială, dar nu e neprincipială. O societate – precum societatea română veche – era fără principii, fiindcă era anistorică. Aceasta a fost întâmplarea, marea întâmplare a perioadei care începe de la 1848: am descoperit că eram lipsiți de principii, că eram niște săraci fără principii.

Corupție

La fel trebuie înțeleasă și sintagma „unde nu e moral, acolo e corupție”. „Unde nu e moral” poate să însemne: 1. există morală, dar nu e respectată; 2. nu există morală, pentru că nu s-a simțit nevoia moralei. Afirmatia „unde nu e moral, acolo e corupție” este adevărată dacă avem o societate cu o morală declarată, în care abaterea de la această morală, absența ei (ca *stéresis*) înseamnă, desigur, căderea în corupție. Dar ea este falsă pentru o societate care, în locul unei morale declarate, nu are decât o rânduire tradițională. În contextul istoric în care se desfășoară lucrurile, această situație devine problematică. Săltarea noastră în „Istorie” ne-a pus în fața acestei probleme: trebuie, de-acum, să avem o regulă: „intrarea noastră în Istorie” este condiționată de dobândirea unei asemenea reguli.

Semnătura anonimă

După Farfuridi, anonimatul este o semnătură și un act de curaj. „Trebuie să ai curaj ca mine! Trebuie s-o iscălești: o dăm anonimă.” Și aici pare să fie vorba de o simplă prostie care nu face decât să stârnească râsul. Dar nu este așa. Orice faptă trimite la un autor. Urmele dezgropate ale unei construcții îi indică arheologului pe autorul ei. Se știe că orice faptă are un autor, chiar dacă acesta rămâne necunoscut. Există o identificare mai înainte de a exista un nume și chiar în absența unui nume. Acest autor abstract, acest „nume” – nu propriu,

ci nedeterminat, anonim (*an-ónoma*) – este, în democrație, numele „cetățean”. Democrația funcționează cu anonimitate: cetățean, popor, instituții. Înseși alegerile sunt anonime, sunt false manifestări ale individualității. Votul secret, direct, inviolabil și individual este de fapt secretul anonimului garantat, este „curajul” anonimului, este individualul devenit anonim. Democrația tocmai asta face: îți garantează anonimatul individualității tale. Și atunci „ai curaj”. Scrii ceea ce sincer gândești. Mărturia acestei sincerități este buletinul de vot. Dar prin această sinceritate nu mai transpare individul, ci un număr, un anonim, „un” vot. Votul e total deosebit față de manifestarea prin dezbatere; el intră în statistică. Cifrăria promovează anonimatul ca grup, ca grămadă, ca mulțime. Democrația este o funcție a cifrei. Instituționalismul democratic creează posibilitatea indivizilor reprezentabili, din punctul de vedere al deciziilor, prin colective. De aceea expresia: „Semnăm «un grup de membri»”.

„Enteresul”

Substituind valorilor interesul, [interesatul] le anihilează ca valori, făcând ca în locul relației cu altul să se instituie numai relația cu sine însuși. Dar, în măsura în care valorile sunt păstrate ca fațadă, relația cu sine continuă să poarte masca relației cu altul. În spatele acestei măști, interesul se reduce la *neantul* relației cu individul. Trahanache o spune clar (I, 3): „Nu mai e moral, nu mai sunt prințipuri, nu mai e nimic: enteresul și iar enteresul.” Interesul este *nimic*. (fragment)

Lucian BOIA

Un joc fără reguli

Civilizația europeană e în curs de restructurare radicală nu în urma vreunei invazii, ci a accelerării istoriei, cu schimbările inevitabile de paradigmă. Se schimbă totul – și repede: condițiile de trai, reperele culturale, mentalitățile, comportamentele... Aceasta e principala provocare a anilor ce vor veni. Sunt toate indiciile că ne vom instala durabil într-o istorie fluidă, extrem de schimbătoare, cu totul alta decât lumea, nu imobilă, dar cu evoluții lente și aproape imperceptibile la scara unei vieți umane, pe care au cunoscut-o înaintașii noștri. E, așadar, cu totul altă poveste decât „sfârșitul Antichității”: povestea, care abia începe a fi scrisă, a unui viitor cu totul diferit decât trecutul. Să ne ținem bine, e amețitor! – Lucian Boia

„Împărțim istoria în bucăți, pe tranșe cronologice, domenii, probleme, structuri..., în timp ce Istoria adevărată le cuprinde pe toate de-a valma. Punem în istorie o ordine pe care Istoria nu o are. Ne referim la Antichitate ori la Evul Mediu, ca și când asemenea împărțiri chiar ar exista. La fel, identificăm o istorie economică, socială, politică, culturală... și așa mai departe. Sunt simple sertare, pe care noi le-am confecționat și pe care am lipit etichete. De asemenea, fiecare fapt în parte e construit sau reconstruit, extras din încurcata țesătură a Istoriei și investit astfel cu o existență de sine stătătoare. Nu e de negat cătuși de puțin utilitatea, necesitatea chiar, a unui asemenea demers. Trebuie un dram de ordine, pentru a face trecutul cât de cât inteligibil. Construim ceea ce Max Weber a numit «tipuri ideale», nici adevărate, nici neadevărate; precum pipa lui Magritte. Totul e să nu uităm că această vastă reamenajare e opera noastră, să nu pretindem că așa ar fi pur și simplu *Istoria*. Nu e *Istoria*, sunt *istoriile*. Istoria autentică e un amalgam nediferențiat în neîncetată fierbere. Operația de «disciplinare» și «sistemizare» ne aparține. Istoricul e un neobosit făuritor de coerență. Sub bagheta lui, totul ajunge să se lege, toate se explică, iar trecutul se încarcă cu semnificații.” – **Lucian Boia**

Exerciții de interpretare

„Sigur este că istoria se accelerează. Schimbările sunt tot mai rezeși și cu impact tot mai puternic. La fel de sigur e că lumea s-a micșorat. Pentru prima dată de când trăiește omul pe Pământ, nu mai există distanțe. Or, tocmai distanțele, cândva atât de greu de străbătut, au întreținut, până mai ieri, spații de siguranță. Tehnologia actuală a lichidat ceea ce mai rămăsese din ele, grație nespulselor facilități de deplasare și de comunicare. O omenire foarte diversificată a ajuns să trăiască practic laolaltă. Pentru scenariile optimiste, asta poate însemna șansa unei noi sinteze de civilizație. Dar, pentru cele pesimiste, sau pur și simplu realiste, se conturează spectrul unor confruntări și conflicte fără sfârșit («ciocnirea civilizațiilor»), pentru a aminti teza lui Samuel Huntington). Se poate să fie, desigur, și una, și alta. Dar în ce proporții, cu ce consecințe? S-au înmulțit și actorii – actorii activi – ai Istoriei. Oamenii se mobilizează rapid și eficient prin rețelele de socializare, în slujba celor mai diverse cauze. Arsenalul tehnologic, aflat aproape la îndemâna oricui, oferă posibilități considerabile de acțiune până și unor grupuri restrânse sau chiar indivizilor răzleți. De aici decurge

și eficiența terorismului, capabil să se confrunte «de la egal la egal» cu marile puteri ale planetei.

Toate acestea – înmulțirea actorilor și accelerarea reacțiilor – fac ca Istoria, complicată și imprevizibilă de felul ei, să devină și mai complicată, și mai imprevizibilă. Nu putem ști ce se va întâmpla de acum înainte, dar putem fi siguri că se vor întâmpla multe și neprevăzute, într-o cadență tot mai vie. Vom fi ținuiți necontenți în șocuri. Orice serie de evenimente am urmări, vedem cât de «nervoasă», de schimbătoare, de neașteptată a devenit Istoria. La 11 septembrie 2001, Statele Unite ale Americii au fost ținta unui atac terorist de o factură (avioane de linie transformate în bombe) și de o amploare (doborârea «turnurilor gemene» din New York) inimaginabile până atunci. Ca urmare, americanii au intervenit pentru a pune ordine în Orientul Mijlociu (în 2001, în Afganistan; în 2003, în Irak). Efectele, așa cum se întâmplă adesea, nu au fost deloc cele scontate; zona, în loc să se liniștească, a fost cuprinsă cu totul de anarhie, ceea ce a favorizat, în și mai mare măsură ca înainte, mișcările islamiste radicale, culminând cu ofensiva «Statului islamic». «Primăvara arabă» – metaforă desemnând revoluțiile și mișcările democratice petrecute de-a lungul anului 2012 – a avut, la rândul-i, un deznodământ invers față de cel anticipat: în loc de mai multă democrație în lumea islamică, rezultatul a fost mai mult fundamentalism religios, mai mult autoritarism, mai multă anarhie și mai multă vărsare de sânge. Criza aceasta, culminând cu războiul civil din Siria și cu expansiunea «Statului islamic», a pus în mișcare și nesfârșitul val de refugiați abătut în anul 2015 asupra Europei: un fenomen care a creat enorme dificultăți Uniunii Europene, scoțându-i la iveală liniile de fractură, deosebiri și contradicțiile mai mari decât s-ar fi crezut dintre părțile ei componente. E îngrijorător, desigur, ceea ce se întâmplă cu construcția europeană, dar, pe de altă parte – ca să rămânem în cadrul demersului nostru –, ce formidabilă lecție de istorie! Tot ce mi-am propus să dovedesc e ilustrat perfect de criza Uniunii Europene. Asaltul concomitent al mai multor factori neașteptați (sau, oricum, insuficient luați în seamă), decizii politice cu efecte opuse celor estimate, incapacitatea responsabililor politici de a ține evoluțiile sub control și mersul nesigur spre un viitor necunoscut – aceasta e, în fond, Istoria. O Istorie care ne domină, chiar dacă la origine e opera noastră. [...] Ar fi însă o eroare să ne închipuim că Istoria nu ține deloc seama de oameni. Poate că, dimpotrivă, ține seama în prea mare măsură, iar «nedeterminarea» ei rezultă tocmai din faptul

Lucian Boia
Un joc fără reguli:
Despre imprevizibilitatea istoriei
Editura Humanitas, 112 pp., 20 lei
tiraj 10 000 de exemplare

că e nevoită să combine o inepuizabilă diversitate de opțiuni și de acțiuni. Soluția nu e, așadar, de a ne încrucișa brațele, așteptând o decizie «abstractă», ci de a înrăuri, pe cât putem, această decizie. O părticică din ea ne aparține; poate nu e mult, și totuși e mai mult decât ar fi dacă n-am participa deloc la joc. Am arătat cât de mult noroc au avut românii la 1859 și la 1918. Dar, în lipsa unui proiect național în care să creadă și pe care să-l susțină cu convingere, la ce-ar mai fi folosit norocul? Așa stau lucrurile: oricât ar fi de nesigur deznodământul, e mai profitabil să fim parte a jocului decât să rămânem în afara lui.” (*fragment*)

Din cuprins

Pipa lui Magritte și istoria istoricilor

„De ce?”, o întrebare cu răspunsuri multiple

Exercițiu de interpretare:
geneza civilizației occidentale

Al doilea exercițiu:
Revoluția Franceză

Al treilea exercițiu:
Primul Război Mondial

Al patrulea exercițiu:
pe marginea celui de-al Doilea Război Mondial

Al cincilea exercițiu:
crearea României

Incertitudinile viitorului

Concluzii:
întrebări fără răspuns

Andrei PLEȘU

Andrei Pleșu
Pardon, scuzați, bonsoir
În lectura autorului
Humanitas Multimedia, 2 CD-uri, 49,90 lei

Best
seller
2016

Pardon, scuzați, bonsoir

Mi se întâmplă rar. Din ce în ce mai rar. De regulă, ceea ce văd, ceea ce aud, ceea ce trăiesc mă îndispune până la depresie. Și totuși, fără motiv aparent, fără iluzii și fără speranțe utopice, mă trezesc, uneori, cuprins de o nerezonabilă încredere în soarta lumii.

S-ar spune, pe scurt, că lumea stă într-o tolerabilă cumpănă. Relele ei nu prevalează semnificativ asupra părților ei bune. Putem încă să ne așezăm într-un unghi convenabil față de hărțuiala zilnică, să o interpretăm pedagogic și, la limită, să ne salvăm, luând, față de tot și de toate, o relativizantă distanță. Cât va mai dura însă această cumpănă? Și ce e de făcut pentru a întreține statica ei precară?

Andrei Pleșu

Andrei Vieru
Elogiul vanității
Editura Humanitas, 216 pp., 32 lei
tiraj 1000 de exemplare

O gravitate bine strunită, alternând în mod fericit cu o ironie pe alocuri decapantă fac din lectura cărții o permanentă provocare la adresa cititorului, somându-l să-și pună întrebări esențiale și să-și reconsidere chipul în lumina crudă a acestui neobișnuit *elogiu*.

În descendență cioraniană, Andrei Vieru scrie o carte pe muchie de cuțit, dedicată avatarurilor vanității în lumea artistică, dar și în cea științifică sau politică, de astăzi și dintotdeauna. O lume căreia, ca pianist primit cu aplauze și critici elogioase și deopotrivă ca subtil observator al vieții în linia moraliștilor francezi, autorul îi cunoaște bine resorturile, mai mult sau mai puțin avuabile, pe care le expune cu exactitate și fără nici un fel de complezență. Sub ochii noștri se perindă câteva geniale figuri ale muzicii și literaturii, apoi nenumărate personaje, numite sau nenumite, în care recunoaștem sau ghicim celebrități și artiști ratați,

scriitori cu pană și mai-mari ai zilei, sau pur și simplu anonimi pe care autorul i-a intersectat de-a lungul vieții.

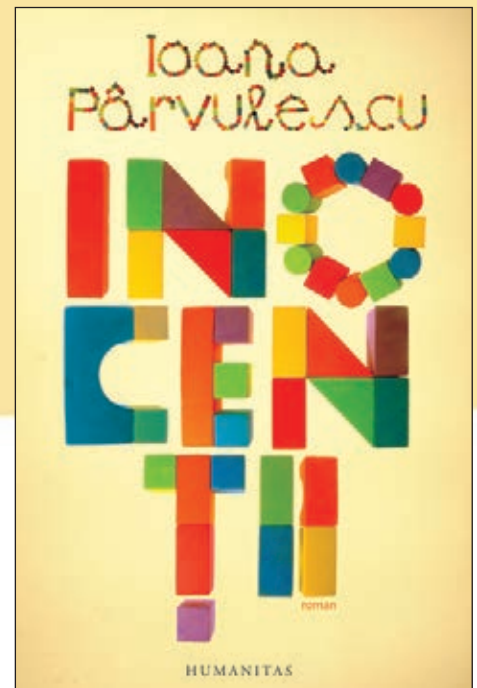
„Omul care, privind în străfundul sufletului, aspiră sincer să afle ceva riscă să descopere despre sine adevăruri nu foarte măgulitoare. Teama de a face asemenea descoperiri conduce, cum era și de așteptat, la ideea imposibilității cunoașterii de sine. Această idee ne convine: preferăm să ne odihnim capul în întunericul călduț al nisipului decât să ne vedem, la lumina zilei, mutra de struț. Cunoașterea de sine riscă să devină o insultă la adresa amorului propriu, deși ea rămâne, nu mai puțin, o năzuință *trufașă*. Un ideal ce așază Adevărul mai presus de Bine și de bunele intenții cu care e pavat drumul spre iad. Un ideal ce așază, de asemenea, Adevărul mai presus de Frumos – adică de simbolul (cum s-a spus) al binelui moral și, chiar în mai mare măsură, al lumii aparențelor.“ – **Andrei Vieru**

Andrei VIERU

Elogiul vanității

Ioana PÂRVULESCU

Ioana Pârvulescu

Inocenții

Editura Humanitas, 348 pp., 39 lei

tiraj 4 000 de exemplare

Inocenții e al treilea roman publicat de Ioana Pârvulescu, după *Viața începe vineri* (2009) și *Viitorul începe luni* (2012). *Viața începe vineri* a obținut Premiul Uniunii Europene pentru Literatură și este tradus în peste zece limbi europene.

Inocenții

Două viziuni asupra lumii: cea a unei fete care vede lucrurile într-un fel extrem de personal și cea a femeii care descoperă secretele înecate în trecut. Naivitatea comică a primei voci învinge melancolia celei de-a doua. Casa de pe strada Maiakovski (fostă și viitoare Sfântu Ioan) din Brașov devine un surprinzător personaj cu memorie și conștiință. – Ioana Pârvulescu

Părerea editorului: Poate că inocența e vârsta la care ar fi trebuit să rămânem pentru a da un dram de decență speciei umane. Cartea aceasta, frumoasă ca un basm adevărat, este povestea unei lumi de copii în care „căderea” n-a avut încă loc. Citind-o, ne legănăm cu gândul că am fi putut fi altfel. E o bunătate în aceste pagini, care trezește în noi nostalgia unei lumi pierdute.

Părerea redactorului: Un oraș plin de istorie, o stradă plină de evenimente, o casă cu personalitate, o fetiță care află că totul poate să devină spectaculos pe lume. Și o scriitoare care o poate dovedi. Cu inocență.

Părerea autoarei: Un roman despre cum se poate înota în timp și în timpuri fără să te îneci. Ar fi bine să fie citit fără grija vârstei proprii. Și fără orice alte griji, de altminteri. Aceasta e o urare! **Părerea lui Vlad:** Inocența e singura cale prin care timpul devine reversibil. Despre asta e vorba aici.

Părerea neoficială a PR-ului: Se citește cu încordare. Aș fi vrut să nu se mai termine.

Părerea mamei-mari, personaj principal: Totul e cu chin în viață. **Părerea bizară a anticarului, personaj secundar:** Câștigă cine ajunge ultimul la linia de sosire.

Să scrii despre copii e ca și cum ai scrie despre tine ca extraterestru

Vlad Zografi: *Dragă Ioana, cred că în centrul a tot ce ai scris (și nu mă gândesc numai la romane) se află timpul. Să uităm pentru o clipă că nu suntem filozofi. Ce înseamnă timpul pentru tine?*

Ioana Pârvulescu: Bani! *Time is money.* Nu, nu, glumesc! Într-un fel, timpul e ca Dumnezeu și ca dragostea: e mare și mic, nemărginit și infim, palpabil și de neatins, e pretutindeni și nicăieri, nu poți vorbi despre el, dar nu-l poți nici ignora. E și-și, e nici-nici. E una din marile necunoscute ale vieții. După un atac cerebral, oamenii pierd complet sentimentul timpului, ies din timp.

V.Z.: *În Inocenții tot despre timp e vorba. Și despre istorie – ar trebui să spun Istorie. De ce ai vrut să privești Istoria prin ochii unor copii?*

I.P.: În romanul ăsta, spre deosebire de cele precedente, nu intenționez să mă ocup de timp, dar până la urmă, iată că tot despre asta e vorba. În privința istoriei, și ea a venit neinvitată. Deși în copilărie ignorăm Istoria, mai târziu, când privim în urmă, vedem că ea era acolo, ne avea de pe atunci în stăpânirea ei. Mie mi-e teamă de Istorie, de botul ei rece, mecanic, lipsit de milă sau dreptate. Cumva, așa cum Argezi își obișnuiește copiii cu ideea de moarte în *De-a v-ați ascuns*, făcând-o să pară suportabilă, cred că mi-am obișnuit și eu personajele (și cititorii) cu ideea de istorie.

Copiii din carte nu acceptă deciziile istoriei: au curajul s-o reinventeze, să-i dea alt sfârșit (ca în povestea cu partizanii).

V.Z.: *Cartea ta se deschide cu un motto din Frații Karamazov, unde Dostoievski introduce câteva personaje-copii. Altminteri, scriitorii care nu se adresează celor tineri (și tu, cu Inocenții, nu te adresezi de fapt celor tineri) evită de regulă să aibă de-a face cu personaje-copii. De ce?*

I.P.: Da, am observat și eu asta: adolescenți, da, tineri, maturi, bătrâni, da, copii nu, cu excepția cărților pentru copii. Copilăria e altă planetă, să scrii despre copii e ca și cum ai scrie despre tine ca extraterestru. Răspunsul la acest *de ce* se află într-una dintre poveștile din capitolul *Oamenii mari*, în cea spusă de personajul Gyuri, pe care am scris-o cu foarte mare plăcere.

V.Z.: *Tu cum ai reușit s-o faci? Mă gândesc că toate copilăriile despre care scriem sunt copilării inventate.*

I.P.: Mie îmi place să mă ocup de personajele copii și sunt bucuroasă că am adus pe lume atâtea (Nicu, în precedentele romane, Dina, Doru, Matei, Ana, aici). Îmi place naivitatea copiilor și îmi place când ea nu moare de tot în cineva. Îmi place cum descoperă ei lumea fără să se plictisească de ea, cum o explorează, cum

o iau așa cum este, fără să se teamă. Din copii pot ieși uneori și monștri, destul de repede, ca la Golding, dar adevărul e că în copilăria mea copiii din preajmă erau niște mici luptători pentru ceea ce credeau ei că sunt binele și dreptatea. Răutățile lor erau benigne. Nu i-am făcut mai răi decât erau, nici mai buni.

V.Z.: *Mai e un lucru pe care îl regăsesc în romanele tale: toate înconjoară un mister. Vorbește-mi despre misterul din nucleul Inocenților.*

I.P.: Aș face o distincție care era și în precedentele mele romane între *mister* și *secret*. Acolo enigmatice erau descoperite detectivistic, dar misterul prezenței personajului Dan, dominant, nu era rezolvat. Aici predomină secretele: aproape în fiecare capitol al romanului se rezolvă câte unul. Dar dincolo de ele, în nucleul despre care vorbești se află misterul lui „Ce e asta, cum se poate, de ce?”, care e întotdeauna legat de moarte. Căci moartea vișelului e prima întâmplare dură a vieții Anei și, să nu uităm, fetița e numită chiar ea „vișeluș”. Într-un fel cartea arată primele ei morți, cele care duc la maturizare.

V.Z.: *Cunosc Brașovul atât cât îl poate cunoaște un turist bucureștean. Cum arată pentru tine ființa secretă a Brașovului?*

I.P.: Am trăit numai 19 ani în Brașov, asta în-

seamnă vreo 14 conștienți. Bucureștiul, orașul tinereții și maturității mele, mi-e mult mai cunoscut și, într-un fel, mult mai aproape. Dar Brașovul păstrează naivitatea copilăriei și, de câte ori mă întorc acolo, mă întorc, de fapt, în timp. De aceea, peste amestecul de neamuri și de limbi, de negustori și de turiști, peste umbra munților e ceva magic, înspăimântător (acolo am trăit așadar primele morți), și totuși fermecător, ca Paradisul pierdut.

V.Z.: *La câteva săptămâni după ce am citit romanul tău (și îți mulțumesc că mi-ai dat ocazia să-l citesc în manuscris, a fost o lectură tulburătoare) am ajuns să privesc Inocenții ca pe o carte despre inițiere. Mă înșel?*

I.P.: Inițiere și supraviețuire. Îmi dau seama că toți adulții și bătrânii din copilăria mea (reinventată aici, cum bine ai observat) asta ne învățau: să nu ne lăsăm distruși, nici sufletește, nici trupește, nici moral. Din fiecare întâmplare povestită într-un capitol, ca dintr-un scenariu inițiat, naratoarea Ana iese altfel decât a intrat. Mai e ceva: inițierea asta îl privește și pe cititor: la orice scenariu inițiat adevărat trebuie să iei parte direct, să intri în poveste, altfel ratezi totul. Este ceea ce face, de altminteri, și un cititor ideal pe care amândoi ni-l dorim.

Vlad ZOGRAFI

Vlad Zografi

Efectele secundare ale vieții

Editura Humanitas, 468 pp., 39 lei
tiraj 2 000 de exemplare

Efectele secundare ale vieții

Am scris un roman polifonic pentru că viața însăși, în ce are ea cu adevărat important, e ambiguă și contradictorie – asta e un gând care s-a înfipt demult în mintea mea, mi-e imposibil să mă debarsez de el.

Vlad Zografi

Un roman polifonic de mare virtuozitate, în care cinci voci se îmbină și conturează o secvență tensionată din prezent. Nu lipsesc din decor un detectiv improvizat (de meserie psihiatru), admirator al locotenentului Columbo, o jurnalistă de succes, un reputat om de știință, o femeie dezamăgită și – miezul cărții – un autist, care are partitura cea mai originală. Depășind imediatul, se aude în carte și un discurs de primire în Academia Română, care povestește idei, cu inteligență și plasticitate. (Aici veți găsi explicația „sentimentală” a titlului.)

Reușita cea mare a unui romancier este ca realitatea să-i copieze cartea, nu invers. Vlad Zografi a scris un roman de actualitate românească și nu rămâne decât ca fiecare cititor să-i verifice, pe pielea lui, credibilitatea.

Sfatul criticului: nu citiți această carte, ci ascultați-o așa cum se ascultă muzica: este o simfonie contemporană. – **Ioana Pârvulescu**

Sunt un autist violent preocupat de restul lumii

Ioana Pârvulescu: *Dragă Vlad, romanul tău, pe care l-am citit cu bucurie, e construit polifonic, pe cinci voci: un psihiatru, o jurnalistă, un autist, sora autistului și un academician. Desigur, decupajul lor e precis, efectul de contrapunct e limpede. Am însă câteva curiozități „de laborator”: care dintre voci a fost cel mai greu de construit? Care îți este cea mai dragă? Pe care o socotești cea mai importantă pentru sensul romanului?*

Vlad Zografi: Am scris un roman polifonic pentru că viața însăși, în ce are ea cu adevărat important, e ambiguă și contradictorie – asta e un gând care s-a înfipt demult în mintea mea, mi-e imposibil să mă debarsez de el. Caracterul ambiguu și contradictoriu mi s-a părut că-l pot surprinde cel mai bine prin polifonie, prin contrapunct, prin contrastul dintre voci – și nu e vorba aici de un simplu joc stilistic. Pe de altă parte, ce scrii nu e credibil și n-are forță dacă nu ești avocatul sincer, fără rezerve, al fiecărei voci. Se vede treaba că eu însumi sunt o ființă polifonică, toate personajele astea au ceva din mine, fără să mă confund până la capăt cu vreunul dintre ele. Toate îmi sunt dragi, chiar și Nadia, jurnalistă, care pare probabil cam antipatică. Dacă aș spune că unul mi-e mai drag decât altul ar fi ca și cum aș spune că splina mi-e mai dragă decât rinichii. În privința importanței și a dificultăților în construcție, e clar: Robi,

autistul. De fapt, pentru el am scris *Efectele secundare ale vieții*.

I.P.: *Mai rămân la voci, preț de o întrebare. Desigur că autorul se află puțin în toate personajele lui. Dar la nivelul timbrului fiecărei voci, unde simți că se aude cel mai bine a ta?*

V.Z.: Îmi asum riscul: vocea care vine din straturile mele cele mai adânci e a lui Robi. Sunt un autist violent preocupat de restul lumii. Preocupat și îndrăgostit – într-atât încât îmi iubesc toate personajele și sunt gata să le apăr cu înverșunare.

I.P.: *Îți surprinzi plăcut cititorii (obișnuiți să te socotească mai ales autor de teatru și eseu, specii destinate unui public mai restrâns) cu un roman. Mi s-a părut însă că vechile iubiri n-au murit în acest roman. Mă refer la coarda dramatică și la cea eseistică...*

V.Z.: Așa e. Am scris teatru din aceeași nevoie de a surprinde contradictoriul și indecidabilul, de a pune personaje în scenă, de a le lăsa să joace și să se joace. În roman probabil că se simte asta. Și de eseu am avut nevoie în *Efectele secundare ale vieții*: vocea lui Papadopol care ține un discurs (ironic, ușor fantezist – nu plictisitor, sper) apare ca un necesar contrapunct. Și apoi, vocii lui Papadopol îi datorez titlul...

I.P.: *Titlul este extrem de inspirat: Efectele secundare ale vieții. Ce comentarii poți face (adică accepți să faci) asupra lui?*

V.Z.: E vorba aici despre perspectiva pur rațională asupra omului, dusă până în pânzele albe. Toată lumea noastră sufletească, populată cu speranțe și angoase, e doar efectul secundar al unei evoluții complet indifferente față de speranțele și angoasele noastre. E un lucru pe care îl poți înțelege, dar e foarte greu să-l accepți. Și, mai ales, nu te ajută prea mult să înțelegi ce se întâmplă cu tine. Sau cu un autist folosit abuziv ca material de studiu.

I.P.: *Cititorii de azi sunt adeseori cam grăbiți când citesc o carte. Pe coperta a 4-a a colecției de care m-am ocupat, Cartea de pe noptieră, aveam întotdeauna „Sfatul criticului”. De obicei era, în fond, nu un sfat, ci câte un detaliu pe care îl dezvăluiam sau îl subliniam, care să fie de ajutor la lectură, fără a lua, desigur, plăcerea descoperirii pe cont propriu. Ce „sfat al autorului” le poți da?*

V.Z.: Să adere la fiecare personaj în parte, indiferent ce simt sau ce gândesc ei. Dacă romanul e bine scris, sper să-i fi ajutat s-o facă. Și atunci nu-mi rămâne decât să-i rog să citească romanul cu atenție: ceea ce pare complicat e, de fapt, mai simplu, iar ceea ce pare banal e foarte grav.

I.P.: *Romanul tău e de actualitate românească, aș spune chiar de mare actualitate. Ce sentimente are autorul față de acest prezent în clo-cot continuu? Au ajutat și articolele tale de pe Contributors?*

V.Z.: Actualitatea e mereu derutantă, iar asta mă face să mă gândesc mai curând la poimăine decât la mâine. La fel cum, atunci când e vorba de istorie, mă gândesc mai curând la alaltăieri decât la ieri. Numai că eu trăiesc azi – de asta am scris articole pentru *Contributors*. Cred că m-a ajutat într-adevăr exercițiul de a scrie despre azi, impus de măgăriile istoriei.

I.P.: *Deși de-abia ai terminat cartea, nu mă pot abține să nu te întreb dacă ai deja o alta în proiect... Iar dacă da, ce anume vrei să scrii?*

V.Z.: Eu nu prea am timp să scriu, sunt cam în situația lui Mahler, care compunea doar în vacanțe. A fost un noroc extraordinar că am putut lega cap la cap niște luni de muncă pentru a isprăvi *Efectele secundare*... – la care m-am gândit vreme de câțiva ani. Am acum în minte două situații tot polifonice, dar lucrurile trebuie să se limpezească și să se adune. Mai e o idee care mă urmărește de mult: o carte despre răscumpărarea unei vini vechi de patru secole.

Ana BLANDIANA

Ana Blandiana
Povestiri fantastice
Editura Humanitas, 376 pp., 55 lei
ediție cartonată, tiraj 3 000 de exemplare

Povestiri fantastice

Există atâtea feluri de fantastic, încât nu e de mirare că unele dintre ele pot să treacă uneori drept realitate. Realitatea însăși își lărgeste câteodată cu aroganță hotarele și atunci zonele încărcate rămân – pentru ani, decenii și chiar secole întregi – ambigue, de o apartenență incertă. Apoi, prin cine știe ce întâmplare, sau numai prin eroziunea obișnuită a timpului, dubla lor natură își estompează de la sine una dintre laturi și fâșia echivocă recade într-o parte sau în alta a hotarului, însoțită numai de uimirea că a putut altădată părea altfel. Fantasticul nu e opus realului, este doar o înfățișare mai plină de semnificații a acestuia. La urma urmei, a-ți imagina înseamnă a-ți aminti. – Ana Blandiana

„Ajunsesem într-un cartier foarte îndepărtat și absolut necunoscut al orașului, în căutarea unei băcănii particulare despre care auzisem povestindu-se minuni la o coadă. Găsisem băcănă cu aspectul prăfuit, promiscuu chiar, dar nu lipsit de farmec, al acelor dughene de mahala pe care le mai prinsesem la începutul copilăriei și în care se vindeau, alături, bomboane de mătase și ulei vărsat, șuncă de Praga și fitil de lampă, zahăr de cartofi și hârtie de muște, batoane de vanilie, marmeladă, drojdie, mălai. În semiîntunericul lor adânc mirosea întotdeauna într-o nostalgică devălmășie a scorțișoară, rânced și petrol. De data aceasta însă, sub celofanele pătate de muște și pe rafturile unse și vechi se zăreau magnifice torturi de ciocolată, decorate

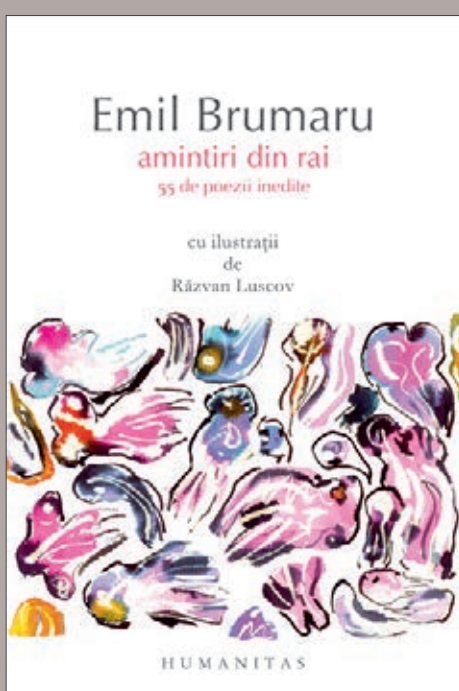
cu frișcă, mormane de icre de Manciuria, drugii de salam de Sibiu, măslina enorme.

Țin minte că am cumpărat de toate, cu un fel de reticență și un sentiment de neîncredere, ca și cum n-aș fi fost sigură că sunt reale și m-aș fi așteptat din clipă în clipă să dispară și să mă lase mofluză, cu banii întinși. Nu s-a întâmplat însă nimic și am dat să ies din prăvălie mulțumită, desigur, dar și puțin jignită de faptul că ceilalți, mușterii, mahalagii, chivuțe, cumpărau blazați și indiferenți, evident obișnuiți cu abundența și fără nici o mirare. Nonșalanța lor mă făcea să aparțin – chiar dacă numai în secret – unei alte lumi, inferioară, și-mi dădea spaima că pătrunsesem ilicit în lumea lor, de unde aș putea fi alungată.

Mă grăbisem spre ieșire deci, șovăind puțin, pentru că în cadrul ușii stătea răzimată, blocând aproape trecerea, o namilă de bărbat cu o față congestionată și transpirată și cu un mare șorț de cauciuc atârându-i până la tureacul cizmelor ce-i înghițeau în creșuri pantalonii unei uniforme greu de definit. Faptul că, întors cu spatele spre mine, colosul se uita afară m-a făcut să mă consider, optimistă, în afara interesului lui și să încerc să mă strecor prin subțirile spațiu, rămas liber, al ieșirii. Trecusem aproape, când, abia clintindu-se, o mână a uriașului mi s-a înclăștat de braț.“

(fragment)

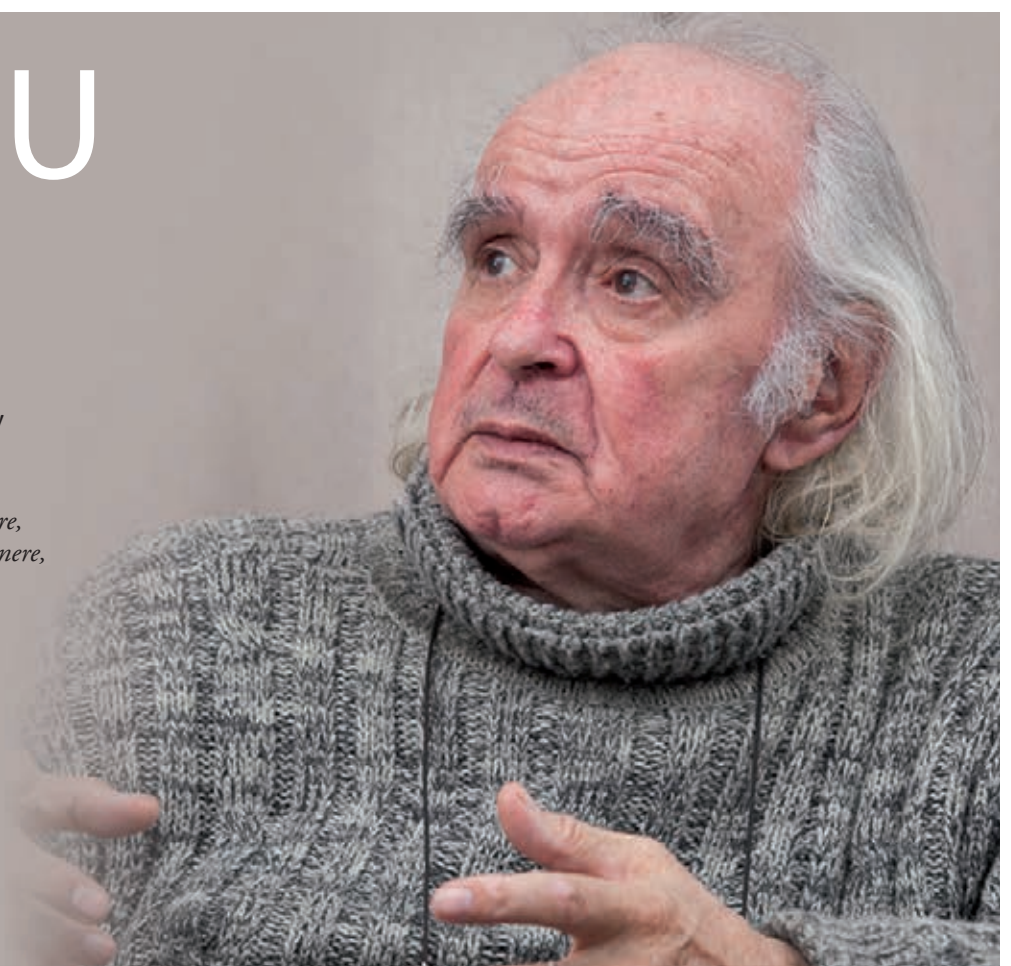
Emil BRUMARU

Uimire

*Mă mir mereu cum poezii
Pot scrie în timpul vieții!
După ce mor e altceva,
Au liniște, poate scrie oricine ce vrea!
Nu-i presează, nu-i tulbură nimeni
La suflet, la minte, la inimi,
Nu-s enervați de facturi, de-ntreținere,
De femeile coapte sau de alea prea tinere,
Tot să fii mort!
Veșnicia-i cel mai complet sport!!!
Îți dezvoltă ideile, celulele, viermii
Și-n frigul sub zero al iernii...*

Emil Brumaru
Amintiri din rai: 55 de poezii inedite
Cu ilustrații de RĂZVAN LUSCOV
Editura Humanitas, 96 pp., 25 lei
tiraj 3 000 de exemplare

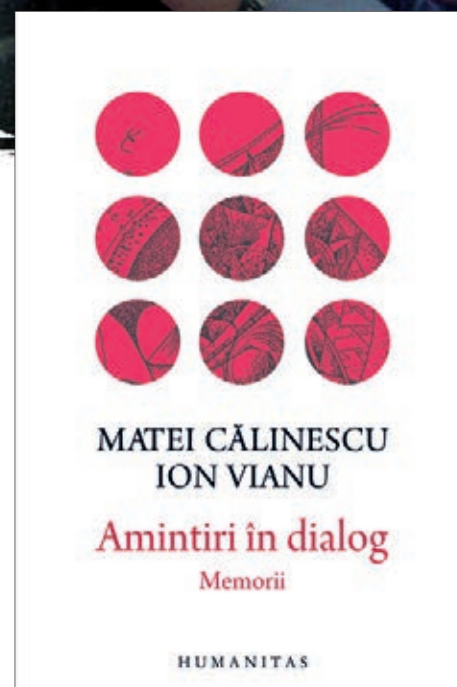
Seria de autor Matei Călinescu

Matei Călinescu
Spre România (2000–2002): Jurnal inedit
Editura Humanitas, 160 pp., 27 lei
tiraj 3 000 de exemplare

Matei Călinescu
Un fel de jurnal (1973–1981)
Editura Humanitas, 180 pp.
tiraj 2 500 de exemplare

Matei Călinescu, Ion Vianu
Amintiri în dialog: Memorii
Editura Humanitas, 512 pp., 55 lei
tiraj 2 500 de exemplare

România: normalitatea ca utopie...

A scrie în șoaptă. Eu scriu aceste pagini cum ai vorbi în șoaptă. Aici, în România, fac eforturi să vorbesc numai în șoaptă (o șoaptă a sensului).

Tocmai pentru că aici trebuie să te răstești, să te rățoiești pentru a fi ascultat. În românește, scriu în șoaptă.

Matei Călinescu

Fotografia lipită de Matei Călinescu pe caietul-jurnal, însoțită de precizarea: „1. Atena Strada Bucureștiului. Mai 2000”.

Încă o dată îmi dau seama că rămânerea mea aici m-a ferit de-o aproape certă sinucidere intelectuală și psihologică, dacă nu chiar fizică. Dar, „rămânând”, n-am optat pentru un alt fel de sinucidere?

Matei Călinescu

Un fel de jurnal acoperă răstimpul unei adânci prefaceri sufletești: perioada adoptării exilului și cea a adaptării la el. Matei care intră în acest jurnal este diferit de Matei care iese. Nu doar cetățenia americană, stabilitatea profesională și crescândă recunoaștere academică îi separă pe cei doi Matei. Modificarea e mai adâncă și, din acest motiv, ea poate furniza percepției noastre amorțite de conformism un foarte fin instrument de evaluare a lumilor pe care cele două voci (identități) le articulează și din care se hrănesc.

Cele două identități, adaugă autorul jurnalului, sunt separate și de spațiu, și de istorie, și de cronologie: prima este cea pe care o ignoră americanii, a doua este cea pe care o ignoră românii. Iar între ele stă „neclintita limbă” a exilului, care pentru Matei Călinescu a fost jupuire de viu.

Horia-Roman Patapievici

Bântuiam ca o stafie melancolică locuri pe care le cunoscusem îndeaproape într-o viață anterioară și mă simțeam esențial vulnerabil, deși mă știam protejat, dacă nu de acea invizibilitate sau transparență pe care și-o pot alege spectrele, de fapt că devenisem irecognoscibil. După două decenii de absență eram într-un fel deghizat în propriul meu trup, în propria mea vârstă. Revenisem în România pentru câteva zile, dar adevărata întoarcere, mi-am dat seama, avusese loc pe alt plan, acela al scrisului, mai demult.

Cartea noastră era nu numai, cum credeam, un *nostos* imaginar; era chiar întoarcerea în Itaca.

Matei Călinescu

Fuseam eu, fuseserăm noi doi, care ne întorceam în țară după un lung sau mai puțin lung exil, aidoma unor Ulise, Telemah? Pentru a fi pe deplin înțeleși ar trebui, înainte de „post-Odissea” care se desfășoară chiar în timp ce scriem aceste rânduri, să pomenim și să încercăm să înțelegem întâmplările circumnavigației noastre, înainte de prima sosire la Itaca, și, mai ales, jalea care ne-a cuprins atunci când, odată depășită prima euforie a libertății, am înțeles că s-ar putea să nu mai revedem niciodată insula copilăriei.

Ion Vianu

În aceeași serie

Radu PARASCHIVESCU

Radu Paraschivescu
Aștept să crăpi (de astăzi, în prime time)
Editura Humanitas, 200 pp., 29 lei
tiraj 4 000 de exemplare

Aștept să crăpi (de astăzi, în prime time)

Cinci proze alerte și vesele despre noi și dereglările noastre. Cinci felii din tortul vieții românești după integrarea în Uniunea Europeană. Cinci cronici ale absurdului, abjecției și dejecției. Cinci motive pentru a-ți dori să pleci din România doar pentru ca, odată trecut de graniță, să începi să-i duci dorul și să vrei acasă.

Radu Paraschivescu

Un grup de țărani află noutăți despre asomarea păsăretului de curte conform directivelor europene și se inițiază în tainele jargonului și birocrăției.

Un invitat la emisiuni în direct e vânat de moderatori nu pentru ce spune, ci fiindcă i se întâmplă să amețească în studio, ceea ce duce la mari beneficii de rating.

Un post TV inaugurează o emisiune despre ultimele zile (sau clipe) ale unor V.I.P.-uri, iar concurența răspunde cu o emisiune în care transmite înmormântări.

Un președinte de federație organizează un meci amical cu o națională africană care se prezintă fără chef și fără tricouri, dar

cu o poftă năprasnică de bomboane.

Un tânăr muncitor din Bacău invadează Anglia de unul singur, spre consternarea reporterilor și parlamentarilor englezi care așteaptă începutul unui exod la aeroport.

Asta veți găsi în *Aștept să crăpi (de astăzi, în prime time)*.

De același autor

Jan CORNELIUS

Eu, Dracula și John Lennon

„Pe Jan Cornelius îl știam ca pe unul dintre cei mai înzestrați traducători de literatură. Când i-am citit cartea, am descoperit cu plăcere un autor melancolic și totodată plin de umor, care se apleacă asupra peisajului românesc cu atenție și tandrețe, dar și cu luciditatea și spiritul critic ale unui adevărat scriitor.“

Andrei Pleșu

Recompunând traseul biografic al autorului într-o suită de 51 de anecdote, cartea are în centru spectacolul lumii – hilar, plin de surprize, adesea absurd. După ce își petrece copilăria și o bună parte a tinereții în Banatul natal, Jan Cornelius fuge în 1977 în Germania. Viața cotidiană în comunismul românesc, în capitalismul occidental și apoi în societatea globală de azi ne este prezentată prin filtrul unui narator ale cărui vervă satirică și haz burlesc înseninează chiar și momentele de tristețe. Primită calduros de critică la apariția ediției germane din 2013, cartea poate fi citită ca autobiografie ficționalizată, ca roman picaresc modern sau ca istorisire umoristică a vremurilor recente.

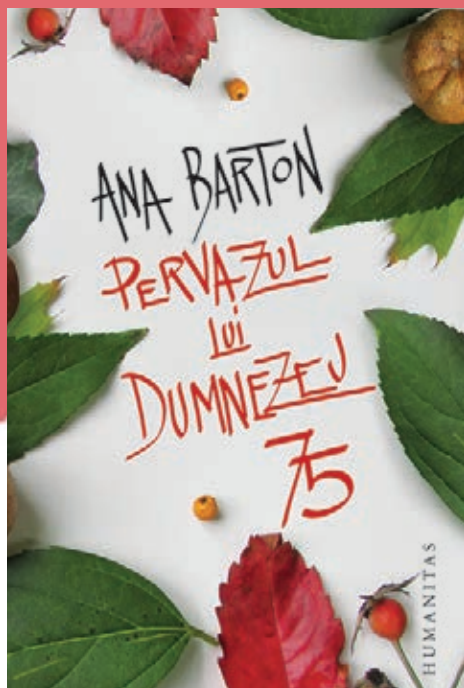
Jan Cornelius
Eu, Dracula și John Lennon: povestirile unui trăitor și uluit observator în România comunistă și în mirificul Occident
Editura Humanitas, 212 pp., 30 lei
tiraj 1 500 de exemplare

„Cornelius este un elev al lui Eugen Ionescu și Hrabal, ba mai mult de-atât: al lui Hašek. După cum se știe, acesta din urmă a fost părintele bravului soldat Švejk. Se vorbește în carte și despre lucruri amare: psihiatrie, Securitate... În cele din urmă, rețeta lui Cornelius împotriva fundăturilor și a dictatorilor este călăritul fără cal. Clovnescul. Asta ajută atât în Est, cât și în Vest.“

Berliner Zeitung

„Una dintre dorințele mele cele mai fierbinți era să am plete ca Beatlșii, plete care să-mi alinte binefăcător ceafa, precum mângâie izvorul de munte prundișul, și de-abia așteptam să-mi iau tălpișă la facultate, la Timișoara, pentru a-mi transforma visul în realitate. Dar pletele constituiau un tabu nu numai în familie, ci și la nivelul întregii societăți. Cine purta plete era, în ochii statului, o pușlama perversă, un golan, un parazit și-o putoare. Noul om comunist avea datoria să muncească pentru viitorul de aur cu o freză corectă, deci cu părul tuns scurt. De aceea, studenții încercau să-și poarte pletele în ascunzișul gulerelor de la haină, pe care le ridicau precaut. Numai că asta nu le folosea la nimic. Miliția dădea raite prin oraș cu o dubă cu gratii la geamuri, îi ochea imediat pe pletoși și îi aduna de pe stradă precum adună pădurarul ciupercile pentru tocăniță. Și astfel aterizam mulți dintre noi la frizer, unde ni se tăia părul în doi timpi și trei mișcări, ca să nu facem de rușine idealurile comuniste.“ (fragment)

Ana BARTON

Ana Barton
Pervazul lui Dumnezeu
Editura Humanitas, 252 pp., 27 lei
tiraj 3 000 de exemplare

Pervazul lui Dumnezeu

Omul are un iertar pe care-l poartă cu sine tot timpul. Din când în când, omul se face mic și subțire, ca frunzele celorlalte iertări, și se-așază și el printre foi. Apoi, iar plouă, iar ninge, iar filă cu filă, iar el, subțiat, ușurat. La capăt, omul devine însuși iertarul său. Și eu sunt om. Mă iert iertând, mă aflu și mă uit iubind, m-aduc aminte scriind. În rest, caut cu pace o absență: a răutății. Și în mine, și în ceilalți. Ca s-o găsesc, am învățat să mă bucur. – Ana Barton

„Dumnezeu are un infinit de buzunare. În ele adăpostește copii, oameni (care se cred) mari, pisici, câței, levănțică, frunze de unișor, baobabi, doi vulcani activi și unul stins (pentru că nu se știe niciodată), recipiente de sticlă, pline cu dragoste distilată, praf de stele, vulpi, bufnițe și, la capăt, lumină. Și mai are un pervaz înalt, înalt și lat, lat, cât să-L cuprindă și să-L țină bine când se-agață de el ca să se uite la noi, să vadă de-afară cum ne e înăuntru. Și-apoi se mută înăuntru și se uită, cu ochii noștri, afară. Atunci, nu mai atârnă de pervaz, că

nu mai are nevoie. Atunci, șade turcește pe lățișul pervazului și ține dreapta streășină, să nu lăcreze de la soare, când e cald, și de la ger, când e decembrie. Ah, și, cel mai important, Dumnezeu dansează.

Azi-noapte, când l-am spus că vreau să scriu azi despre El, mi-a spus, între un vis cu apă și unul cu iarbă: „Dar să nu-mi pui pronumele cu majusculă.” OK, Doamne, s-a făcut. Și-am visat ninsoare. Mi s-a făcut frig, normal. M-am trezit, am căutat încă un acoperământ, sunt și răcită, pe drum am dat peste somnul uncia dintre pisici, i l-am trezit, a făcut ca o turelă, că pisicile suduie ca tancurile din desenele animate. Când mă-nălzeam iar de culcare, mi-am adus aminte că Dumnezeu

vorbise cu mine-n vis, iar eu n-avusesem nici măcar bunul simț să-nnebunesc. Am închis ochii și-am văzut o cascadă care năștea lent miere. Ha, mi-am zis, uite raiu! M-am aplecat și-am gustat. Era bună, ținea și de foame, și de sete, și de desert. Deci, treaba e ce valențe dai mierii, până la urmă. Totuși, am simțit nevoia de clorofilă, așa c-am păscut cam doi centimetri pătrați de iarbă. Doamne, cât colesterol are iarba-n rai! E grasă ca untul și nu chiar atât de verde ca pe la noi. „Ce mă tot strigi?” am auzit eu un glas mai mult râs decât nemulțumit. M-am dus pe urmele vocii și-am dat iar de Dumnezeu.“

(fragment)

Dana GRIGORCEA

Sentimentul primar al nevinovăției

Premiul 3sat la concursul Ingeborg Bachmann 2015

Un roman despre Bucureștiul de ieri și de azi, despre ultimii ani ai comunismului și timpurile haotice ale noului capitalism, despre miracolele copilăriei și căutarea de sine. Sentimentul primar al nevinovăției a propulsat-o pe prozatoarea elvețiană de origine română în prim-planul scenei literare europene.

Bucureștiul anilor 2000. Victoria, revenită de curând de la Zürich, este martora unui jaf la banca la care lucrează. În scurtă vreme, tânăra se pomeneste în concediu și are timp berechet să se plimbe cu Aston Martinul alături de iubitul ei sau să bată străzile orașului de

una singură. Pe măsură ce reîntâlnește vechi cunoștințe, mintea îi e invadată de trăirile copilăriei, de vremurile când descoperea, împreună cu partenerii de joacă, lumea în liniștitul cartier Cotroceni.

Într-un du-te-vino caleidoscopic între trecut și prezent, oameni, stări, întâmplări se îmbină cu imaginile schimbătoare ale orașului.

„În această carte regăsim toate elementele din care-i croită literatura bună: umor, comedie, tragedie, poezie, melancolie, suferință, iubire.”

Neue Zürcher Zeitung

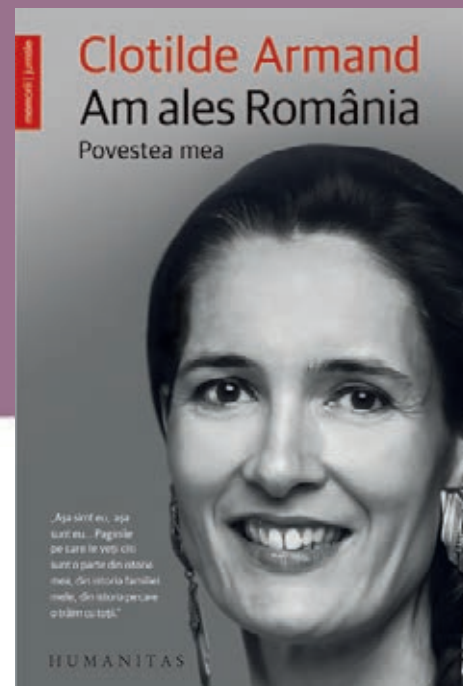
Dana Grigorcea
Sentimentul primar al nevinovăției
Traducere din germană de NORA IUGA
și RADU-MIHAI ALEXE
Editura Humanitas, 216 pp.
tiraj 2 000 de exemplare

Clotilde ARMAND

Am ales România Povestea mea

Nu veți găsi în această carte programe politice sau slogane electorale. Cu sinceritate, simplitate și accent francezesc, Clotilde Armand vorbește despre viața și profesia ei, evocă principiile în care crede cu pasiune, face un surprinzător portret al țării pe care a ales-o, compară mentalitatea românilor cu cea a francezilor. Veți întâlni în volum pagini intense, emoționante – fie tandre și triste, fie entuziaste și pline de speranță.

Clotilde Armand
Am ales România: Povestea mea
Editura Humanitas, 220 pp., 25 lei
tiraj 4 000 de exemplare

Clotilde Armand (născută pe 28 iunie 1973 la Pointe-à-Pitre) este franțuzoaică de origine și româncă prin alegere. E căsătorită cu matematicianul Sergiu Moroianu. După absolvirea unei prestigioase universități americane, Massachusetts Institute of Technology (MIT), a deținut funcții de manager în diverse companii de anvergură internațională (KPMG, GDF SUEZ, Egis). S-a implicat ca voluntar în numeroase activități asociative. În iunie 2016 a candidat la funcția de primar al sectorului 1 din partea Uniunii Salvați Bucureștiul. A câștigat

mandatul de primar timp de o noapte... Pe cel de consilier local – pentru 4 ani. Din septembrie 2016 este vicepreședintă a Uniunii Salvați România.

„Atunci s-a făcut lumină și m-am trezit în mijlocul Carpaților. A fost o descoperire extraordinară. Îmi amintesc acele momente de fiecare dată când cineva mă întreabă: «Cum ți se pare la noi? Nu-i așa că România este o țară frumoasă?» – și mi se pune foarte des această întrebare, aproape de fiecare dată când

vorbesc pentru prima oară cu cineva. Atunci, îmi amintesc de acea călătorie când, pentru prima dată, am fost la munte, în România, și răspund cu un zâmbet larg, cu toată sinceritatea, având această imagine în minte: «Da, e o țară extrem de frumoasă!», și simt cum interlocutorul meu și cu mine ne unim sufletește într-o clipă în care știm că împărtășim aceeași trăire, într-o clipă de mulțumire față de Dumnezeu, care ne-a făcut acest dar: am văzut frumosul aici, în România.»

Clotilde Armand

Cornelia Blaga-Brediceanu
Jurnale: 1919; 1936–1939; 1939–1940; 1959–1960
Editura Humanitas, 212 pp., 29 lei
tiraj 1 500 de exemplare

Născută într-o distinsă familie din Banat, frumoasă, elegantă, inteligentă, cultivată, Cornelia Brediceanu l-a cunoscut în 1916 pe Lucian Blaga, cu care s-a căsătorit patru ani mai târziu. Și-a susținut cu tact și discreție soțul în cariera diplomatică, la legațiile din Viena, Berna și Lisabona, și mai ales l-a ajutat să-și îndeplinească destinul de poet și filozof. Stau mărturie a iubirii și devotamentului ei aceste pagini de jurnal, publicate într-o nouă ediție, revăzută și comentată de fiica autoarei, Dorli Blaga.

Blaga spunea că el și soția lui sunt o monadă. După apariția volumului *Tatăl meu, Lucian Blaga*, Dorli Blaga pare să-și fi propus, publicând *Jurnalele* mamei sale, să întregască monada.

După gustul provincial de atunci, femeile trebuiau să fie albe, grase, dacă se poate, și cu părul roșu și lung. Cam ca femeile pictate de Klimt, care au ceva puțin pervers în felul cum se preling pe tablou. [Mama] contrasta cu acest „model”. Era foarte subțire, puțin

creolă, păr șaten bogat, cu o ținută vioaie (practicase sporturi încă din copilărie), picioare extrem de frumoase, pe care nu se temea să și le arate. Și-a tuns scurt părul și și-a scurtat rochiile fără sfială, imediat ce a venit această modă. Tot așa cum a adoptat și pantalonii lungi, la mijlocul anilor '30...

Dorli Blaga

Cornelia BLAGA-BREDICEANU

Memorii | Jurnale

Cristian Pătrășconiu în dialog cu Tia Șerbănescu
Trântind ușa
Editura Humanitas, 288 pp., 34 lei
tiraj 1 500 de exemplare

Ariana Rosser Macarie
Case, trenuri și andrele
Editura Humanitas, 400 pp., 42 lei
tiraj 2000 de exemplare

Riri Sylvia Manor
Bucuria de a nu fi perfectă:
Memorii București – Tel Aviv, 1941–2015
Editura Humanitas, 368 pp., 42 lei
tiraj 2 000 de exemplare

Am (sper!) luciditate, încerc să am bun-simț și onestitate. Am pragmatism. Calculez, în termenii realității, ce se poate, ce nu se poate. Eu i-am judecat pe toți – în mod special pe politicieni – prin propria mea grilă. Am propria mea grilă din 1990 încoace. Asta am făcut mereu când am scris despre politică și asta fac și acum: pun totul în grilă. Mi se pare cel mai onest așa. Și nu judec oameni, ci fapte și vorbe în funcție de acele repere ale grilei. Nu am sentimente, nu am dușmani, nu am prieteni. Nu e loc de prietenii acolo unde nu sunt sentimente. Or, eu nu am sentimente pentru politicieni, pentru politică.

Tia Șerbănescu

Tia Șerbănescu este un fel de „crucișător moral al presei românești”. Dacă presa poate învăța pe cineva să gândească, după ce va fi dat deoparte grăul (puțin) de neghină (multă), atunci Tia este unul dintre cei mai buni și mai eficienți însoțitori în această privință. Prin ce spune, prin cum spune, prin consecvența cu care spune ceea ce spune, prin eleganță și stil. Tia este, și în presă, o *prezență* cu adevărat luminoasă – și o iubesc și pentru asta.

Cristian Pătrășconiu

Buimăcătoarele evocări și confesiuni ale Arianei Rosser Macarie (debut la 72 de ani!) sunt scrise percutant și copleșitor, cu mână de profesionist al labirintului narativ.

Falsa resemnare a ridurilor care se contemplă sfidător, de nu chiar triumfător în oglindă („vitalitate tumultuoasă”) fie că-i vorba de fetița băiețoasă (poreclită Cațaveica, Zurla, Colțoasa) al cărei tată se va sinucide, de fiica imprevizibil-nărăvășă, sora domitoare, eleva ca o „sălbăticie nedomesticită”, studenta căministă și traumele maternității, fie că trecem prin iubiri ratate, umilințele soției cu două divorțuri, spectrul otrăvit al soacrei, culisele Televiziunii române în epoca Octavian Paler – Tudor Vornicu, căsătoria cu un englez năucitor și sfertul de veac petrecut cu picantă nonșalanță într-o Anglie privită mucalit, tandru cărcotaș, cu ghidușie valahă și mizantropie subtilă. Iar de-a lungul texturii (*tricotării*) frizând picarescul (Ariana adoră Spania), sumedenie de oameni, stări, peisaje și fapte. Gara, livada, internatul, case de țară și oraș, bunici fabuloși, operații, Țândărei, Aluniș, Techirghiol, Strada Berzei și Banu Manta, colegi, vedete sau protectori din Radio și Televiziune, plus inevitabila vizită a ofițerului recrutor de la Securitate. În fine, marea slăbiciune de cititor a autoarei: *Mândrie și prejudecată*. De acum, citiți dumneavoastră.

Dan C. Mihăilescu

Îl chema ca pe țară – Israel. M-a invitat la dans și nu a mai dansat cu altcineva. Nu mai întâlnisem nici la dansatorii profesioniști o astfel de dăruire a corpului în dans, o astfel de senzualitate a mișcărilor și a ritmului. O asemenea bucurie. Tăceam și dansam. Trăiam prin dans. Ne simțeam unul pe celălalt. Aerul ne primea ori de câte ori picioarele părăseau pământul. Știam deja, nu aveam nici o îndoială, că e numai un început, că vom fi împreună, că ne vom continua dansul, că vom locui împreună, că vom râde împreună.

Niciodată n-am vrut să fiu mai tânără. Mă simt tânără pe dinăuntru, arăt mai tânără decât sunt, mă plac și plac încă. Plac așa cum sunt, cu ridurile mele, cu ceea ce exprimă fața mea – o mărturie că am trăit și am plâns și am râs și am iubit.

Și mâine este o zi. Important este că sunt o Scarlett de 80 de ani și spun fără teamă acest lucru senzual: *mâine*. Important este și că în acest an, când mi s-au întâmplat atât de multe lucruri neobișnuite, mi-am dat seama că vârsta biologică nu-mi poate opri dansul sau o nouă pornire la drum, sau muzica interioară, sau acea expresie stimulatorie a modestului meu eu: „Ce proastă sunt! Ce proastă am fost!”

Riri Sylvia Manor

Tia Șerbănescu împreună cu Monica Lovinescu și Virgil Ierunca, în curtea GDS, în 1994.
Foto: Răzvan Vălcăneanțu

Riri Sylvia Manor împreună cu Amos Oz, sosit pentru prima oară în România, la Festivalul „Zile și nopți de literatură” de la Neptun, 2003.

Întâlnire cu literatura

Oana PELLEA

Antoine de Saint-Exupéry

Micul prinț

Lectura OANA PELLEA

Traducere din franceză de Marieva Ionescu
Humanitas Multimedia, 2 CD-uri, 42 lei

citește *Micul prinț*

De câte ori mă uit la cer îl aud râzând pe Micul prinț și știu că oaia nu a mâncat floarea.

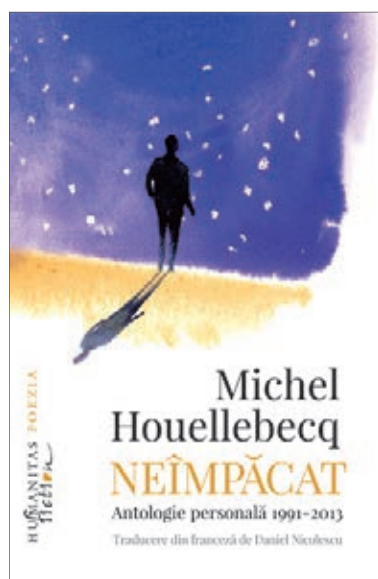
Oana Pellea

Alegorie morală și autobiografie spirituală, *Micul prinț* este cea mai tradusă carte din limba franceză. Ea spune povestea unui băiețel care își părăsește mica planetă pe care trăiește pentru a călători prin univers. Odiseea lui se sfârșește (ori

poate de-abia începe?) pe Pământ, unde are parte de noi peripeții și fascinante descoperiri.

În lectura inimitabilă a Oanei Pellea, povestea Micului prinț capătă fără doar și poate un farmec aparte, atemporal.

Eveniment editorial în colecția POEZIA

Michel Houellebecq

Neîmpăcat: antologie personală, 1991-2013

Traducere din franceză de Daniel Nicolescu
Editura Humanitas Fiction, 192 pp., 34 lei

„*Neîmpăcat* (*Non réconcilié*, 2014) confirmă importanța acordată de autor poeziei, reunind 132 de poeme alese de Michel Houellebecq din cele patru volume pe care le-a publicat între 1991 și 2013. Fără a respecta cronologia, punând împreună poeme din epoci foarte

diferite, această antologie în cinci părți propune un nou parcurs de lectură și constituie o operă în sine. [...] Pentru Michel Houellebecq poezia este, indubitabil, o problemă de viață și de moarte, un exercițiu de supraviețuire, o armă de luptă.“

Agathe Novak-Lechevalier
(din prefața ediției Gallimard a volumului de față)

„Poezia este mijlocul cel mai natural de a traduce intuiția pură a unei clipe. Există cu adevărat un sâmbure de intuiție pură, care poate fi transpus în imagini sau în cuvinte. Câtă vreme rămâi înăuntrul poeziei, rămâi de asemenea înăuntrul adevărului.“

Michel Houellebecq

„Poezia urbană houellebecquiană poate fi considerată «o sinteză» care dă seama despre un șir neîntrerupt de înfrângeri și răni. În aceeași măsură însă, ea îi oferă omului postmodern oglinda suferințelor sale și face astfel critica idealurilor îndoielnice ale acestuia.“

Julia Pröll

„Poezia este primordială pentru Michel Houellebecq, iar succesul său ulterior ca romancier nu i-a diminuat cu nimic elanul spontan către expresia poetică. [...] Nu vom fi deci surprinși să descoperim în poeme partea cea mai sinceră a operei și vocea cea mai expresivă a personalității sale.“

Bruno de Cessole

Operatorii contractanți

*La capăt de noapte, în clipa ideală,
Când tăcut se lățește albastrul din bolta centrală,*

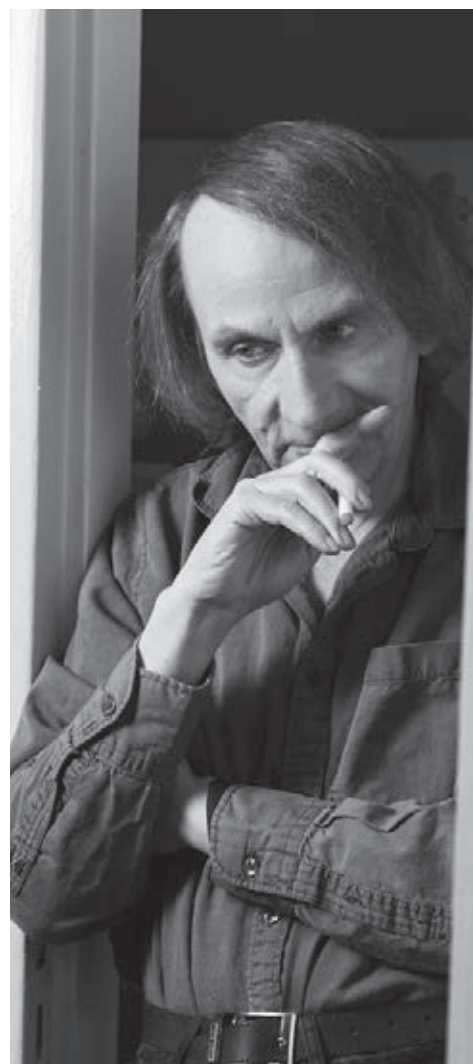
*Voi străbate singur, fără ca nimeni să știe,
Familiaritatea blândă, de chilie,
A aurorelor boreale.*

*Apoi, pașii mei o vor apuca pe un drum cenușiu,
La prima vedere banal,
Care de veci șerpuieste printr-un groaznic dedal,
A cărui ieșire o știu.*

*Vor fi niște dimineți cu desăvârșire discrete;
Voi merge-ndelung, fără bucurii sau regrete,
Lumina prea blândă a dimineților hibernale
Îmi învăluie mersul cu sticliri amicale;
Vor fi niște dimineți luminoase, secrete.*

*Anturajul refuză cel mai mic comentariu;
Domnul e plecat în voiaj.
În câteva zile va-ncepe-un carnaj,
Spre Est se propagă din sens contrariu.*

HUMANITAS
fiction

Bob Dylan

Colecția „Raftul Denisei”
este coordonată de Denisa Comănescu.

Premiul Nobel pentru literatură 2016

Editura Humanitas Fiction oferă cititorilor trei volume definitorii pentru laureatul Nobel 2016: o antologie amplă din lirica lui Bob Dylan, *Suflare în vânt. 100 de poeme traduse de Mircea Cărtărescu*, căruia îi aparține și prefața volumului; *Tarantula*, singurul roman – experimental – semnat de poetul-cântăreț, în versiunea lui Sorin Gherguț, cu o postfață de Mircea Cărtărescu, și *Cronica vieții mele. Volumul întâi*, un roman autobiografic intens și o radiografie extrem de inteligentă și vie a anilor nebuni '60 din cultura americană.

Carte inclusă pe lista celor mai bune apariții ale anului 2004 de publicațiile: *The New York Times*, *The Washington Post*, *The Economist*, *Newsday*, *People*, *Rolling Stone*, *Entertainment Weekly*, *The Village Voice*, *The Onion*, *The Austin Chronicle*, *The Kansas City Star*, *The Guardian*, *The Daily Telegraph*, *Publishers Weekly*. Finalistă, în același an, la National Book Critics Circle Award.

Nu trebuie să fii fan Bob Dylan și nici măcar pasionat de folk, blues sau rock ca să ai ce afla din această *Cronică*... Este de ajuns să te intereseze lucruri precum muzica și poezia, condiția de creator și de star sau transformarea Americii și a lumii în a doua jumătate a secolului XX. *Cronica vieții mele* vorbește, pertinent și pilduitor, despre artă, despre succes și despre istorie, despre obstinație în urmărirea unei vocații, despre căutare și despre supraviețuire. Fără să urmeze strict, după tipicul autobiografic, succesiunea cronologică a faptelor relatate, cartea marelui muzician-poet este și un exemplu de proză memorabilă. Personajele și întâmplările sale, de zi cu zi sau insolite, și se întipăresc în minte la fel de durabil ca vocea autorului și acordurile lui de chitară din cântece precum „Blowin’ in the Wind”, „Like a Rolling Stone” sau „Ballad of a Thin Man”.

„Știam cu toții că Dylan este priceput la cuvinte. Dar putem spune, fără teama de a greși, că nimeni nu se aștepta ca autobiografia sa să fie într-atât de intensă. Colindă de la o secvență a vieții lui la alta și fiecare capitol cuprinde personaje ieșite din comun și scene nebunești... O realizare remarcabilă – asemenea celor mai bune scrieri extrase din experiența personală ale lui Henry Miller, este o poveste care pune în lumină timpurile pe care le descrie și dezvăluie posibilitățile spiritului omenesc.” – *Rolling Stone*

Bob Dylan

Cronica vieții mele

Traducere din engleză de Dan-Silviu Boerescu
Editura Humanitas Fiction, 284 pp., 35 lei

Bob Dylan

Suflare în vânt

100 de poeme traduse de MIRCEA CĂRTĂRESCU

Editura Humanitas Fiction, 256 pp., 39,90 lei

„Am tradus cu o bucurie care sper că se vede în texte. Am încercat să fiu absolut fidel textului original, dar să-i dau și o anume flexibilitate în românește. Nu e Cărtărescu, e Dylan. Iată ce-am avut minut de minut în minte pe când traduceam. Cărtărescu e doar instrumentul prin care Dylan poate străluci în limba română, îmi spuneam. Și totuși cititorul foarte familiarizat cu frazarea mea o va putea recunoaște și în aceste o sută de poeme din Dylan, căci e inevitabil să fie așa. Tot ce pot să sper e că ea nu supără, că e doar un element de fundal, poate o umbră necesară. [...] Să traduci *lyrics*, chiar cele ale unor compozitori recunoscuți ca (mari) poeți precum Bob Dylan, Lennon–McCartney, Paul Simon sau Frank Zappa, ar putea părea o acțiune deznădăjduită dacă... dacă versurile muzicii folk-pop-rock nu ar da atât de bine când sunt puse pe hârtie. Dacă nu ar apărea atât de consonante cu poezia de azi, scuturată de podoabe. Dacă însuși faptul că le lipsește muzica nu ar face textele mai enigmatice. Dacă, lipsite de splendoarea hainei muzicale, n-ar fi atât de impresionante în sărăcia lor de multe ori înșelătoare. Dacă, în cazul de față, textele n-ar fi de Bob Dylan, un poet uriaș, chiar și-n lipsa muzicii, cum sper că vă veți convinge.”

Mircea Cărtărescu

Muzician-poet, Bob Dylan este una dintre personalitățile artistice care au marcat evoluțiile culturale din America anilor 1960–1970. Volumul *Tarantula* a fost scris de Bob Dylan la jumătatea anilor 1960 și publicat în 1971, cu o întârziere cauzată de accidentul de motocicletă suferit de autor în iunie 1966 și de dorința sa, în cele din urmă abandonată, de a opera modificări în manuscris. *Tarantula* este un exponat prototip într-un posibil cabinet de curiozități literare: singura operă de gen (dar ce gen?) a unui poet-muzician epocal, cunoscută mai curând de inițiați decât de mulțimile de fani, apreciată drept o capodoperă de unii critici și contestată de alții. Mai experimentală, formal, decât marile sale cântece, împărtășește cu ele același spirit de rebeliune bine temperată. Flux verbal semiautomat sau șaradă, roman epistolar „cu cheie” sau farsă poetică sau amalgam din toate cele enumerate și enumerabile, cartea pune într-o lumină aparte evoluția unuia dintre cei mai influenți *pop heroes* din ultima jumătate de secol.

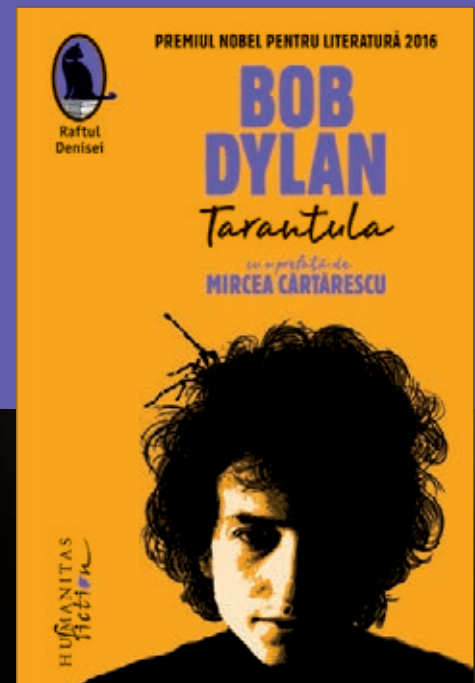
„Asemenea lui Kerouac, Ginsberg, Burroughs, Gregory Corso, și poate mai mult decât ei, Bob Dylan a reprezentat în cântecele și-n scrierile lui (ce alcătuiesc un continuum fără fisură) criza de identitate a Americii de după război, căutările artistice ale unei generații obsedate de sentimentul unei schimbări iminente a lumii. «The times they are a-changing», avertiza el: roata se învârtă, ce-i azi dedesubt mâine va fi deasupra, ce-i azi disprețuit mâine va face gloria unei literaturi. Tot acest amalgam haotic de cultură înaltă și cultură populară, de voci ce se-ntind de la *nursery-rhymes* la citate sofisticate formează marele colaj al *Tarantulei*.”

Mircea Cărtărescu

Bob Dylan

Tarantula

Traducere din engleză de Sorin Gherguț
Cu o prefață de MIRCEA CĂRTĂRESCU
Editura Humanitas Fiction, 160 pp., 29 lei

Lansată în 2015 la inițiativa editurii britanice Hogarth și preluată deja în 28 de țări, această serie propune revizitarea capodoperelor shakespeariene de către scriitori de faimă internațională, care le reimaginează pentru secolul XXI.

Jeanette Winterson

Jeanette Winterson
O paranteză în timp
Traducere din engleză de Vali Florescu
Editura Humanitas Fiction, 248 pp., 32 lei

O paranteză în timp este o *Poveste de iarnă* contemporană, scrisă cu verva care o caracterizează pe Jeanette Winterson. În locul lui Leontes, regele Siciliei, cititorul îl va cunoaște pe Leo, magnatul londonez căsătorit cu MiMi, o cântăreață de origine franceză. Când Xeno, prietenul acestuia din copilărie, se întoarce pe neașteptate, Leo crede că există o legătură amoroasă între el și MiMi, suspiciune care merge până la obsesie și autodistrugere. Perdita, fiica nerecunoscută de Leo, în ciuda tuturor evidențelor, se va naște sub semnul acestei închipuite trădări, iar drumul vieții ei va deschide o paranteză în timp, una pe care numai dragostea părintească o va mai putea închide în chip fericit.

„O carte profund inteligentă și puternică, care îl va atrage pe cititor în lumea ei frământată, a geloziei, suferinței, răzbunării și iertării. Jeanette Winterson țese cu adevărată artă diferite fire narative și teme, astfel încât pe parcursul romanului ai senzația că asculți un preludiu și o fugă de Bach. *O paranteză în timp* este o meditație despre trecere, despre cum trecutul și viitorul sunt iremediabil legate. Un roman fascinant, complex și intens, care trebuie apreciat pe toate palierele sale.“

Sunday Express

„Una dintre cele mai puternice voci literare ale timpului nostru, Jeanette Winterson reușește să rămână fidelă originalului shakespearian, dar în același timp să inoveze plină de curaj, cu umorul subtil care a devenit o marcă a scrisului său.“

The Independent

Mari
scriitori
contemporani
revizitează
piesele
shakespeariene

Jeanette Winterson *Poveste de iarnă*
Howard Jacobson *Neguțătorul din Veneția*
Anne Tyler *Îmblânzirea scorpiei*
Margaret Atwood *Furtuna*
Tracy Chevalier *Othello*
Edward St Aubyn *Regele Lear*
Jo Nesbø *Macbeth*
Gillian Flynn *Hamlet*

Howard Jacobson

Celebrul neguțător din Veneția se întoarce în literatură prin intermediul acestei abordări contemporane a piesei lui Shakespeare. Shylock e aici un personaj dotat cu o inteligență incisivă și multă pasiune, preocupat de teme legate de identitate, compasiune, dreptate și răzbunare. Strulovitch e un negustor de artă care are probleme în a accepta trădarea fiicei sale Beatrice. Aceasta refuză modul evreiesc de viață și se lasă cucerită de înalta societate din Manchester și, mult mai grav, de un fotbalist care face salutul nazist pe terenul de sport, stârnind opoziția întregii lumi.

„Dialogurile de un umor amar dintre Shylock și Strulovitch – care își sunt unul altuia versiunile modernă și eternă – reprezintă motorul ascuns al romanului, atunci când aceștia încep să se întrebe ce înseamnă să fii evreu sau să fii numit astfel de ceilalți.“

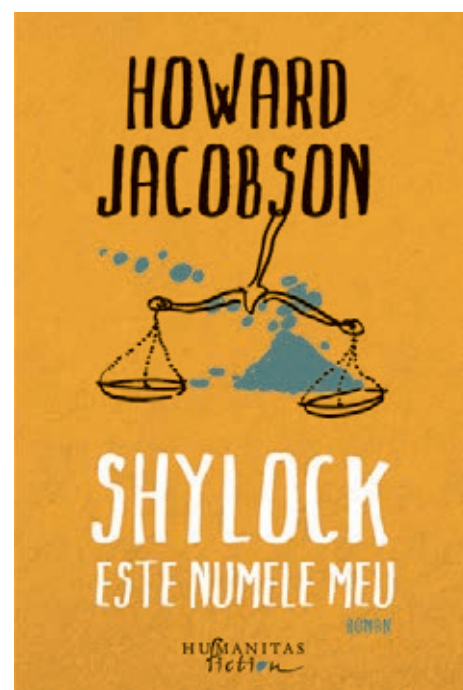
The Observer

„Chiar și atunci când poate nu ești de acord cu el, Howard Jacobson rămâne un autor mai profund și mai amuzant decât contemporanii săi Martin Amis sau Salman Rushdie.“

Independent on Sunday

„Howard Jacobson e un romancier de idei. Ce se adaugă unei mari opere atunci când este rescrisă? Avem nevoie de jargonul de secol XXI pentru că originalul pare intimidant de departe? *Shylock este numele meu* este o ripostă emoționantă, tulburătoare și captivantă la deznodământul senin al textului original.“

Sydney Morning Herald

Howard Jacobson
Shylock este numele meu
Traducere din engleză de Dana Crăciun
Editura Humanitas Fiction, 276 pp., 32 lei

Premiul Nobel pentru literatură

Thomas Mann

Thomas Mann

Alteță regală

Traducere din germană de Mihai Isbășescu
Editura Humanitas Fiction, 376 pp., 39 lei

Dario Fo

Dario Fo

Fiica papei

Traducere din italiană de Vlad Russo
Editura Humanitas Fiction, 208 pp., 25 lei

J.M. Coetzee

J.M. Coetzee

Epoca de fier

Traducere din engleză de Irina Horea
Editura Humanitas Fiction, 208 pp., 25 lei

Yasunari Kawabata

Yasunari Kawabata

Sunetul muntelui

Traducere din japoneză de George T. Sipoș
Editura Humanitas Fiction, 240 pp., 29 lei

Roman ecranizat în 1953, în regia lui Harald Braun.

Scris între anii 1905 și 1909, *Alteță regală* poate fi citit în mai multe chei: dincolo de meandrele unei istorii de iubire se află un bildungsroman în care, privită fie cu ironie, fie cu umor, natura umană își dezvăluie cele mai ascunse sentimente, iar ideile sociale, politice și, implicit, estetice ale autorului capătă o formă recognoscibilă.

Thomas Mann construiește un decor de operă pentru ceea ce el însuși a numit „o comedie în formă de roman”: familia Grimbürg domnește peste un ducat cu un milion de locuitori, pierdut între păduri, supus unor „stări de fapt îngrijorătoare”, căci finanțele se află într-un declin perpetuu, castelele se degradează văzând cu ochii, iar bărbații de stat nu cad de acord asupra măsurilor ce-ar trebui luate. Tocmai atunci când toată lumea este cuprinsă de deznădejde, marea ducesă Dorothea dă naștere unui al doilea prinț, Klaus Heinrich, care are „o mână sfrijită”. Din acest punct, romanul se desparte în ramificații alegorice ce oferă considerații despre identitate, educație, societate. Fericirea lui Klaus Heinrich va deveni, în aceeași măsură, și o fericire obștească, căci el își va găsi marea dragoste și va împlini profeția sub semnul căreia i-a fost pusă venirea pe lume.

„O operă complexă, multifacetată, care ne vorbește, cu umor nuanțat, despre comportamentul uman, și la nivel simbolic, despre artist și arta lui – cu alte cuvinte, despre Mann însuși.”

Hannelore Mundt

Cel mai vândut roman al anului 2014 în Italia.

Romanul lui Dario Fo *Fiica papei* face dreptate uneia dintre cele mai hule figuri ale istoriei: Lucrezia Borgia.

Dario Fo, iconoclastul autor al *Misterului buf* și a multe alte piese de teatru ce reînvie tradiția *commediei dell'arte* – laureat al Premiului Nobel pentru literatură în 1997 –, a publicat în 2014 primul său roman, *Fiica papei*, dedicat vieții uneia dintre figurile remarcabile ale Renașterii italiene: Lucrezia Borgia. Fascinat de ideea lumii ca spectacol, Dario Fo reconstituie în cheie sarcastică societatea italiană din vremea Renașterii, propunându-ne totodată o suită de portrete desenate de el după originalele timpului. Din acest cadru desprinde povestea familiei Borgia care alcătuiește o adevărată saga, plină de înfruntări și crime sângeroase, săvârșite deopotrivă prin fier și prin otrăvă. Pe Lucrezia însă, fiica lui Rodrigo Borgia, devenit papă în 1492 sub numele Alessandro VI, Dario Fo o prezintă, în acord cu cercetările cele mai recente, drept o victimă a mașinațiilor tatălui și ale fratelui său, celebrul Cesare Borgia, ea fiind în realitate o faptură sensibilă, iubită unor bărbați cu nume răsunătoare în epocă, protectoare a artelor, artiștilor și umaniștilor vremii, care a dovedit totodată un curaj bărbătesc în înfruntările armate dintre cetățile italiene.

Cartea anului în Marea Britanie în anul 1990 (*Sunday Express*).

„Premiul Nobel pentru literatura i se acordă lui J.M. Coetzee, care înfățișează într-o multitudine de feluri surprinzătoare implicare a outsiderului.” (Motivația juriului Nobel, 2003)

Epoca de fier împletește cu subtilitate și umor reținut tragedia personală cu dramatismul unei epoci marcate – în Africa de Sud – de rasism și de violențe sociale și politice. Doamna Curren, o fostă profesoară de limbi clasice, suferă de cancer în fază terminală. Într-o scrisoare-jurnal, adresată fiicei ei plecate demult în America, eroina își descrie noua condiție, ce o împinge spre reconsiderarea propriei vieți, pe fundalul unei realități față de care, fără a o fi ignorat, a preferat să se păstreze într-o pasivitate filozofică până în acel moment – ororiile apartheidului. Străduindu-se să-și accepte boala care o macină, doamna Curren descoperă cu disperare și mânie crescândă „cancerul” social și cultural al Africii de Sud. Incendierea unei așezări locuite de negri, uciderea unor activiști adolescenți, abuzurile și brutalitatea poliției și armatei, furia și revolta compun o plasă tot mai strânsă în jurul eroinei, aducând violențele până în pragul casei sale. Episoadele dramatice iau amploare pe măsură ce degradarea fizică a doamnei Curren se accentuează, făcând-o tot mai dependentă de Vercueil, un om al străzii bețiv care și-a făcut culcuș pe alea ei. Vercueil îi devine singura ființă umană apropiată, iar relația dintre cei doi este surprinsă magistral de Coetzee.

Un roman clasic al literaturii japoneze a secolului XX.

Roman publicat în 1954, *Sunetul muntelui* este o narațiune de o tainică perfecțiune a senzațiilor evanescente, în care presimțirea morții atrage o delicată pasiune târzie. Elegie existențială intensă, așternută pe hârtie cu o seninătate aparentă.

Puține romane redau criza bătrâneții atât de expresiv ca *Sunetul muntelui*. În portretul pe care i-l face unui om de afaceri trecut de șaizeci de ani, Yasunari Kawabata cartografiază, pe de o parte, diminuarea treptată a dorinței acestuia de a trăi, surprinzând, pe de altă parte, zvâcnul pasiunii care îi luminează apropierea sfârșitului.

„Constelațiile fixe ale relațiilor de familie, frumusețile naturii permanent prezente, iubirea și senzualitatea, orbitoare ori abia pălpâind, toate elementele lumii ficționale a lui Kawabata se întrepătrund în acest mare roman, care are ca efect fascinația incantatorie a unei drame *nō*.”

Saturday Review

„*Sunetul muntelui* este un roman perfect, limpede scris, precis, impregnat de un erotism subtil, care are exactitatea poeziei tradiționale japoneze și în care nimic nu este inutil și nimic nu este definitiv.”

El Cultural

Premiul Nobel 2012

Mo Yan
Femeia cu buchetul de flori și alte povestiri
Traducere din chineză de Luminița Bălan
Editura Humanitas Fiction, 360 pp., 37 lei

CHINA, INVITAT DE ONOARE LA Gaudeamus

Mo Yan

Proza scurtă a lui Mo Yan aduce o tușă de mare prospețime în literatura contemporană. Cele zece povestiri reunite în volumul de față, în aceeași măsură violente și poetice, sunt un amestec unic, inclasabil, de realism magic și realism social, în care se întrepătrund elemente de mitologie și tradiție populară cu episoade din istoria recentă a ținutului Gaomi tratate la modul satiric. Lirismul descrierilor

are drept contrapunct umorul, adesea feroce, în arhitectura poveștilor de dragoste, curaj și moarte ale eroilor favoriți ai scriitorului: oamenii obișnuiți. Unele, precum *Frumoasa care trecea bulevardul Chang'an călare pe măgar* și *Femeia cu buchetul de flori*, amintesc de tradiția prozei fantastice chineze și aduc în prim-plan personaje feminine, a căror frumusețe exercită o fascinație irezistibilă, la granița supranaturalului. Altele, cum ar fi *Bătălia din pădurea plopilor albi* sau *Cătușă la degetele mari*, au în centru secvențe din realitate văzu-

te prin ochii copiilor. „O copilărie nefericită este o sursă de inspirație inepuizabilă”, consideră Mo Yan, iar micii protagoniști îi oferă ocazia de a povesti, pendulând între realismul brutal și poezia sclipitoare, despre indiferență și cruzime. Elementele autobiografice își găsesc locul în *Bumbacul imaculat*, după cum mărturisește autorul însuși.

„În povestiri, imaginația vizuală a lui Mo Yan e copleșitoare.”

Financial Times

Yu Hua

Yu Hua este primul scriitor chinez căruia i s-a decernat în 2002 James Joyce Award. Romanul *În viață*, apărut în 1993 și interzis inițial de autoritățile chineze, este considerat una dintre cele mai influente zece cărți ale ultimelor trei decenii în China. S-a vândut de-a lungul anilor în peste șase milioane de exemplare și a devenit un adevărat fenomen editorial. A fost recompensat în 1998 cu Premiul Grinzane Cavour și în 2014 cu Premiul Giuseppe Acerbi. Ecranizarea în regia lui Zhang Yimou a câștigat Marele Premiu al Juriului la Festivalul Internațional de Film de la Cannes din 1994.

Yu Hua
În viață
Traducere din chineză de Mugur Zlotea
Editura Humanitas Fiction, 224 pp.

Yu Hua mărturisește în introducerea uneia dintre edițiile chineze că ideea acestui roman i-a venit de la cunoscutul *parlor song* „Old Black Joe”. *În viață* este cronica unei transformări individuale, fără nici un fel de adaos eroic, iar Xu Fugui, personaj central și narator spumos, ajunge un maestru al supraviețuirii, captiv în labirintul a patru decenii de istorie modernă a Chinei: Războiul Civil, venirea la puterea a Partidului Comunist, Marele Salt Înainte, Revoluția Culturală și perioada postmaoistă. Fugui nu încearcă să-și înfrângă destinul și nici nu se răzvrățește. Povestea lui nu este cea a unei lupte continue împotriva tăvălugului istoriei, ci una a răbdării și a bucuriei de a rămâne în viață.

„Yu Hua este cea mai profundă voce a Chinei de astăzi. *În viață* nu sondează numai adâncimile a tot ceea ce înseamnă China și poporul chinez, ci ajunge până în străfundurile a tot ceea ce este o ființă omenească.”

Lisa See

Mari autori ai lumii la București

Ludmila Ulițkaia alături de Ioana Părvulescu, Gabriela Russo, Ioan Stanomir și Denisa Comănescu la lansarea romanului *Imago* în Librăria Humanitas de la Cișmigiu.

Ludmila Ulițkaia

Imago este ultimul stadiu în metamorfoza unei insecte, în care aceasta atinge maturitatea, fiind aptă de a se reproduce. Pentru Ludmila Ulițkaia, termenul devine o metaforă care străbate întregul roman și sugerează maturizarea morală a ființei umane. O construcție epică impresionantă, în care tragedia e mereu subminată de elementele comice, un mare roman despre iubire, destine și caractere, *Imago* acoperă peste o jumătate de secol de istorie, de la funeraliile faraonice ale lui Stalin până la moartea poetului exilat Iosif Brodski. Ludmila Ulițkaia propune o frescă a Rusiei într-o epocă în care teroarea se îmblânzise doar într-o câțva, dăinuind în diverse forme: un dezgheț pervers în cultură, o acceptare de față a libertății de opinie, sancționată drastic apoi cu procese și condamnări. Pe acest fundal apar portretele câtorva tineri care aderă la noile tendințe artistice, pendulând totodată între idealism și cinism, curaj și lașitate, dragoste și trădare. Destinele lor sunt urmărite cu adâncă înțelegere și pătrundere psihologică ale marii romaniere, obsedată de condiția oamenilor într-o lume strâmbă croită: „oameni reali, azi dispăruți, care au stat în spatele personajelor mele, al celor care s-au purtat ireproșabil

și al celor care au călcat greșit, striviți în mașina de tocat a vremurilor, al celor care au rezistat și al celor care au cedat, martori, și eroi, și victime, a căror amintire va rămâne în veci”.

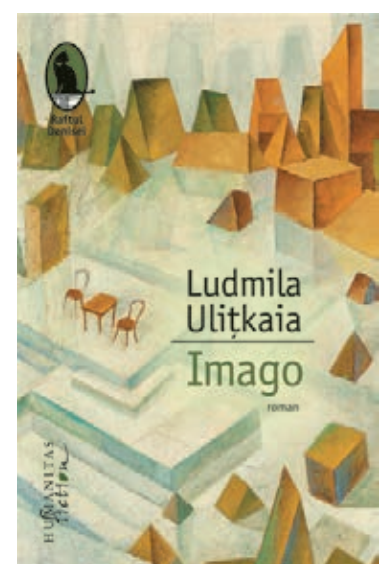
„O saga scrisă cu măiestrie despre destinele retezate a trei prieteni în timpul comunismului. Un superb roman despre fidelitate și totalitarism.”

Le Monde

„Frumusețea și bogăția acestui roman, plin de întâmplări și personaje, în tradiția marilor prozatori ruși, constă în zugrăvirea unei lumi contradictorii care visa la schimbare, dar s-a trezit cu milioane de destine strivite sub o stăpânire întunecată.”

Il Mattino

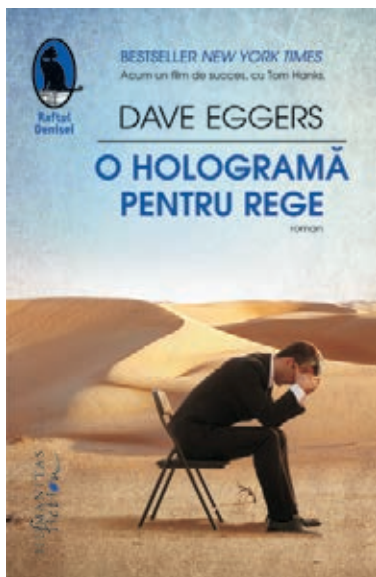
De aceeași autoare

Ludmila Ulițkaia
Imago

Traducere din rusă de Gabriela Russo
Editura Humanitas Fiction, 568 pp., 68 lei

Bestseller

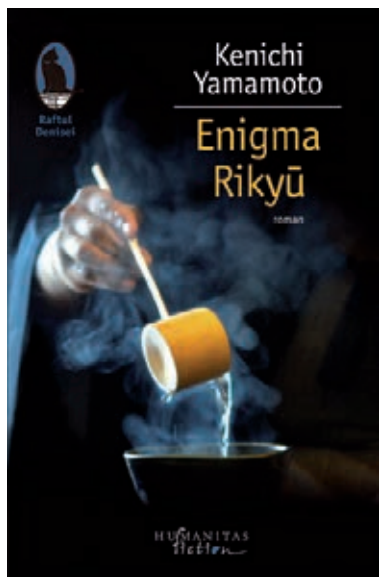
Dave Eggers
O hologramă pentru rege
Traducere din engleză de Irina Negrea
Editura Humanitas Fiction, 272 pp., 32 lei

Roman tradus în peste 30 de limbi • finalist la National Book Award • *New York Times Book Review*: cele mai bune 10 cărți din 2012 • bestseller *New York Times* • best-seller #1 *San Francisco Chronicle* • bestseller Indiebound, MPIBA (Mountains & Plains), *Denver Post* • ecranizat (2016), în regia lui Tom Tykwer, cu Tom Hanks în rolul principal.

O hologramă pentru rege este o parabolă despre America în economia globală, scrisă cu ritm și mult umor, în stilul care l-a consacrat pe Dave Eggers. Alan Clay, un consultant american aflat în plină criză existențială, ajunge în orașul utopic al regelui Abdullah, din Arabia Saudită, unde urmează să-i prezinte acestuia un sistem de comunicare holografic. În deșertul în care se ridică feericul oraș totul e însă un joc al iluziilor, iar Alan trebuie să încerce să nu le rămână captiv.

„În *O hologramă pentru rege* – un fel de *Moartea unui comis voiajor* globalizat –, plin de compasiune și umanism, Eggers face un nou salt în proza lui, oferind cititorului un roman cu totul neașteptat, diferit.“
New York Times Book Review

„O capodoperă beckettiană. Cel mai bun roman de până acum al acestei personalități atât de influente a literelor americane.“
The Telegraph

Kenichi Yamamoto
Enigma Rikyū
Traducere din japoneză de Flavius Florea
Editura Humanitas Fiction, 328 pp., 37 lei

Roman câștigător al prestigiosului premiu literar Naoki în 2009. Ecranizarea regizorului Mitsutoshi Tanaka din 2013 a primit, la Festivalul de Film de la Montréal din același an, un premiu de excelență, iar Academia de Film din Japonia i-a acordat principalele cinci premii în 2014.

La 28 februarie 1591, lui Sen no Rikyū, cel mai mare maestru de ceai al epocii sale, i se ordonă de către Toyotomi Hideyoshi să se sinucidă; acesta se supune și îndeplinește ritualul fatal. Enigma *seppuku*-ului său, cu substraturi politice, afective, dar mai ales estetice, a incitat imaginația vreme de secole și a inspirat mai mulți scriitori și cinești niponi, fără a-și găsi până acum un răspuns definitiv. Kenichi Yamamoto ne oferă o impresionantă interpretare documentată a istoriei acestui *seppuku* și construiește un personaj sofisticat, dispus la orice sacrificiu pentru atingerea unei frumuseți efemere caracterizate prin simplitate, liniște și naturalețe.

„O carte de un suspans demn de un thriller și, în egală măsură, cu o atmosferă subtilă.“
La Croix

„Cititorul va parcurge dintr-o suflare riturile ancestrale ale unei culturi bânuite de moarte și de respectul față de reguli.“
L'Amour des Livres

Jim Fergus
Amintirea dragostei
Traducere din engleză de Iulia Vladimirov
Editura Humanitas Fiction, 256 pp., 32 lei

La originea romanului se află o istorie semnificativă. Într-un anticariat din Nisa, partenera de o viață a autorului face o adevărată pasiune pentru un tablou: *Orgie* de Chrysis Jungbluth, datat cca 1925. Înainte de a fi răpusă de boală, Jim Fergus îi cumpără tabloul. Imaginând povestea acestuia, romanul propune un univers în care normalitatea provine din cumulumul tiparelor insolite: infernul tranșeelor, viziunea unui Montparnasse ca inimă a creației și a pierzaniei, recrutarea modelelor pictorilor, viața trepidantă de la cafeneaua *Le Select*.

Parisul anilor '20: după ce își vindecă rănila suferite în timpul războiului, Bogey Lambert ajunge în Orașul Luminilor, unde o întâlnește pe nonconformista pictoriță Chrysis Jungbluth. Povestea lor de dragoste se desfășoară pe fundalul vieții artistice și literare dintr-un Paris strălucitor, unde totul renaște în exuberanță și nevoia de a trăi cu intensitate fulminantă, ca întotdeauna după un moment de criză din istoria umanității.

„Cu un stil fluid și un ritm alert, Jim Fergus ne conduce într-o lume a gravității și a ușurătății, o lume din carne și sânge. Un roman absolut captivant.“

Valérie Trierweiler, *Paris Match*

Maureen Lindley
O fată ca tine
Traducere din engleză de Irina Bojin
Editura Humanitas Fiction, 384 pp., 39 lei

Un Bildungsroman captivant, *O fată ca tine* este în primul rând o carte despre iubire, solidaritate și forță morală într-o lume în derivă, care, împletind aparent mărunte istorii personale cu istoria mare, devine povestea unei generații pierdute.

În 1939, în Angelina, un prăfuit orașel californian, segregarea rasială e un fapt cotidian: în curtea școlii se joacă doar copiii albi, iar la sfârșitul orelor numai copiii japonezi se grăbesc spre casă. Satomi Baker, „o fată de paisprezece ani a cărei frumusețe viitoare deja se întrevede“, pe jumătate japoneză, înfruntă prejudecățile și clișeele americane cu impetuozitatea specific vârstei: neapărținând în întregime nici uneia din cele două lumi, în fiecare din ele e percepută drept o străină. Când începe războiul, tatăl ei se înrolează voluntar și își pierde viața în atacul de la Pearl Harbor. Comunitatea japoneză, tolerată până atunci, este învinuită și demonizată, iar în scurtă vreme toți membrii ei sunt deportați într-un lagăr dintr-o zonă aridă. Pentru Satomi începe o călătorie complicată, a maturizării precoce, a descoperirii de sine și a afirmării identității într-o societate încă nepregătită să o accepte.

Ediție de colecție

O călătorie în zece povestiri într-un Orient unde mitul se insinuează în viața de toate zilele.

Povestirile orientale, bogate în simboluri și impregnate de poezie, fie reșlefuesc crude și seducătoare basme, legende, mituri, balade și superstiții, fie sunt „fantezii personale“ – împreună alcătuind un univers mai degrabă tragic, dominat de violența pasiunilor.

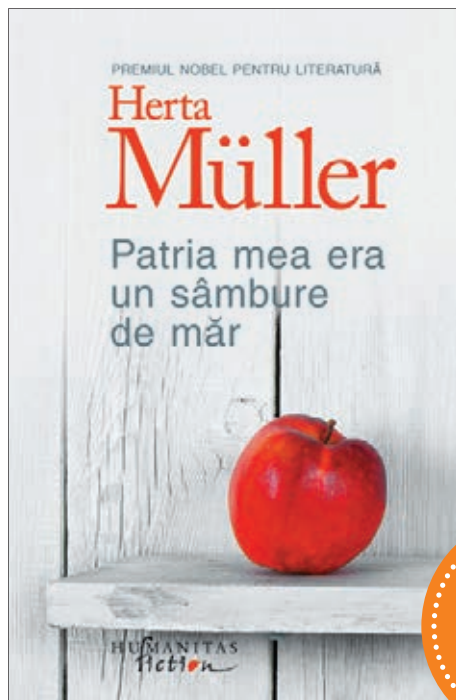
„Cele zece povești reluate, inventate, modelate de scriitoarea Marguerite Yourcenar sunt biografia ei imaginară, viața ei exotică. Le povestește atât de personal, încât e sigură că, într-un fel tainic, le-a trăit pe toate, toate îi aparțin.“ – **Ioana Pârvulescu**

„Acele *Povestiri orientale* sunt un amestec de istorii extrem-orientale (*Cum a fost salvat Wang-Fo*, *Ultima iubire a prințului Genghi*) sau hinduse (*Kali decapitată*) [...], la care se adaugă un număr de nuvele care se petrec în Grecia și în Balcani. Asia propriu-zisă și Orientul Apropiat se unesc așadar. [...] La urma urmei, Grecia și Balcanii sunt deja Orientul, cel puțin pentru secolul al XVIII-lea sau al XIX-lea. Pentru Delacroix, pentru Byron, într-adevăr, Balcanii poartă amprenta faptului de a fi fost mult timp pământ al Islamului. Cartea a fost scrisă de-a lungul anilor în care mă duceam des în Grecia, trecând de multe ori prin Balcani; din opririle mele în acele locuri provin aceste povestiri balcanice. Cât despre *Wang-Fo* și *Prințul Genghi*, acestea dovedesc marea mea pasiune pentru literaturile chineză și japoneză. Wang-Fo se trage dintr-o povestire taoistă; nu l-am inventat eu. Evident, rețușezi întotdeauna ceva: *Ultima iubire a prințului Genghi* este un efort de a reface ceea ce poate să fie pagina lăsată albă în romanul lui Murasaki, acea pagină al cărei titlu e, pur și simplu, «Disparație în nori». Este moartea lui Genghi. Aflăm că s-a retras într-o mănăstire, pe urmă, în afară de titlu, nu mai știm nimic. Atunci am încercat să-mi imaginez ce s-a petrecut.“ – **Marguerite Yourcenar**

Marguerite Yourcenar
Povestiri orientale
Traducere din franceză de PETRU CREȚIA
Editura Humanitas Fiction
ediție cartonată, 160 pp., 35 lei

Seria de autor Herta Müller

Premiul
Nobel
2009

Herta Müller

Patria mea era un sâmbure de măr

Traducere din germană de Alexandru Al. Şahighian
Editura Humanitas Fiction, 208 pp., 29 lei

Cartea de faţă reuneşte discuţiile purtate de autoare la Berlin, în decembrie 2013 – ianuarie 2014, cu jurnalista austriacă Angelika Klammer.

Titlul este un vers dintr-un distih pe care Herta Müller şi-l repeta mereu, ca pe o incantaţie, pentru a-şi da curaj când trebuia să meargă la interogatoriile de la Securitate: *Patria mea era / un sâmbure de măr, / căutându-mi drumul / între seceră şi stea.*

Opera literară a Hertei Müller este tradusă în peste 45 de limbi

Discuţiile refac drumul parcurs de Herta Müller din satul natal până la scriitoarea de azi şi laureata Premiului Nobel – este deci un volum autobiografic. Problematika e, în esenţă, cea cunoscută şi din alte opere literare şi eseistice ale autoarei, dar prin dialog amintirile şi reflecţiile ei dobândesc o acuitate deosebită. Consideraţiile despre scris ocupă un loc important, volumul fiind totodată un autoportret al Hertei Müller şi o *ars poetica*.

„La Herta Müller, frumuseţea şi groaza sunt strâns învecinate. O tandreţe neaşteptată o înspăimântă la fel de tare sau chiar mai mult ca o violenţă neaşteptată. Frumuseţea-i un reazem pentru om şi de aceea este suspectă într-o dictatură. Lucrurile urâte sunt respingătoare şi silesc individul să iasă afară în mizeria comună, administrată colectiv. Din această cauză dictatura era inventivă şi surprinzător de fecundă în producţia de urăţenie şi spaimă. Urăţenia era mereu prezentă, atotputernică şi de neînvins; frumuseţea, în schimb, era un program de rezistenţă individuală, şi prin urmare o problemă de supravieţuire. Frumuseţea putea fi produsă mai cu seamă prin limbaj. Greu de spus ce ar fi devenit Herta Müller în absenţa dictaturii care a forţat-o să scrie pentru a se autoafirma şi care a devenit subiectul major al vieţii ei. Dar forţa de atracţie magnetică pe care-o exercită cuvintele asupra ei ne face să presupunem că ar fi existat atunci un alt factor declanşator.“

Süddeutsche Zeitung

„Admirabilă e, înainte de toate, intransigenţa autoarei. [...] Discuţiile reunite în acest volum oferă cititorului o privire exactă asupra vieţii şi zbuciumărilor, precum şi asupra marii ei forţe de rezistenţă. Herta Müller ne revelează aici nu doar strategiile personale ale rezistenţei lăuntrice. Ceea ce nu-ţi dă pace citindu-i cartea e mai ales un gând ce umbreşte totul,

gândul chinuit că în momentele decisive din viaţa fiecăruia există o deosebire tăioasă ca lama de cuţit între ceea ce este corect şi ceea ce este greşit. Gândul acesta te sileşte să reflectezi asupra propriei moralităţi.“

Frankfurter Allgemeine Zeitung

„Interviurile se consideră că ţin de genul jurnalistic, nu de cel literar, dar prin felul emoţionant, tulburător în care se măturiseşte Herta Müller în această carte de interviuri ea a creat literatură, şi anume literatură majoră.“

Der Spiegel

Seria de autor Milan Kundera

Iubirea este pentru Milan Kundera altceva decât blândă visare sau suspin abisal, ceva mult mai palpabil, „epidermic“ aproape. Nu maladive fantasmе, nu obscure pulsuni îi împing pe eroii navelor sale unul către altul: în doi, nu e loc de subtile ocoluri şi de inavuabile complexe, totul se reduce la expresia cea mai brutală a esenţialului. Cu nespusă luciditate şi cu enormă ironie, Kundera dezvăluie resorturile cotidiene ale relaţiei de cuplu, care sfârşesc prin a provoca un imens hohot de râs. Un râs izbăvitor, fiindcă sub tribulaţiile erotice ale personajelor îşi arată întotdeauna chipul una dintre meschinele strategii de disimulare şi supravieţuire ale omului, aceea care măsoară adevărata dimensiune a eşecului său.

Milan Kundera

Iubiri caraghioase

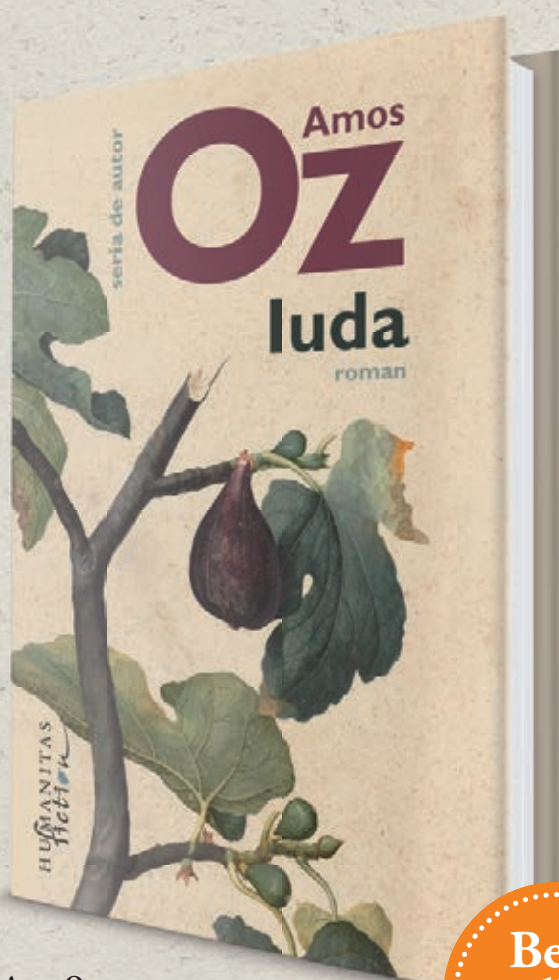
Traducere din cehă de Jean Grosu
Editura Humanitas Fiction, 240 pp., 29 lei

Seria de autor Amos Oz

Amos Oz
Poveste despre dragoste și întineric
Traducere din engleză de Dana-Ligia Ilin
Editura Humanitas Fiction
ediție cartonată, 608 pp., 57 lei

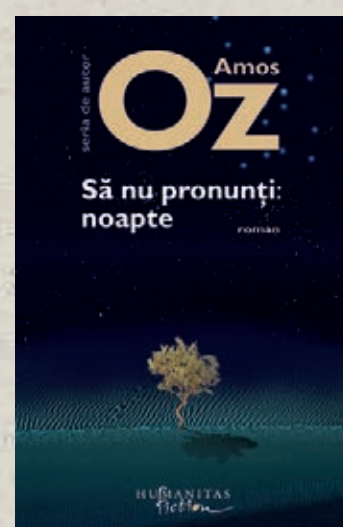
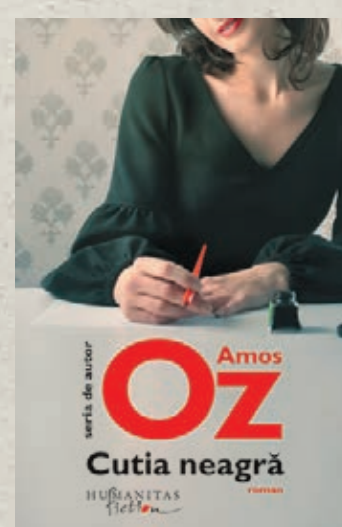
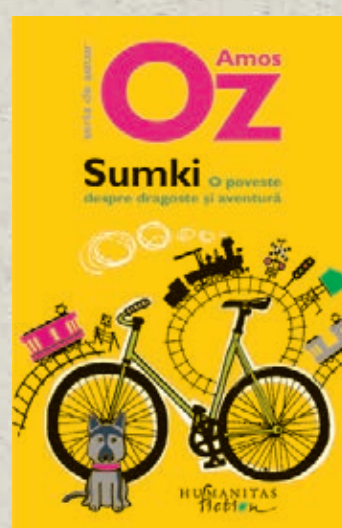
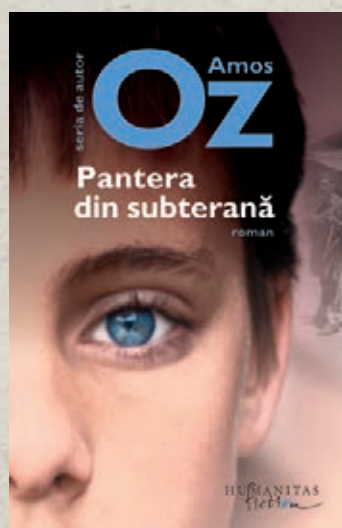
Poveste despre dragoste și întineric a primit zece distincții literare internaționale, printre care Premiul France Culture, în 2004, și Premiul Goethe, în 2005.

Amos Oz
Iuda
Traducere din ebraică de Marlena Braester
Editura Humanitas Fiction
296 pp., 32 lei

Best
seller
2016

Opera lui Amos Oz este tradusă
în peste 40 de limbi.

Seria de autor Mario Vargas Llosa

Cinci Colțuri

Premiul
Nobel
2010

Cel mai nou roman al lui Mario Vargas Llosa, *Cinci Colțuri*, a fost publicat în martie 2016 – și se află deja la a treia ediție în limba spaniolă –, an care marchează pentru autor o dublă aniversare: împlinirea vârstei de 80 de ani și sărbătorirea a 60 de ani de la publicarea primei sale povestiri.

Peru, sfârșitul secolului XX, ultimele luni de dictatură a lui Alberto Fujimori și a omului său de încredere, „Doctorul” Vladimiro Montesinos – șeful serviciilor secrete. Quique Cárdenas Sommerville, un prosper și respectat om de afaceri din domeniul mineritului, trăiește fericit cu soția lui, Marisa, care pe neașteptate și în cea mai mare taină începe o aventură erotică împreună cu Chabela, prietena ei cea mai bună și soția lui Luciano, prieten la rândul ei cu Quique Cárdenas. Tot pe neașteptate, viața omului de afaceri se complică periculos și capătă fagașul unei adevărate povești polițiste: directorul unui săptămânal de scandal, Rolando Garro, acționând la ordinele „Doctorului”, încearcă, ajutat de mâna lui dreaptă (o jurnalistă ambițioasă și fidelă șefului ei), să-i distrugă reputația lui Cárdenas publicând fotografii în care acesta apare în ipostaze jenante și compromițătoare. Nici un ingredient nu lipsește pentru ca romanul *Cinci Colțuri* să poată fi citit, așa cum de altfel Vargas Llosa însuși îl consideră, ca o frescă a societății peruane din vremurile tulburi ale decăderii unui regim dictatorial: terorism, politică murdară în care presa e cumpărată de puterea abuzivă și folosită fără scrupule pe post de armă împotriva oricărui adversar, manipulare, corupție și șantaj, o societate paralizată de spaimă și aflată în derivă morală, în care tot ce se întâmplă pare dominat de haos, nesiguranță și neprevăzut. Deznodământul întregii povești autorul îl urzește nu ca pe-un banal happy-end, ci ca pe o spectaculoasă și captivantă răsturnare de situație, lăsându-le cititorilor spațiul și răgazul să mediteze, după ce vor fi închis paginile cărții, asupra tuturor celor întâmplate.

„Ideea acestui roman a prins contur pornind de la o imagine: două prietene care pe neașteptate, într-o noapte, trăiesc împreună o experiență erotică. Apoi totul s-a transformat într-o poveste polițistă, aproape un thriller, iar thrillerul s-a transformat într-o frescă a societății peruane din ultimele luni ale dictaturii lui Fujimori și Montesinos. Mi s-a părut interesant să intitulez povestea aceasta *Cinci Colțuri*, de la numele unui cartier emblematic, într-un fel, pentru Lima, pentru Peru și deopotrivă pentru perioada în care se petrece acțiunea roma-

Mario Vargas Llosa
Cinci colțuri

Traducere din spaniolă de
Marin Mălaicu-Hondrari
Editura Humanitas Fiction, 252 pp., 32 lei

nului. Tema care impregnează întreaga poveste este jurnalismul, mai ales jurnalismul senzaționalist – murdar și plin de vulgaritate. Dictatura lui Fujimori a folosit fără scrupule presa de scandal ca armă politică, pentru a distruge prestigiul moral și reputația tuturor adversarilor regimului. Totodată, am încercat să vorbesc și despre celălalt chip al jurnalismului: despre cum poate el deveni un instrument al eliberării și o pavază morală și civică a unei societăți.“

Mario Vargas Llosa

Un roman despre bucuria și caznele unei iubiri clandestine urmărite de-a lungul a patru decenii, pe trei continente. Dar și o cronică a lumii postbelice care, asemenea fetei nesăbuite, a avut nevoie de mult timp pentru a-și recăpăta inocența și pentru a învăța să iubească.

În vara anului 1950, Ricardo Somocurcio trece de la pantalonii scurți la pantalonii lungi. Petrecerile se țin lanț în cartierul Miraflores din Lima, iar viața este trăită în ritm de mambo. Până când Ricardo se îndrăgostește de Lily. Pentru totdeauna. O pierde și o regăsește, mereu sub un alt nume, în scenarii variate: Lima burgheză, apoi Parisul revoluționar al anilor '60, Londra hippy din '70, Japonia modernă. El este „băiatul bun”, care visează să trăiască la Paris și crede că întâlnirile lor țin de destin. Ea este „fata rea”, o aventurieră calculată, care crede că întâlnirile lor țin doar de hazard.

Mario Vargas Llosa

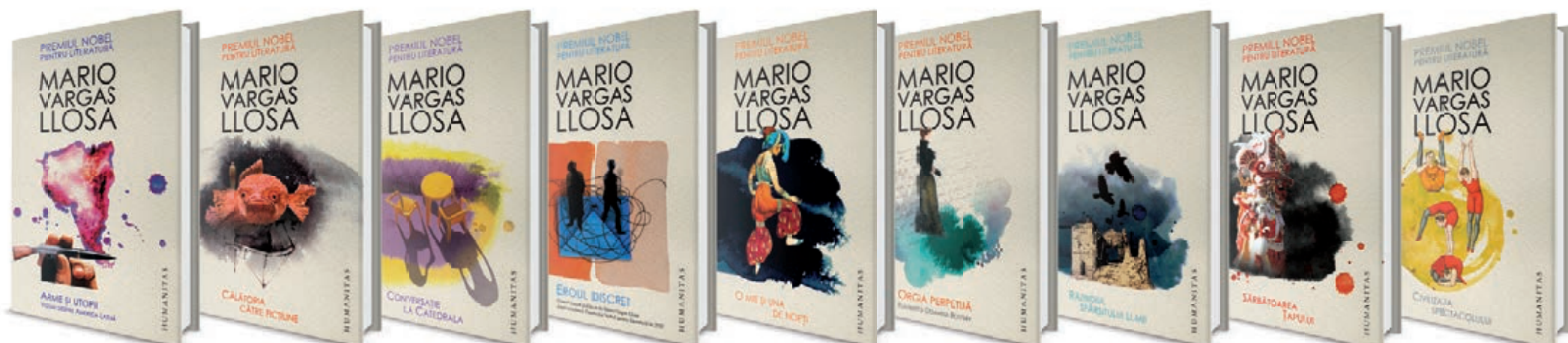
Rătăcirile fetei nesăbuite

Traducere din spaniolă de Gabriela Ionescu
Editura Humanitas Fiction, 344 pp.

Rătăcirile fetei nesăbuite

„Literatura bună creează punți între noi – oameni atât de diferiți – și bucurându-ne, înfruntându-ne ori uimindu-ne, ea ne unește indiferent de limbile, credințele, cutumele, obiceiurile și prejudecățile care ne despart.“

Mario Vargas Llosa

Seria de autor Paulo Coelho

bestseller
internațional
în curs de publicare
în peste 170 de țări

Paulo Coelho

Spioana

Traducere din portugheză de Simina Popa
Editura Humanitas Fiction, 200 pp., 29,9 lei

Mata Hari

Singura ei vină: a fost o femeie liberă

O dansatoare care a șocat și a fermecat publicul. O curtezană care a sfidat rigorile vremii.

O spioană – poate cea mai faimoasă – care i-a subjugat pe puternicii zilei.

Înalta societate a adulat-o și a detestat-o, ziarele au elogiato și au condamnat-o.

Sub numele de Mata Hari a devenit un mit, iar arma ei a fost seducția.

La începutul efervescentei Belle Époque, pe scenele de la Scala și Olympia, Mata Hari aprinde imaginația contemporanilor săi. Are bărbații la picioare și forța de a-i manevra după plac: artiști, aristocrați, diplomați și oameni de stat sunt tot atâtea marionete în jocul ei periculos. Dar zarurile sorții nu cad de multe ori la fel, iar tânăra, aflată mereu într-o frenetică reinventare de sine, scapă din mâini frăiele propriei vieți.

La aproape un secol de la moartea ei, Paulo Coelho recompune, pornind de la documente de arhivă nepublicate, portretul captivant al uneia dintre cele mai enigmatice, curajoase și independente femei din istorie. De la copilăria într-un orașel olandez, la viața traumatizantă alături de un ofițer alcoolic în Java și până la anii de glorie în capitala Franței, *Spioana* e un puzzle fascinant și o lecție admirabilă despre echilibrul fragil dintre nonconformism și luciditate.

Carte și film

M. Blecher
Inimi cicatrizate
Editura Humanitas, 232 pp., 27 lei
tiraj 2 000 de exemplare

M. Blecher a fixat ca pe fluturi coșmarele în slove: acul a înțepat numai viermele, dar aripile cu polen continuă să bată.

Sașa Pană

Voi mai avea vreodată curajul să mă vait de ceva? Voi mai avea nerușinarea să am capricii, indispoziții, enervări?... El trăiește în intimitate cu moartea. Nu cu o moarte abstractă, nebuloasă, cu termen lung. E moartea lui, precisă, definită, cunoscută în detalii, ca un obiect. Ce îi dă curaj să trăiască? Ce îl susține? Nu e nici măcar disperat. Nu înțeleg, mărturisesc că nu înțeleg.

Mihail Sebastian

Inimi cicatrizate este o capodoperă... o carte pe care ar trebui s-o avem mereu la-ndemână și s-o citim iar și iar.

Paul Bailey

Bolnavul are tot timpul din lume, orele lui se dilată și intră într-o contradicție de nerezolvat cu timpul omului sănătos, care se contractă de griji multe și mărunte.

Față de colegii de generație, atât de vitali, trăind atât de intens și meditând de departe, chiar dacă obsesiv, la străina moarte, Blecher este prizonierul unei lumi pe dos: pentru el moartea e intensă, familiară, apropiată și viața e străină.

Blecher nu se complăce în suferință. Întreaga lui viață este o contrazicere a ideii că boala umilește.

Ioana Pârvulescu

Coperta reproduce afișul filmului *Inimi cicatrizate*, în regia lui Radu Jude, 2016.

Inimi cicatrizate

Max Blecher este unul dintre acei rari oameni care, nu cu intenție sau cu ostentație, ci prin chiar viața lor – uneori, ca în cazul de față, foarte scurtă –, reușesc să ne predea o lecție nu tocmai comodă: decența suferinței. Iar în literatura română este poate singurul autor care a jucat „până la ultimele jetoane“, relatând în timp real și cu maximă luciditate, fie direct, la persoana I, fie la persoana a III-a, o experiență a drumului către sfârșit ce depășește cu mult limita comună a suportabilului și a imaginabilului.

Emanuel urcă scara întunecoasă; mirosea în aer vag a produse farmaceutice și a cauciuc ars. În fundul coridorului îngust, recunoscuse ușa albă care îi fusese indicată. Intră fără să mai bată. Încăperea în care se găsi părea mai veche încă și mai mucegăită decât cori dorul. Lumina venea printr-un singur geam și răspândea o claritate albastră și nesigură peste dezordinea din salonaș, unde revistele zăceau răvășite pretutindeni, acoperind masa de marmură și scaunele solemne, învelite în halate albe ca în niște haine comode de voiaj, înainte de mutare. Emanuel mai mult căzu decât se așeză într-un fotoliu. Observă cu surprindere umbre parcurgând odaia și descoperi subit că geamul din fund era în realitate un acvarium în care pluteau lent pești negri, bulbucați și grași. Câteva secunde rămase cu ochii

mari deschiși urmărindu-le alunecarea leneșă, uitând aproape pentru ce venise. Într-adevăr, pentru ce venise aici? Aha! își aduse aminte și tuși încetișor pentru a-și anunța prezența, dar nimeni nu răspunse.

Tămplile îi mai zvâcneau încă, dar mai mult din cauza goanei pe care o dăduse de la doctorul Bertrand până aici decât de reală emoție. În odaia asta gravă și veche se simți puțin mai liniștit. O ușă se deschise și o femeie străbătu cu pași repezi salonașul, dispărând pe ușa dinspre coridor. Lui Emanuel îi păru rău că n-o oprise pentru a o ruga să anunțe că e acolo. Peștii continuau să alunece triști în lumina mohorâtă, în sală era atâta tăcere și întuneric, atâta liniște, încât dacă situația asta ar fi durat o eternitate, Emanuel n-ar fi avut nimic de spus.

Dimpotrivă, ar fi acceptat-o cu resemnare, rămânând astfel încă mult timp dincoace de adevărul brutal pe care, poate, va trebui să-l afle peste câteva minute.

În dosul unei uși cineva tuși scurt ca un răspuns întârziat la tusea lui de adineaori. În prag apărău o fință mică, întunecată, ca un animal speriat ieșind dintr-o vizuină.

— Sunteți trimis de doctorul Bertrand? Bine! Știu, mi-a telefonat... dureri violente în șale, nu-i așa? O radiografie a coloanei vertebrale.

Omulețul își freca nervos mâinile ca pentru a îndepărta resturile de țărână ce-i rămăseseră prinse de de gete când își săpase bârlogul. Avea ochi mici de cârțiță, tumefiați, sticlind auriu în lumina slabă.

— Vom vedea îndată ce este... Pofitim după mine.

Emanuel îl urmă, străbătu coridorul și se trezi în fața unei odăi absolut întunecoase. De aici venea mirosul greu de cauciuc ars.

(fragment)

Am trăit în 29 de ani mai mult decât alții în 100. Am călătorit, am văzut, am scris. De mine să uitați. Și veți uita. E mai bine de plâns lângă un mormânt de cât de compătimit un suferind
M. Blecher

Inedit Glorie târzie

Concepută în 1894, nuvela timpurie a lui Arthur Schnitzler a văzut lumina tiparului abia în 2014, după ce a zăcut în uitare zeci de ani în arhiva postumă a autorului, păstrată la Cambridge. Publicarea originalului german inedit a reprezentat un eveniment editorial intens discutat și a fost urmată rapid de traduceri în numeroase limbi.

Satiră delicioasă a boemei literare și totodată evocare sensibilă a Vienei *fin-de-siècle*, *Glorie târzie* arată deja acel amestec inconfundabil de

umor și melancolie, de frivolitate și gravitate cu care scriitorul austriac va cuceri cititorii din întreaga lume. La Schnitzler, simțul fin pentru mișcările delicate ale sufletului și observația subtilă a mediului social sunt învăluite în ușurința jucăușă a stilului.

„Un eveniment pentru orice împătimit de literatură: în *Glorie târzie*, Arthur Schnitzler se dovedește pentru prima dată un maestru al demascării psihologice.“

Spiegel Online

Arthur Schnitzler
Glorie târzie

Traducere din germană de Ana Nedelea
Editura Humanitas, 148 pp., 25 lei
tiraj 2 000 de exemplare

Arthur Schnitzler face parte dintre marii prozatori și dramaturgi moderni. Primul mare succes îl înregistrează cu piesa *Liebelei* (1896; *Dragoste ușoară*), care, asemenea multor altor opere ale sale, redă climatul social și cultural al Vienei *fin-de-siècle*. Piesa *Reigen* (*Hora iubirilor*), scrisă în 1896–1897, dar pusă în scenă abia în 1921, provoacă un scandal din cauza conținutului vădit erotic și duce la un proces pentru indecență împotriva regizorului și a actorilor. Prin povestirile *Lieutenant Gustl* (1900; *Sublocotenentul Gustl*) și *Fräulein Else* (1924; *Domnișoara Else*), Schnitzler introduce în marea literatură, înaintea lui James Joyce, tehnica monologului interior, care poate fi apropiată de metoda asociațiilor libere din psihanaliză. Povestirea cu accente suprarealiste *Traumnovelle* (1926; *Nuvela visului*) va inspira peste ani filmul *Cu ochii larg închiși* (1999), realizat de Stanley Kubrick.

Lectură obligatorie

Ingeniosul hidalg Don Quijote de la Mancha

Miguel de Cervantes
Ingeniosul hidalg Don Quijote de la Mancha
Adaptare de ARTURO PÉREZ-REVERTE
Traducere din spaniolă de
SORIN MĂRCULESCU
Editura Humanitas, 616 pp., 59 lei,
tiraj 3 000 de exemplare

Într-un sat de prin La Mancha, al cărui nume nu voi să-l țin minte, trăia nu de mult un hidalg dintre cei cu lance-n rastel, pavază veche din piele, gloabă costelivă și ogar iute de picior. Rasol, mai mult cu vacă decât oaie, salăți de răcitură mai mereu seara, ofuri și stropșiri sâmbăta, linte vinerea, câte-un porumbel pe deasupra duminică îi înghițeau trei pătrimi din venituri. Restul i se ducea pe un pieptar din postav fin, pantaloni de catifea pentru sărbători, cu papuci din același material, iar în zilele de peste săptămână își ținea rangul cu o stofă cenușie dintre cele mai fine. În casă avea o jupâneasă ce trecea de patruzeci de ani și o nepoată ce n-ajungea la douăzeci, precum și un argat la fermă și pe-afară, care înșeua gloaba și mai apuca și cosorul. Vârsta hidalgului nostru bătea spre cincizeci de

Copiii o răsfoiesc, tinerii o citesc, bărbații o pricep și bătrânii o ridică-n slăvi; și, pe scurt, este atât de cercetată și atât de citită și știută de tot soiul de oameni, încât nici nu zăresc bine vreo gloabă costelivă, că și zic: „Uite-l pe Rușinante“. Și cei care se-nghesuie cel mai mult s-o citească sunt pajii: nu-i anticameră de senior unde să nu se găsească un Don Quijote, unii îl iau când alții-l lasă, aceștia tabără asupra lui și aceia îl cer. În sfârșit, istoria cu pricina oferă cea mai plăcută și mai puțin dăunătoare distracție din câte s-au văzut până acum, fiindcă în ea nu dai nici pe departe de vreo vorbă necuviincioasă sau de vreun cuvânt mai puțin decât catolic.

Don Quijote de la Mancha este un adevărat labirint de oglinzi în care totul, personajele, forma artistică, anecdota, stilurile, se desfășoară și se multiplică în imagini ce exprimă, în infinita ei subtilitate și diversitate, viața omenească.

Chiar fără să știe, romancierii contemporani care se joacă cu formele, distorsionează timpul, amestecă și combină punctele de vedere și fac experimente lingvistice îi sunt cu toții îndatorați lui Cervantes.

Mario Vargas Llosa

La o mai dreaptă privire, fantasmagoriile lui Don Quijote nu sunt în esență rodul „nebuniei“ lui, ci mai curând „nebunia“ lui este o formă de luptă, un set de arme cavalești în încercarea lui de dezvrăjire a lumii, de acțiune solitară împotriva falsificării marilor valori metafizice în mediul terestru, flagel care a făcut, face și va face ravagii în toate timpurile și în toate locurile.

ani. Avea un fizic robust, uscățiv la trup, tras la față, mare matinal și prieten al vânătorii. Umblă vorba că purta numele de „Quijada“ sau „Quesada“, în această privință stăruind un dezacord printre autorii care scriu despre acest caz, deși prin conjecturi verosimile se dă de înțeles că îl chema „Quijana“. Dar lucrul e de mică însemnătate pentru povestea noastră: e de ajuns ca în istorisirea ei să nu ne-abatem cu nicio iotă de la adevăr.

Cată, așadar, să se știe că sus-numitul hidalg, în ceasurile lui de răgaz – și acestea erau cele mai numeroase de peste an –, se pune pe citit cărți cavalești cu atâta patimă și plăcere, încât dăduse aproape de tot uitării îndeletnicirea vânătorii și chiar chivernisirea averii sale: iar curiozitatea și sminteala îi ajunseră atât de departe într-acestea, încât își vându multe pogoane de pământ arabil ca să-și cumpere cărți cavalești spre a le citi, așa încât și le aduse-n casă pe mai toate câte puteau fi; dintre toate, niciunele nu i se păreau la fel de

bune ca acelea pe care le alcătuisese vestitul Feliciano de Silva, deoarece limpezimea prozei sale și rostirile sale întortocheate i se păreau veritabile perle, mai cu seamă când ajungea să citească declarațiile de dragoste și scrisorile de provocare, unde în multe locuri găsea scris: „Rațiunea irațiunii făcute rațiunii mele îmi vlăguiește într-atâta rațiunea, încât cu deplină rațiune mă plâng de frumusețea voastră.“ Și la fel când citea: „Înaltele ceruri care divin divinitatea voastră cu stele v-o întăresc și vă fac a vă merita meritul meritat de înălțimea voastră...“

Cu astfel de raționamente și altele asemănătoare bietul cavaler își pierdea judecata și veghea nopțile ca să le priceapă și să le dezghioace tâlcul, pe care nici Aristotel însuși, dacă ar fi înviat fie și numai în acest scop, nu l-ar fi scos și priceput. Nu stătea prea bine cu rănile pe care le dăduse și primise don Belianís, deoarece își închipuia că, oricât de mari maiștri l-ar fi tratat, tot n-ar fi lipsit să aibă chipul și

întreg trupul pline de cicatrici și de semne.

Cu toate acestea, îl lăuda pe autorul lor pentru faptul că-și isprăvea cartea cu făgăduința acelei aventuri interminabile, așa încât deseori l-a cuprins dorința de a lua pana și a o isprăvi întocmai cum se făgăduiește acolo; și nu încape îndoială că așa ar fi și făcut și chiar ar fi izbutit de nu l-ar fi îm piedicat alte gânduri mai înalte și necurmte. Avu deseori dispute cu preotul din sat – bărbat doct, diplomat la Sigüenza – care anume fusese cel mai bun cavaler: Palmerín de Englitera sau Amadís de Gaula; dar meșterul Nicolás, bărbierul din aceeași așezare, zicea că niciunul dintre ei nu se apropia de cavalerul de Febus și, dacă era vorba să i se asemuiască cineva, acesta era don Galaor, fratele lui Amadís de Gaula, fiindcă avea un fel de a fi foarte potrivit la orice, nu era un cavaler sclifosit și nici atât de smiorcăit ca frate-său, cât despre vitejie, nu-i era nicide cum mai prejos. (*fragment*)

Îi dădu pintoni lui Rușinante și, cu lancea în cumpănire, îl atacă pe primul călugăr, cu-atâta foc și dârzie, încât, dacă nu s-ar fi lăsat s-alunece de pe catârcă, l-ar fi pus el la pământ... – José del Castillo

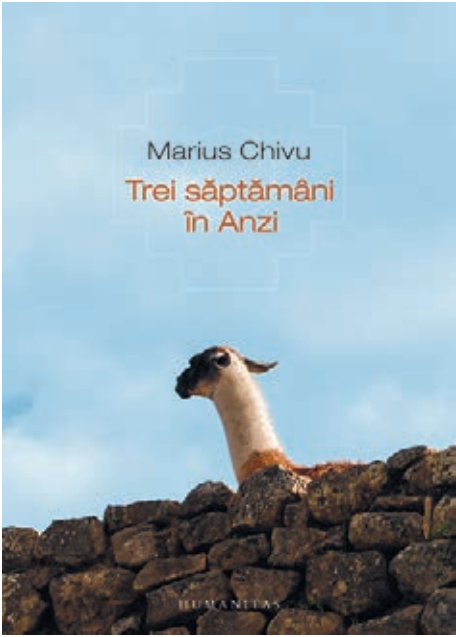
Stătea, așadar, precum s-a spus, în picioare pe Rușinante, cu tot brațul vârat prin bortă și legat la încheietura mâinii. – José del Castillo

Opriți-vă, înălțimea voastră, seniore don Quijote, și luați aminte că cei pe care-i răsturnați, distrugeți și ucideți nu sunt mauri adevărați, ci niște păpușele de carton... – Antonio Carnicero

Călătorii

Marius Chivu
Trei săptămâni în Anzi
 Cu fotografiile autorului
 Editura Humanitas, 304 pp., 49 lei
 tiraj 4 000 de exemplare

Călătorim și pentru a fi singuri, chiar dacă asta înseamnă singuri cu propria noastră lume. Planeta se învâрте mai repede și a devenit mai aglomerată, prin urmare mai familiară și mai la îndemână decât oricând. Dacă-ți dorești cu adevărat, dacă ești suficient de curios și dispus să pleci pe bune, îmbrățișând ocolurile și nefamiliarul, vei descoperi că lumea are încă întinderi prea puțin bătute cu piciorul, colțuri ascunse, savori negustate, populații care vorbesc alte cuvinte și care trăiesc într-un alt ritm, un alt timp, un alt fel de viață. E nevoie de un singur pas ca să pleci de undeva înspre altundeva. Uneori foarte departe.

Aveam în cap de multă vreme America de Sud și Peru, iar câteva nopți de surfing pe Internet m-au ajutat să mă decid asupra unor obiective interesante și, pe cât posibil, mai puțin turistice. În primul rând, Machu Picchu, pentru care însă am ales cel mai lung și mai dificil traseu: Choquequirao, despre care toată lumea spunea că e neatractiv pentru turismul de masă. În al doilea rând, dar, poate, cel mai important: Nevado Mismi (5597 m), muntele unde se află izvorul Amazonului.

Oamenii au călătorit și au făcut marile descoperiri înainte de epoca digitală, folosind busole, hărți incomplete și propriile simțuri. Și ce plăcere să folosești o hartă de hârtie! Fragilitatea ei, gestul amplu al desfășurării, punerea degetului pe un punct minuscul și exercițiul imaginației de a estima distanțele, de a completa tot ce nu se vede, de

a „întrevedea“ geografia reală, apoi momentul în care, ajuns în cele din urmă la destinație, locul căutat își etalează dimensiunile, întotdeauna surprinzătoare, sub privirea ta entuziastă! Ca să pleci la drum nu ai nevoie de aplicații, ai nevoie de aplecare.

Marius Chivu

De același autor

Vintage

Continuarea volumului *Între păduri și ape. La pas spre Constantinopol: de la Dunărea de Mijloc până la Porțile de Fier* (Humanitas, 2015)

Patrick Leigh Fermor
Drum întrerupt:
De la Porțile de Fier până la Muntele Athos
 Traducere din engleză de Mariana Piroteală
 Editura Humanitas, 392 pp., 47 lei,
 tiraj 2 000 de exemplare

„Imaginea celuiilalt“ are un maestru inegalabil în persoana lui Patrick Leigh Fermor. Dar cine e, în cazul de față, „celălalt“? Homo balcanicus, europeanul de pe cele două maluri ale Dunării, sălbatic, ospitalier, aristocrat, orgiastic, alături de care el, „barbarul“ britanic, trăiește momente unice. Cu însușirea uimitoare a englezului de a se acomoda rapid oriunde, PLF învață românește, bulgărește, grecește, își găsește hogeac într-o colibă de lângă Rusciuk și doarme la fel de adânc în patul somptuos al cutărui aristocrat bucureștean. Printr-o arheologie personală, dibuiește cuvinte definitorii ale sufletului românesc: doină, dor, zbucium, dar și filonul lui hedonist: țuică, mititei „rulați pe coapsă“ ori femei splendide pe care le privește „cu ochi de moji“. Recursul la istorie lămurește climatul balcanic, prea adesea învrăjbit, unde dușmănia, răzbunarea, neuitarea alternează cu împăcarea vremelnică, cu interacțiunea gastronomică ori cu strategia matrimonială. E anevoie de ales ce ne atrage mai mult: descrierea trufașului București interbelic, cu nota lui acuzat occidentală, satul bulgăresc rânduie între rigoare și fățărnicie ori cosmopolitul Munte Athos, unde viețuiesc călugări greci, ruși și români, într-o înțeleaptă detașare de cele lumești. Este o percepție multisenzorială a omului din acest spațiu ce transformă narațiunea lui PLF într-un ghid cu perspectivă inedită. Încerci să-i calci pe urme, căci Drum întrerupt rămâne o inițiere desăvârșită în permanențele spiritului balcanic.

Georgeta Filitti

Patrick Leigh Fermor la mănăstirea Rila, în Bulgaria (toamna 1934).

Sabina Fati
Ocolul Mării Negre în 90 de zile
Șapte țări, opt granițe și o lovitură de stat în prime-time
Cu fotografiile autoarei
Editura Humanitas, 464 pp., 49 lei
tiraj 5 000 de exemplare

În 2016, în jurul Mării Negre am văzut aproape peste tot militari, iar în spatele atmosferei relaxate, pe care o întâlnești în general în porturi, am simțit precipitare și neliniște, de parcă zilele bune se apropie de sfârșit, dacă nu cumva s-au terminat deja.

Această mare capricioasă, aflată între lumi, parcă mereu nervoasă și greu de stăpânit, este un loc al nesfârșitelor dispute, al nemulțumirilor ascunse și al strategiilor războinice. Perioadele de aparentă liniște n-au fost lipsite de bătălii, iar peisajul întregii regiuni a suferit permanent fragmentări, comasări, rupturi, dislocări, anexări.

Țările din jurul Mării Negre n-au fost niciodată prietene, poate și fiindcă oamenii nu sunt interesați să se cunoască între ei, nu sunt curioși să știe nici cum trăiesc vecinii și nici ce-ar putea cumpăra de la ei. Mirarea și dorința de cunoaștere a grecilor antici, care au înființat fiecare port cu tradiție de la Pontul Euxin, au fost înlocuite la început de lăcomie și apoi de orgoliul dominației întregii mări. Sferele de influență abandonate și reconstruite după 2014, când pentru prima dată în Europa postbelică un stat a luat cu japca un teritoriu vecin, au transformat iarăși Marea Neagră într-un loc al confruntărilor. Aici, totul se întâmplă încet-încet, iavaş-iavaş, ciut-ciut, în așteptarea „celui de-al nouălea val“, care ar putea fi devastator.

Sabina Fati

Fac parte din categoria „conservatorilor“ care mai cred încă în diferența dintre sexe. Așa încât, în 2015, am spus despre Sabina Fati că, pentru călătoria de 15 000 de kilometri pe care a făcut-o singură, vreme de 80 de zile, pe Drumul Mătăsii, ar fi meritat premiul „femeia anului“.

Și totuși nu despre o simplă performanță cu iz de eroism este vorba în cazul Sabine Fati. Dacă „și-a pus viața în joc“, cum, iată, după doi ani, o face din nou, să nu uităm că isprava ei se soldează cu un câștig enorm pentru noi toți: din călătoria în jurul Mării Negre prin Ucraina, Rusia, Crimeea, Abhazia, Georgia, Turcia, Bulgaria și România a rezultat o carte care ne ajută să ne limpezim istoria, geopolitica și cultura lumii în care suntem așezați. Să ne bucurăm de drumul pe care l-a bătut, ca să fim mai puțin ignoranți.

Gabriel Liiceanu

De aceeași autoare

Călători din alt veac

Marcel Fontaine
Jurnal de război: misiune în România, noiembrie 1916–aprilie 1918
Traducere din franceză de
MICAELA GHIȚESCU
Editura Humanitas, 428 pp., 49 lei
tiraj 2 000 de exemplare

La două săptămâni după dezastrul de la Turtucaia, autoritățile române au făcut primele demersuri pentru trimiterea în țară a unei misiuni militare de către guvernul francez; în fruntea Misiunii a fost desemnat generalul Berthelot. Cu ajutorul cătorva sute de ofițeri, subofițeri și soldați specialiști francezi, de la aviatori și medici până la mitralieri și artileriști, o armată distrusă se va transforma într-o forță capabilă să obțină singura victorie a Antantei împotriva Puterilor Centrale din anul 1917. Printre cei care au contribuit la miraculoasa renaștere a armatei române se află și căpitanul Marcel Fontaine. Este martorul mizeriei în care se zbat cei refugiați într-o Moldovă suprapopulată și înfometată, plină de trupe rusești. Depune mari eforturi pentru îmbunătățirea condițiilor igienice, dar se lovește de o teribilă inerție. Și atunci își dă seama că nu poate avea autoritate asupra subordonaților decât fiindu-le el însuși un model.

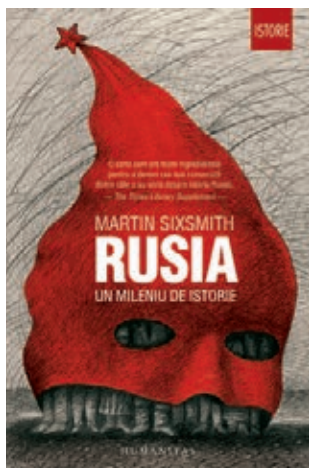
Ne aflăm în fața unui jurnal al lungii și chinuitoarei așteptări, al monotoniei și al automatismelor dezvoltate în spatele frontului, dar și al ororilor războiului cărora le cad victime oameni cu chipuri și nume. Este o realitate pe care manualele noastre, în goana lor după eroi, au preferat s-o ignore. Din nefericire.

Daniel Cain

Iulie [1917]. Regimentul defilând; prințul Carol, însoțit de generalul Berthelot, generalul român Prezan, atașatul militar italian, atașatul rus etc.

*Yullel -
Le Regiment defilant le prince Carol
accompagné du G^e Berthelot, General
Prezan, Attaché militaire italien, Attaché
russe etc...*

Martin Sixsmith

Rusia: Un mileniu de istorie

Traducere din engleză

de Eugen Popa și Justina Bandol

Editura Humanitas, 624 pp., 59 lei

tiraj 4 000 de exemplare

Un tablou cuprinzător al întregii istorii a Rusiei, de la întemeierea primului stat pe pământ rusesc în secolul al IX-lea până în prezent.

Choice

E oare imensitatea imperiului de la răsărit o povară psihologică pentru locuitorii săi, care trăiesc cu spaima că pot fi cotoșiți oricând, din orice parte? Au oare rușii o bizară – și unică în felul său – predispoziție spre conducerea autocratică? A fost oare era sovietică doar o punere în practică a proiectului comunist, sau centralizarea puterii în mâinile unui grup de oameni este și o moștenire a perioadei țariste? De ce încercările unor conducători ruși de a face câțiva pași pe calea reformelor s-au soldat de fiecare dată cu un recul dezastruos? Acestea

sunt întrebările care îl urmăresc pe Martin Sixsmith; cartea sa este o lectură esențială pentru înțelegerea unei țări care întreține cu istoria o relație cu totul aparte.

Cu un sfert de secol în urmă, o lovitură de stat militară amenința să pună capăt politicii de glasnost și Perestroika inaugurate în Uniunea Sovietică de Mihail Gorbaciov. Puciul a eșuat, anticipând însă dificultățile pe care schimbarea avea să le întâmpine în viitor. Nu era pentru prima oară în istoria Rusiei când încercarea de a schimba modelul conducerii amenința să sfârșească înainte de a apuca să dea roade. Căci Rusia, o țară de mare rafinement cultural și intelectual, a fost întotdeauna cârmuită cu un „pumn de fier“, deplin acceptat de o populație gata mereu să jertfească individul pe altarul unei cauze colective primor-

diale: asigurarea unității colosului geografic. Cartea lui Martin Sixsmith – cunosător de-o viață al culturii, istoriei și limbii ruse și martor direct al evenimentelor cruciale de acum 25 de ani – este dedicată tocmai acestui aparent paradox: ea retrasează cei o mie de ani de zbuciumată istorie ai Rusiei, evidențiindu-i pendularea perpetuă între Estul asiatic și Vestul european, o pendulare care continuă până în zilele noastre.

Cronicile primelor veacuri sau mărturiile directe culese în anii din urmă, reflectarea momentelor istorice în marea literatură rusă ori în cuvintele seci ale discursurilor politice zugrăvesc fundalul pe care se proiectează întreaga relatare a autorului – fost corespondent BBC la Moscova – și fac din cartea sa o istorie vie.

Misiunea istoricului nu este să prevadă viitorul. Dar cartea aceasta a trasat câteva linii directoare ale istoriei Rusiei, și cred că ne putem pune în mod legitim întrebarea dacă ele au să se manifeste și pe mai departe.

Rușii au caracterizat de obicei dihotomia specifică identității lor naționale drept o oscilație între atracția Europei și dominația Asiei. Fiecare înglobează o matrice de valori sociale – „Europa“ reprezintă guvernarea participativă, societatea civilă caracterizată de libertăți personale și economice, în timp ce „Asia“ este conducerea centralizată, autoritară, care știrbește, în consecință, libertatea individului.

Revoluția populară din 1991 nu a adus Rusiei libertate. Boierii moderni ai economiei au furat bogățiile țării și le-au folosit pentru a susține un președinte-bufon. Se întorseseră Vremurile Tulburi, cărora le-a pus capăt un om mic de statură, dar temut. Vladimir Putin nu a oferit țării sale revenirea la statutul de mare putere, ci iluzia acestei reveniri; nu reinstaurarea păcii și a siguranței în țară, ci iluzia acestei siguranțe, spulberată periodic de bombe și de atacurile teroristilor islamici. Kremlinul s-a dovedit la fel de puternic, de distant și de corupt ca și sub Romanovi, și, fără a cunoaște vreo altă formă de guvernare, în primul deceniu al secolului al XXI-lea rușii i s-au supus de bunăvoie. Ideea căreia George Bush îi dădea glas în mesajul său de Crăciun din 1991, aceea că Rusia are să fie de acum „ca noi“, a sunat nepotrivit atunci și sună și astăzi la fel.

Ar fi trebuit să-mi dau seama atunci, în 1991. Prins de euforia Moscovei, uitasem însă lecția istoriei care ne învață că, în Rusia, tentativele de reformă sunt urmate de întoarcerea la autocrație – putere necontrolată concentrată în mâinile unei singure autorități care nu

răspunde în fața nimănui. Se întâmplase de atâtea ori în trecut, încât era improbabil ca de data aceasta lucrurile să se petreacă altfel. Dacă m-aș fi înșelat doar eu, n-ar fi fost mare lucru, însă – fapt mult mai serios – liderii Europei și Americii s-au înșelat și ei: au trimis economiști învățați de la Harvard care să supravegheze tranziția Rusiei la economia de piață, s-au bucurat de înfrângerea comunismului și au considerat problema rezolvată, declarând triumfător că de-aici înainte Rusia va fi ca noi. Dacă Vestul ar fi învățat lecțiile istoriei, ar fi putut evita o parte din teribilele greșeli pe care se pregătea să le facă, greșeli care au întunecat relațiile dintre Est și Vest, au irosit miliarde de dolari și au contribuit indirect la eșecul experimentului liberal al Rusiei. Dacă vrem să înțelegem procesele care au acționat în ultimele două decenii, trebuie să cunoaștem bine istoria de o mie de ani a Rusiei. Rusia n-a fost niciodată cu adevărat „ca noi“, dacă prin asta înțelegem o democrație liberală, orientată spre economia de piață, în care cei care exercită puterea reprezintă voinea poporului și pot fi înlocuiți printr-un proces guvernat de legi. Modelul rusesc, exceptând unele scurte perioade recurente de experimente radicale, a fost întotdeauna unul opus: autocrația îi plasează pe deținătorii puterii deasupra legii; ei conduc prin drept divin sau prin „dictatura poporului“, dar aproape întotdeauna cu ajutorul forței brute. Celor care socotesc Rusia o națiune proto-europeană le scapă esențialul. Rusia privește în două direcții: către tradițiile democratice, guvernate de legi, ale Occidentului, dar în același timp – și cu un plus de ADN de acest tip moștenit în organismul ei – către formele de guvernare asiatice din care s-a nutrit la începuturile istoriei sale, ceea ce rușii numesc

silnaia ruka, pumnul de fier al puterii centralizate.

Încă de la primii conducători, Rurik și Oleg, până la Ivan cel Groaznic și Petru cel Mare, s-a spus că Rusia era prea mare și prea neorânduită pentru a putea fi vreodată condusă de o putere descentralizată; doar pumnul de fier al unei autocrații centralizate putea ține laolaltă imperiul și putea menține ordinea între diversele sale popoare. Aceeași motivație a fost folosită de țării din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, de regimul comunist în secolul XX și – *mutatis mutandis* – de Vladimir Putin în secolul XXI.

Gluma exasperată a lui Winston Churchill cu „ghicitoarea învelită într-un mister aflat într-o enigmă“ a dat tonul comodei presupunerii a Occidentului că rușii sunt prea complicați pentru a putea fi înțeleși. Dar, dacă reușim să pătrundem istoria Rusiei, putem descoperi rădăcinile comportamentului ei, care pare adeseori enigmatic. Rusia este o combinație frapantă de Est și Vest, fapt tulburător de-a lungul secolelor pentru artiștii, scriitorii și gânditorii ei. [...]

Scopul meu a fost de a așeza în această carte evenimentele la care am fost martor în 1991 în contextul lor istoric, de a sublinia momentele de răscruce din istoria Rusiei, acele „momente nestăpânite ale destinului“, în care ar fi putut să apuce calea reformei ce-ar fi transformat-o într-o democrație liberală, sau să urmeze mai departe calea autocrației – uneori totalitară, represivă și dictatorială.

N-am urmărit să fac o judecată de valoare. N-am presupus că o cale e de la sine mai bună sau mai adecvată condițiilor Rusiei. Am vrut însă să află de ce a fost urmată o cale, și nu alta.

Martin Sixsmith

**Statele Unite și Noua Ordine Mondială:
o dezbatere între Olavo de Carvalho
și Aleksandr Dughin**

Traducere din portugheză de

Simina Popa și Cristina Nițu

Editura Humanitas, 276 pp., 32 lei

tiraj 2 000 de exemplare

Cred că sunt greu de imaginat două vițiuni mai diferite decât aceea susținută de ideologul eurasiatist cu înclinații național-bolșevice Aleksandr Dughin și cea universalistă, de inspirație iudeo-creștină, a filozofului brazilian Olavo de Carvalho. Este exact ceea ce face din această carte un document intelectual fascinant, o invitație la reflecții informate și responsabile despre culturi, civilizații, revoluții și imperii în lumea de azi și, mai ales, în aceea de mâine.

Vladimir Tismăneanu

Tezaurul României de la Moscova

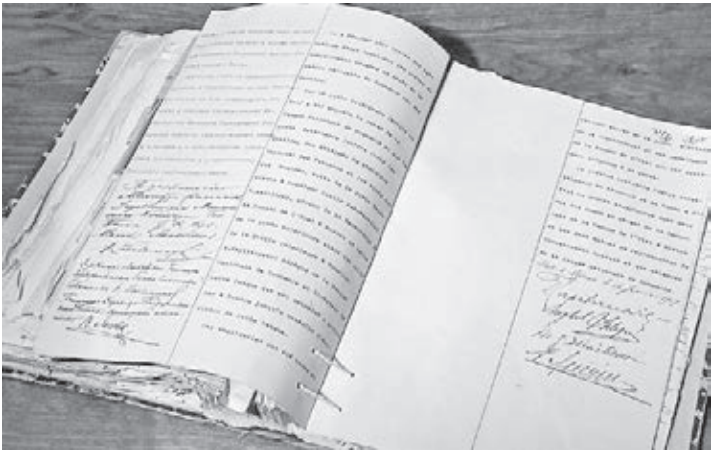

Marian Voicu
Tezaurul României de la Moscova: inventarul unei istorii de o sută de ani
Editura Humanitas, 512 pp., 49,9 lei
tiraj 3 000 de exemplare

„La Kremlin, sus, în turn, se zice că se află Ivan Ivanovici. El ține de sute de ani un registru în care scrie tot ce se întâmplă: ce-au făcut ungurii, ce-au făcut polonezii, ce-au făcut finlandezii, ce-au făcut românii...”

Și când ne veți da tezaurul? l-am întrebat, în glumă, pe interlocutorul meu rus. Când veți fi pregătiți, mi-a răspuns el, tot în glumă. Nu era în poziția de a lua o astfel de decizie, firește, dar ne plasaserăm, inevitabil, pe pozițiile proverbiale ale confruntărilor amicale dintre români și ruși. Conversația noastră punctase toate melancoliile, adversitățile, momentele de înălțare și de cădere comune celor două popoare. Ajunseserăm în acest punct mort, al unui litigiu vechi de 100 de ani, fără puțință de a găsi la un compromis: это шутка – e doar o glumă, conchide el, bătându-mă pe

Protocol încheiat în 16 februarie 1917 privind depozitarea la Kremlin a Tezaurului Băncii Naționale și procesul-verbal de inventariere (9 ianuarie–4 februarie 1917).

umăr și desfăcând larg brațele, cât toată Rusia. Încercați să îi povestiți unui rus rezonabil, fără să vă înfierbântați, istoria Tezaurului românesc. Veți trece, exasperați, de la problema simplă a unei datorii neplătite, creanță transmisă din generație în generație, până la Basarabia, războiul de pe Frontul de Est, instalarea comunismului în România sau scutul de la Deveselu. Pentru noi, chestiunea Tezaurului este simplă: le-am dat rușilor toată avuția noastră, spre păstrare, cu acte în regulă. De 100 de ani le-o cerem înapoi. Dar și pentru ei este la fel de simplă: dacă tot țineți să dezgropăm trecutul, vor spune ei, s-ar putea să constatăm că, de fapt, voi ne sunteți datori pentru bunurile lăsate în România în timpul Primului Război Mondial, pentru distrugerile provocate de armata română în Uniunea Sovietică în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, pentru neplata reparațiilor de război, pentru ocuparea Basa-

rabiei etc. etc., ba chiar și pentru intervenția armatei române în Ungaria, în 1919, împotriva bolșevicilor unguri. Ce facem mai departe? Sovieticii, apoi rușii, au propus înființarea unei comisii de specialiști care să se ocupe de problemă. În 2003, odată cu semnarea Tratatului bilateral, s-a semnat și Declarația comună a miniștrilor de externe prin care s-a înființat o comisie de istorici care să facă lumină în contenciosul labirintic din ultimii 100 de ani. Dar de ce ar fi nevoie de o comisie de istorici dacă românii au protocoale cu valoare de tratat interguvernamental, procese-verbale, chitanțe și așa mai departe? Ce relevanță are investigarea trecutului istoric când chestiunea este una banală, de drept și de etică? Este așadar chestiunea Tezaurului de natură istorică, politică, etică sau de drept internațional? Trebuie tranșată la nivel politic sau într-un tribunal internațional?

Românii au încercat (aproape) toate variantele. Fără nici un rezultat.

Este cel mai vechi litigiu al României. Au trecut 100 de ani, două războaie mondiale, revoluții, lovături de stat, valuri de foamete și deportări. Lumea a suferit uriașe transformări, dar chestiunea Tezaurului a rămas axul pe care pivotează în continuare girueta româno-rusă. Lenin, Stalin, Hrușciov, Brejnev, Andropov, Cernenko, Gorbaciiov, Elțin, Medvedev și Putin au fost cu toții la curent cu problema Tezaurului românesc. Nici unul nu a vrut să închidă definitiv acest litigiu. În tot acest timp, Ivan Ivanovici a notat, în continuare, în turnul Kremlinului. Chestiunea Tezaurului este, alături de cea a Basarabiei, temelia pe care s-a construit neprietenia amară dintre români și ruși în ultimii 100 de ani.“

Marian Voicu

Mihai Chiper
Pe câmpul de onoare: o istorie a duelului la români
Editura Humanitas, 360 pp., 39 lei
tiraj 2 500 de exemplare

Pe câmpul de onoare

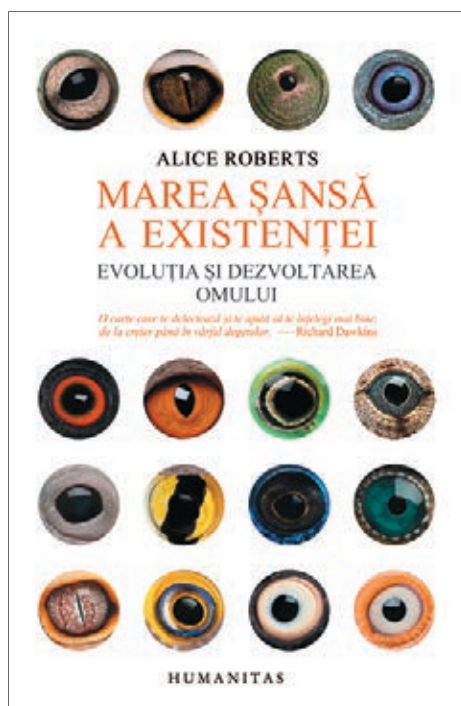
Un călător englez de pe la 1870 pune politețea bucureșteanului din lumea bună pe seama duelului, „o practică la care aristocrația română se dedă adesea“, și explică apoi: „A călca, din greșeală, pe o rochie de bal înseamnă a-ți pune viața în primejdie. Dacă ai ghinionul să-ți lași partenera să cadă, este recomandabil să-ți faci testamentul, cu excepția cazului în care ești un trăgător de elită“. Astăzi însă, duelul ne pare un fenomen exotic în spațiul românesc. Tipul cavalerului brăzdat de cicatrici lipsește din lumea lui Caragiale, unde „onoarea de familist“ se apără cu bastonul, cu o pereche de palme sau cu o lovitură de picior bine plasată. Cartea de față își propune să corecteze această imagine, recuperând o istorie bogată și plină de semnificații, care până acum a fost pur și simplu ignorată. Bazându-se pe cercetarea a peste 1 200 de afaceri de onoare, de la 1821 până spre 1940, afaceri încheiate cu sute de dueluri, cartea examinează unul dintre resorturile importante ale mecanismului social: onoarea este o adevărată obsesie, care guvernează comportamentele și atitudinile. Punctul de onoare – ne lămurește un martor al epocii – este produsul unei sensibilități rafinate prin educație și prin conviețuirea într-un mediu care pune preț pe cinste, pe curaj și pe eleganța morală.

Istorie Societate & civilizație

Serie coordonată de Constanța Vintilă-Ghițulescu

În aceeași serie

Alice Roberts

Marea șansă a existenței: evoluția și dezvoltarea omului

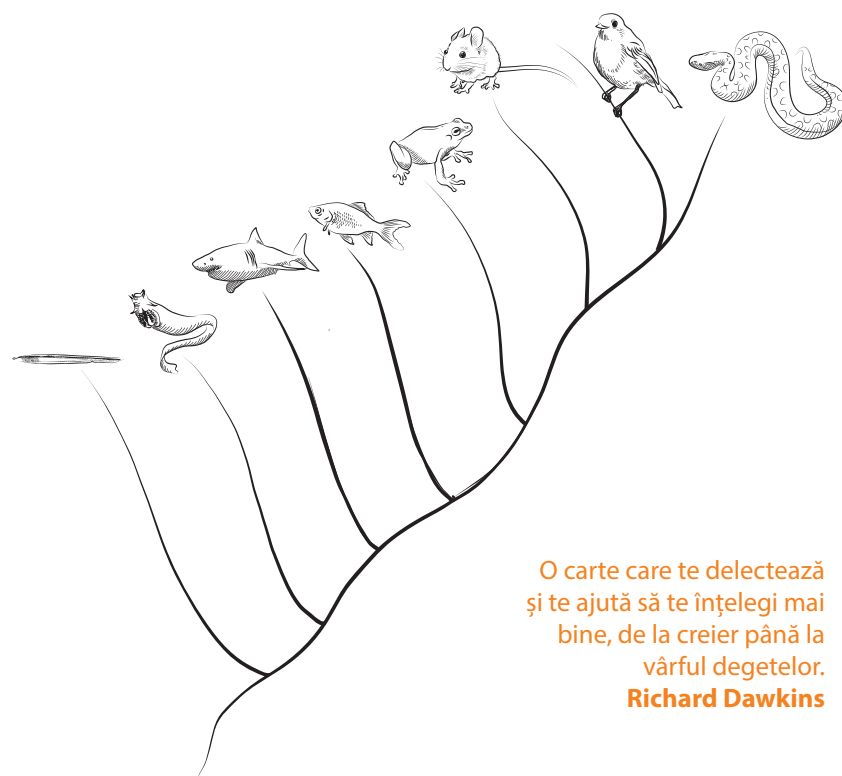
Traducere din engleză de Anca Bărbulescu

Editura Humanitas, 392 pp., 52 lei

tiraj 3 000 de exemplare

Simplul fapt că existăm este o mare șansă. Suntem rezultatul unei înălțări de evenimente extraordinare și improbabile: mamiferele au avut norocul de a le supraviețui dinozaurilor; un grup restrâns de primat bipede a sfidat condițiile vitrege și a reușit să supraviețuiască, acum câteva milioane de ani, în savanele Africii; și, nu în ultimul rând, am avut șansa ca părinții noștri să se întâlnească.

Alice Roberts explorează deopotrivă corpul uman și trecutul nostru evolutiv și se folosește de ultimele descoperiri în embriologie și paleontologie pentru a decodifica urmele pe care le-a lăsat evoluția speciei noastre atât în fazele prin care trece embrionul, cât și în anatomia corpului adult. Părțile corpului sunt explorate pe rând, pentru a elucida

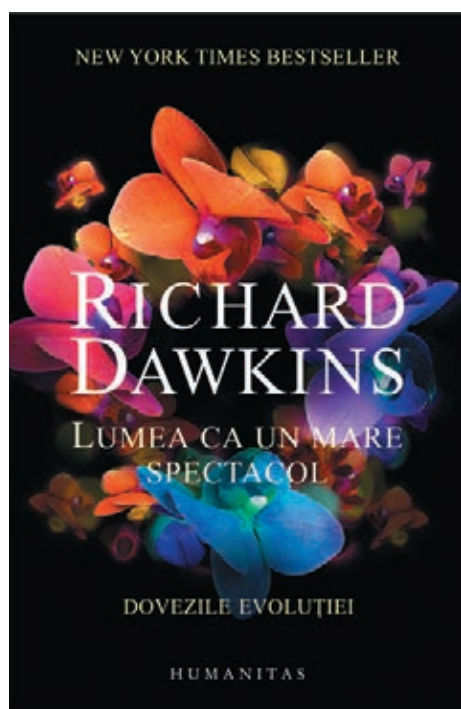
O carte care te delectează
și te ajută să te înțelegi mai
bine, de la creier până la
vârful degetelor.
Richard Dawkins

Marea șansă a existenței

legătura dintre strămoșii noștri (de la organismele nevertebrate până la speciile de hominizi mai mult sau mai puțin recente) și omul modern. Felul în care se dezvoltă părțile corpului încă din uter și funcționarea lor în timpul vieții adulte reflectă istoria speciei umane și sunt calea spre a înțelege locul pe care-l ocupăm în marele arbore al vieții.

„Cea mai mare necunoscută din biologia de azi este drumul parcurs de ADN (care este chimie pură) până la stadiul de ființă vie. În cartea de față Alice Roberts își propune să rezolve această enigmă și reușește din plin, cu inteligență și entuziasm.“

Steve Jones, genetician, autorul cărții *The Single Helix*

Richard Dawkins

Lumea ca un mare spectacol: dovezile evoluției

Traducere din engleză de Mihnea Gafița

Ediție ilustrată

Editura Humanitas, 516 pp., 62 lei

tiraj 3 000 de exemplare

„Dovezile evoluției se înmulțesc pe zi ce trece și n-au fost niciodată mai puternice. În același timp și în mod paradoxal, opoziția neinformată este și ea mai puternică decât îmi aduc aminte să fi fost vreodată. Cartea de față reprezintă o trecere în revistă personală a dovezilor care arată că «teoria» evoluției este o realitate la fel de greu de contestat ca orice altă realitate științifică.“

Richard Dawkins

Lumea ca un mare spectacol

Carlo Rovelli

Șapte scurte lecții de fizică

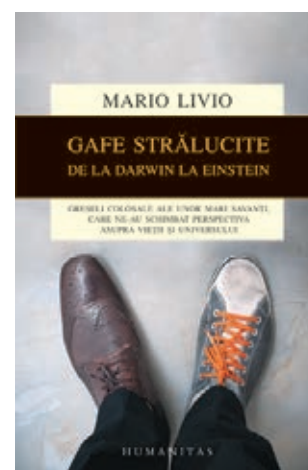
Traducere din engleză de Vlad Zografi

Editura Humanitas, 100 pp., 20 lei

tiraj 3 000 de exemplare

„Acele lecții au fost scrise pentru cei care știu puțin sau nu știu nimic despre știința modernă. Împreună, ele oferă o privire de ansamblu concentrată asupra celor mai fascinante aspecte ale marii revoluții săvârșite în fizică în secolul XX și ale întrebărilor și misterelor pe care această revoluție le-a adus la lumină. Căci știința ne arată nu doar cum să înțelegem mai bine lumea, dar și cât de vastă e dimensiunea a ceea ce încă nu cunoaștem.“

Carlo Rovelli

Mario Livio

Gafe strălucite de la Darwin la Einstein: greșeli colosale ale unor mari savanți, care ne-au schimbat perspectiva asupra vieții și universului

Traducere din engleză de Florin Sicoie

Editura Humanitas, 360 pp., 39 lei

tiraj 3 000 de exemplare

Ce îi deosebește pe marii savanți de ceilalți oameni de știință nu sunt doar succesele, ci și eșecurile. Darwin, Kelvin, Pauling, Hoyle și Einstein au comis „gafe strălucite“, nu simple erori, pentru că în spatele lor se ascund probleme care au împins cunoașterea „cu spatele la perete“, iar de aici au apărut noi perspective asupra lumii. Cartea lui Mario Livio dezvăluie momente critice din istoria științei și ne apropie de figurile marilor savanți – oameni, și ei, supuși fatalmente greșelii.

„În pofida gafelor, și poate chiar datorită lor, cele cinci personalități pe care le-am urmărit și prezentat în această carte nu numai că au revoluționat domeniile lor științifice, dar sunt și autorii unor creații intelectuale cu adevărat mărețe. Spre deosebire de numeroase contribuții științifice care se adresează doar profesioniștilor din cadrul aceleiași discipline, operele acestor maeștri au depășit granițele dintre știință și cultura generală.“

Mario Livio

Eseu

Bucureștiul literar

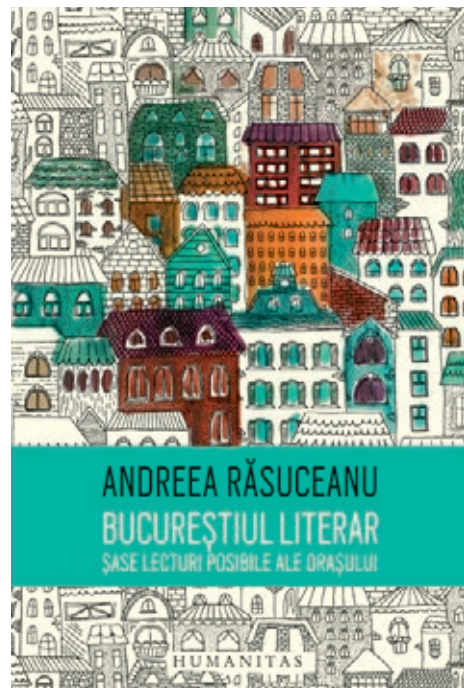
Cărțile despre București ale Andreei Răuceanu, *Cele două Mântulese*, *Bucureștiul lui Mircea Eliade* și, iată, acum – *Bucureștiul literar*. *Șase lecturi posibile ale orașului*, au fost

încununare cu laurii criticii, dar au fost în același timp succese de public. Pentru că Andreea Răuceanu a găsit nu doar o temă de impact, ci și o metodă și un stil prin care, fără să abdice de la rigorile unui studiu performant, foarte modern, a stârnit interesul unui mare număr de cititori. Aflat la intersecția unor câmpuri teoretice fertile (geocritică, teorie literară, antropologie culturală, filozofie, psihosociologie), studiul său reconstituie și restituie într-un mod ingenios, cu o vocație analitică remarcabilă, imaginea unui oraș real și, deopotrivă, imaginar.

Adriana Babeți

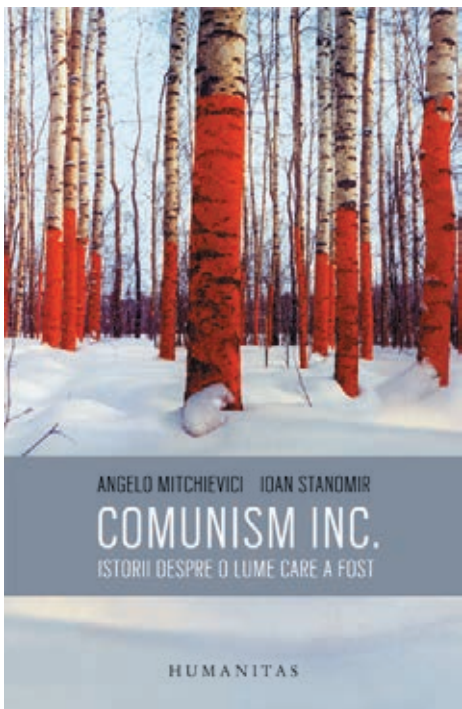
Cele șase capitole ale cărții izbutesc performanța de a împinge Bucureștiul în „galeria marilor orașe postmoderne”. E dintr-odată *citibil* și ni se livrează pătimaș, demn de iubit, așa cum îl vedem aici antropomorfizat, sondat prin palimpsest spre miezul magic, personaj în sine ori capturat subiectiv de trăirile altor personaje.

Tania Radu

Andreea Răuceanu
Bucureștiul literar: Șase lecturi posibile ale orașului
Editura Humanitas, 352 pp., 45 lei
tiraj 500 de exemplare

Comunism inc.: istorii despre o lume care a fost

Angelo Mitchievici, Ioan Stanomir
Comunism inc.: istorii despre o lume care a fost
Editura Humanitas, 336 pp., 39 lei
tiraj 700 de exemplare

Volumul propune o imagine în oglindă, prin contrapunerea celor două ipostaze care ilustrează condiția intelectuală sub comunism: pe de o parte, participarea entuziastă și complicitatea cu crima și represiunea; pe de altă parte, asumarea demnității ca modalitate de reafirmare a umanismului și pluralismului. *Comunism inc.* este o suită de portrete ce redă complexitatea morală și intelectuală a deceniilor în care se naște Republica Populară Română. Ea este, simultan, o meditație despre turpitudinea intelectuală, dar și un omagiu adus celor care, în tăcerea exilului sau a emigrației interne, au scris cu gândul la un viitor al libertății.

Perioada imediat următoare abdicării forțate a regelui Mihai I s-a înscris în memoria colectivă a societății românești interbelice sub semnul traumei, căreia sintagma inspirată a lui Marin Preda, „obsedantul deceniu”, îi va sublinia dimensiunea spectrală. În anii săi de pionierat, regimul comunist a însemnat instaurarea unui climat al violenței ca politică de stat, concomitent cu construcția unui nou cadru social unde nimic nu rămâne neschimbat, de la discurs la gestiune, de la reflecție la conduite, pe fondul suprimării tuturor libertăților proprii societăților democratice.

Angelo Mitchievici

Eseurile de față sunt organizate în forma unui triptic. Fiecare dintre etajele acestea corespunde unui segment temporal și de sensibilitate. Intenția autorului a fost aceea de a oferi cititorului un montaj cinematografic, capabil să recupereze vocile unui timp trecut, cel dintre 1947 și 1964, dar și timbrul propriei sale subiectivități, asumate ca atare.

Ioan Stanomir

Audiobookuri

Octavian Pantiș
Change Management
În lectura autorului
Humanitas Multimedia, 1 CD, 30 lei

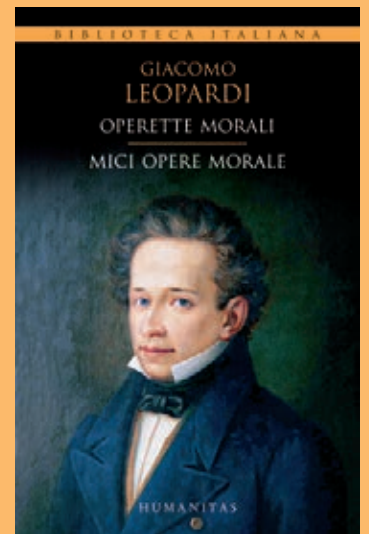
Octavian Pantiș
Time management
În lectura autorului
Humanitas Multimedia, 1 CD, 30 lei

Octavian Pantiș
Practical Leadership
În lectura autorului
Humanitas Multimedia, 1 CD, 30 lei

Biblioteca italiana

Colecție coordonată de
Smaranda Bratu Elian

Giacomo Leopardi
Operette morali / Mici opere morale
Traducere din italiană de Oana Boșca-Mălin
Editura Humanitas, 496 pp., 45 lei
tiraj 1 000 de exemplare

„La sfârșitul secolului al XVIII-lea, marele Goya a făcut optzeci de desene intitulate *Caprichos*, inspirate dintr-o corozivă critică morală și socială; Leopardi a plasat însă forma «capriciului» într-o dimensiune metafizică, marcată de acele nuanțe melancolice din care își trage seva ironia sa. *Micile opere morale* [...] se prezintă ca o operă de un experimentalism îndrăzneț, un exemplu de iscusință literară de neatins, al cărei scop a fost acela de a proclama adevărul condiției iremediabil nefericite a ființelor vii, propunând, dintr-o perspectivă eminamente laică, o filozofie antifinalistă, antiprovidențialistă, materialistă.”

Novella Bellucci

Carlo Goldoni
Memorie italiane / Memorii italiene
Traducere din italiană de Miruna Bulumete
Editura Humanitas, 416 pp., 49 lei
tiraj 1 000 de exemplare

„Deși n-am trecut cu vederea cărțile celor mai vrednici de cinstire și ale celor mai vestiți autori, de la care, ca de la cei mai de seamă maeștri, poți doar să te alegi cu cele mai bune învățături și exemple, totuși cele două cărți asupra cărora am cugetat cu precădere, și de care nu mă voi căi niciodată că m-am slujit, au fost Lumea și Teatrul.”

Carlo Goldoni

HUMANITAS
junior

CELE MAI FRUMOASE ATLASE

Zoologie Marile civilizații ale lumii Geografie

Trei cărți de nota
10 (zece)

Katie Scott, Jenny Broom

ANIMALIUM

Ediție cartonată, ilustrată

112 pagini, 27,5x37,5 cm, 99 lei, tiraj 3 000 de exemplare

Richard Wilkinson, Jo Nelson

HISTORIUM

Ediție cartonată, ilustrată

112 pagini, 27,5x37,5 cm, 99 lei, tiraj 3 000 de exemplare

Aleksandra Mizielińska, Daniel Mizieliński

HĂRTI

O călătorie prin țările, mările și culturile lumii

Ediție cartonată, ilustrată

112 pagini, 27,5x37,5 cm, 99 lei, tiraj 3 000 de exemplare

Preț special la Gaudemus pachet trei atlase 199 lei

AI VREA SĂ ȘTII

DACĂ

Universul are margini? Maimuțele se vor transforma vreodată în oameni? Se poate supraviețui într-o gaură neagră? Mașinile nu pot merge cu altceva în afară de benzină, de exemplu cu apă?

DE CE

Unii oameni cântă mai bine decât alții? New Yorkului i se mai spune și Big Apple (Mărul cel Mare)? De ce tremurăm când ne este frig?

Ei bine, antologia de față, alcătuită chiar din întrebări trimise de copii la care răspund specialiști din diverse domenii: oameni de știință, muzicieni, sportivi, vedete de televiziune, e un colac de salvare pentru toți cei care se simt copleșiți de curiozitatea și inventivitatea celor mici.

Și, ca să fie și mai atrăgătoare pentru mințile iscoditoare, această carte cuprinde și o serie de teste, prin care, singuri sau împreună cu părinții, copiii își pot măsura forțele.

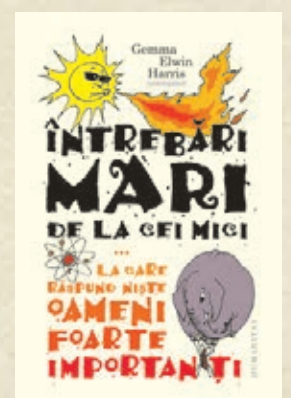
Gemma Elwin Harris

Oare peștișorul meu știe cine sunt?

Ediție cartonată, ilustrată

248 pagini, 15 x 22,5 cm, 42 lei, tiraj 4000 de exemplare

De aceeași autoare

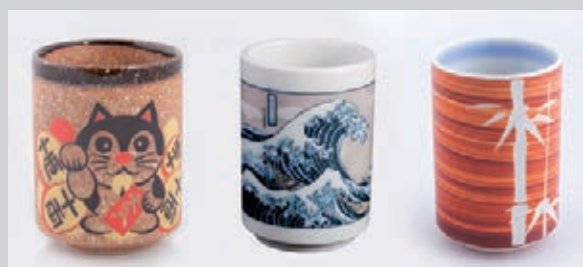
Cele mai frumoase cadouri

Descoperă www.takumi.ro

Magazinul online la un click distanță de îndepărtata lume a Japoniei

Magazinul Takumi este forma pe care a luat-o dorința de a aduce în țara noastră produsele uneia dintre cele mai rafinate civilizații ale lumii. Ele s-au născut din continuitatea efortului în orizontul perfecțiunii. O continuitate de secole. Toate obiectele din magazinul Takumi poartă pecetea acestei năzuințe.

De aceea, odată intrate în casa noastră, ele ne înnobilează viața și ne dau sentimentul plăcut (și un pic orgolios) că participăm la o civilizație înaltă. – Ștefan Liiceanu

Humanitas la Gaudeamus

Peste 30 de lansări, cărți noi, evenimente editoriale, scriitori, jurnaliști, regizori, actori.

Literatură română, călătorii, memorialistică, istorie, filozofie, politică, eseu, probleme eterne sau subiecte fierbinți.

JOI, 17 NOIEMBRIE 2016

18.30
Lansarea DVD-ului și a pachetului carte cu DVD *Bacalaureat* de Cristian Mungiu
Participă: Cristian Mungiu, Marius Chivu, Gabriel Liiceanu

VINERI, 18 NOIEMBRIE 2016

16.00
Lansare de carte și sesiune de autografe *Eu, Dracula și John Lennon* de Jan Cornelius
Participă: Jan Cornelius, Mircea Cărtărescu, Radu Vancu, Radu Paraschivescu

16.30
Lansare de carte și sesiune de autografe *Sentimentul primar al nevinovăției* de Dana Grigorcea
Participă: Dana Grigorcea, Nora Iuga, Luminița Corneanu, Dan Flonta

17.00
Lansarea audiobook-ului *Pardon, scuzați, bonsoir* de Andrei Pleșu
Participă: Andrei Pleșu, Lidia Bodea

17.30
Lansare de carte și sesiune de autografe *Amintiri din rai* de Emil Brumaru
Participă: Emil Brumaru, Răzvan Luscov, Radu Vancu, Lidia Bodea

18.00
China, țară invitată de onoare la Gaudeamus
Lansare de carte și sesiune de autografe *În viață* de Yu Hua
Participă: Yu Hua, Mugur Zlotea, Luminița Bălan, Denisa Comănescu

18.30
Lansare de carte și sesiune de autografe *Povestiri fantastice* de Ana Blandiana
Participă: Ana Blandiana, Dan Cristea, Radu Vancu, Lidia Bodea

19.00
Lansare de carte *Neîmpăcat* de Michel Houellebecq
Participă: Sebastian Reichmann, Radu Vancu, Angelo Mitchievici, Denisa Comănescu

SÂMBĂȚĂ, 19 NOIEMBRIE 2016

11.00
Eveniment Humanitas Junior
Atelier de povestit și desenat pentru copii pornind de la *Hărți* de Daniel și Aleksandra Mizieliński
Participă: Otilia Mantelers, expert în parenting, Alice Ene

11.30
Lansare de carte și sesiune de autografe *Case, trenuri și andrele* de Ariana Rosser Macarie
Participă: Ariana Rosser Macarie, Dan C. Mihăilescu, Gabriela Maaz

12.00
Eveniment Matei Călinescu
lansarea volumelor *Un fel de jurnal (1973–1981)* *Amintiri în dialog: Memorii* de Matei Călinescu și Ion Vianu
Spre România (2000–2002): Jurnal inedit
Participă: Horia-Roman Patapievici, Ioana Pârvulescu, Lidia Bodea

13.00
Lansare de carte și sesiune de autografe *Am ales România* de Clotilde Armand
Participă: Clotilde Armand, Alexandru Tomescu, Gabriel Liiceanu

13.30
Lansare de carte *Imago* de Ludmila Ulițkaia
Participă: Ioana Pârvulescu, Radu Paraschivescu, Denisa Comănescu

14.00
Lansare de carte și sesiune de autografe *Inocenții* de Ioana Pârvulescu
Participă: Ioana Pârvulescu, Tania Radu, Vlad Zografi, Gabriel Liiceanu

14.30
Lansare de carte și sesiune de autografe *Ocolul Mării Negre în 90 de zile. Șapte țări, opt granițe și o lovitură de stat în prime time* de Sabina Fati
Participă: Sabina Fati, Sever Voinescu, Lidia Bodea

15.00
Lansare de carte și sesiune de autografe *Aștept să crăpi (de astăzi, în prime time)* de Radu Paraschivescu
Participă: Dan C. Mihăilescu, Andreea Esca, Radu Paraschivescu

15.30
Lansare de carte și sesiune de autografe *Efectele secundare ale vieții* de Vlad Zografi
Participă: Vlad Zografi, Ioana Pârvulescu, Gabriel Liiceanu

16.00
Eveniment M. Blecher
Inimi cicatrizate – carte și film
Participă: Radu Jude, Ioana Pârvulescu, Mircea Cărtărescu, Lidia Bodea

16.30
Lansarea Proiectului Hogarth Shakespeare cu volumele *O paranteză în timp* de Jeanette Winterson *Shylock este numele meu* de Howard Jacobson
Participă: Andreea Răuceanu, Vali Florescu, Victor Ioan Frunză, Denisa Comănescu

17.00
Lansare de carte și sesiune de autografe *Trei săptămâni în Anzi* de Marius Chivu
Participă: Marius Chivu, Ada Rosetti, Cătălin Ștefănescu, Marieva Ionescu

17.30
Lansare de carte și sesiune de autografe *Pervazul lui Dumnezeu* de Ana Barton
Participă: Ana Barton, Ruxandra Gesereanu, Dorina Chiriac, Lidia Bodea

18.00
Eveniment Bob Dylan
Cronica vieții mele. Volumul întâi Tarantula
Suflare în vânt. 100 de poeme traduse de Mircea Cărtărescu
Participă: Mircea Cărtărescu, Marius Chivu, Denisa Comănescu

18.30
Lansare de carte și sesiune de autografe *Bucureștiul literar* de Andreea Răuceanu
Participă: Mircea Cărtărescu, Svetlana Cârstea, Marius Chivu, Andreea Răuceanu

DUMINICĂ, 20 NOIEMBRIE 2016

11.00
Lansare de carte și sesiune de autografe *Trântind ușa. Cristian Pătrășconiu în dialog cu Tia Șerbănescu*
Participă: Tia Șerbănescu, Cristian Pătrășconiu, Rodica Culcer, Gabriela Maaz

11.30
Lansarea volumelor *Alteță regală* de Thomas Mann *Povestiri orientale* de Marguerite Yourcenar
Participă: Ioana Pârvulescu, Dan C. Mihăilescu, Denisa Comănescu

12.00
Lansare de carte și sesiune de autografe *Tezaurul României de la Moscova* de Marian Voicu
Participă: Teodor Baconschi, Marian Voicu, Cătălin Ștefănescu, Andreea Niță

12.30
Lansare de carte *Femeia cu buchetul de flori și alte povestiri* de Mo Yan
Participă: Florentina Vișan, Luminița Bălan, Ana-Maria Caia, Denisa Comănescu

13.00
Lansare de carte și sesiune de autografe *Un joc fără reguli. Despre imprevizibilitatea istoriei* de Lucian Boia
Participă: Lucian Boia, Gabriel Liiceanu

13.30
Lansare de carte și sesiune de autografe *Bucuria de a nu fi perfectă Memorii București–Tel Aviv, 1941–2015* de Riri Sylvia Manor
Participă: Riri Sylvia Manor, Andreea Răuceanu, Lidia Bodea

14.00
Lansare de carte *O teză de doctorat la Dumnezeu: exerciții de gândire* de Alexandru Dragomir
Participă: Gabriel Liiceanu, Horia-Roman Patapievici

14.30
Laureați Nobel la Humanitas Fiction
Lansare de carte *Patria mea era un sâmbure de măr* de Herta Müller
Participă: Simona Kessler, Alexandru Al. Șahighian, Denisa Comănescu

15.00
Lansare de carte *Cinci Colțuri* de Mario Vargas Llosa
Participă: Andreea Răuceanu, Marin Mălaicu-Hondrari, Anca Ionescu, Denisa Comănescu

15.30
Lansare de carte și sesiune de autografe *Elogiul vanității* de Andrei Vieru
Participă: Andrei Vieru, Sever Voinescu, Horia-Roman Patapievici, Dan Flonta

16.00
Lansare de carte *Horia-Roman Patapievici despre Statele Unite și Noua Ordine Mondială: o dezbatere de Olavo de Carvalho și Aleksandr Dughin*

16.30
Lansarea audiobook-ului *Antoine de Saint-Exupéry, Micul prinț*, în lectura Oanei Pellea
Participă: Oana Pellea, Lidia Bodea, Dan C. Mihăilescu